ଓଡ଼ିଆ-ଭୂୟାଁ

ଶବ୍ଦକୋଷ

ଜନଜାତି•ସଂସ୍କୃତି•ପ୍ରଗତି

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, କେଉଁଝର

ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଆ- ଭୁୟାଁ ଶବ୍ଦକୋଷ

ସଂକଳନ :

ଶ୍ରୀ ଦୀନବନ୍ଧୁ ନାଏକ

ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୁମାର ପ୍ରଧାନ

ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଲୋଚନା ନାଏକ

ଶ୍ରୀ ସୁଧାକର କୁଅଁର

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, କେନ୍ଦୁଝର

ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡିଆ-ଭୂୟାଁ ଶବ୍ଦକୋଷ

ସଂକଳନ : ଶ୍ରୀ ଦୀନବନ୍ଧୁ ନାୟକ
ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୁମାର ପ୍ରଧାନ
ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଲୋଚନା ନାଏକ
ଶ୍ରୀ ସୁଧାକର କୁଅଁର

ପ୍ରକାଶକ : ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, କେନ୍ଦୁଝର
ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ନଭେମ୍ବର, ୨୦୧୮

ମୁଦ୍ରଣ : ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଣୟନ ଓ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ODIA- BHUYAN SABDAKOSH

Compilation : Sri Dinabandhu Naik
Sri Laxman Kumar Pradhan
Smt Sulochana Naik
Sri Sudhakar Kuanr

Publisher : Special Development Council, Keonjhar,
Planning & Convergence Department,
Govt. of Odisha

First Edition : November, 2018

Printed at : Odisha State Bureau of Textbook Preparation and Production, Bhubaneswar

ମୁଖବନ୍ଧ

ଓଡ଼ିଶାରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଜନଜାତି ମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତି ଖୁବ୍ ପ୍ରାଚୀନ । ସେମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟା, ପୂଜା ପାର୍ବଣ, ଭାଷା, ଲୋକ ପରଂପରା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଖୁବ୍ ନିଆରା । ନିଜ ପରିବେଶ ଆଧାରିତ ଭାଷା-ସଂସ୍କୃତି-କଳା- ପାରଂପରିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ସହ ପ୍ରବାହମାନ । ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମ ଓ ସ୍ୱାଭିମାନ ଦେଖିଲେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ । ବାହ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବ ଓ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ୍ଷୀପ୍ରତର ହେବା ଦ୍ୱାରା ସଂପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଭାଷା- ସଂସ୍କୃତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲିକ୍ଷିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ତାଙ୍କ ପାରମ୍ପରିକ ସାମାଜିକ- ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକ ଘଡିସନ୍ଧି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେଇ ଗତି କରୁଛି । ଜନଜାତି ସମାଜ ନିଜ ସଂସ୍କୃତି ପରିସରରୁ ବାହାରି ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ସହ ସାମିଲ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଭାଷା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରମୁଖ ମାଧ୍ୟମ । ଭାଷା ହେଉଛି ପରମ୍ପରା ଓ ପ୍ରଗତିର ଏକ ସଂଯୋଜକ ସେତୁ ବିକାଶକୁ ଯୋଡ଼ିବାର ମୁଖ୍ୟ ମାର୍ଗ । ନିଜ ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକାଶର ଭାଷାକୁ ବୁଝି ପାରିଲେ ଜନଜାତିଙ୍କ ଉନ୍ନୟନର ମାର୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନ୍ୟତମ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଗ ହେଲା ଶିକ୍ଷା । ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଦ୍ୟ ସୋପାନରେ ଶିଶୁ ସହ ପରିଚିତ ହେବା ଅର୍ଥ ତା ଭାଷା ସହ ପରିଚିତ ହେବା । ଶିଶୁ ତା ଆଦ୍ୟ ବୟସରେ ମା'ର ଭାଷା ସହ ପରିଚିତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଶିଶୁର ମାତୃଭାଷା ସହ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରାଇ ତାକୁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ଯୋଡିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ । ଶିଶୁ ତା' ଭାଷାରେ ତା ଜଗତକୁ, ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ତା ସଂସ୍କୃତି ସହ ପରିଚିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଣୁ ଶିଶୁକୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିବା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷାର ମାର୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତ କରିବା ଅର୍ଥ ଜନଜାତି ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଜାଣିବା ।

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଭାଷାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ ଜନଜାତି ଅଂଚଳର ପ୍ରମୁଖ ୨୧ଗୋଟି ଭାଷା ଉପରେ ଦ୍ୱିଭାଷୀ ଶବ୍ଦକୋଷ ପ୍ରଣୟନ କରିଛି । ଏହା ଏକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଉପକ୍ରମ । ଜନଜାତି ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶବ୍ଦକୋଷ ପ୍ରଣୟନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହା କଲେ ଜନଜାତି ସଂସ୍କୃତିର ସଂରକ୍ଷଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ।

ଜନଜାତି ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ଆଂଚଳିକ ଭେଦ ରହିଛି । କେଉଁଠି ବଂଶ ଆଧାରରେ ତ କେଉଁଠି ଭୌଗୋଳିକ ଆଧାରରେ ଏହି ଭେଦ ଜଣାପଡ଼େ ।ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ୱନିମିକ । ତେବେ ବସ୍ତୁ ସଂସ୍କୃତିରେ କିଛି ଆଗତ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଭାଷାକୁ ସଂକ୍ରମିତ କରିଥିବାରୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ପ୍ରସଂଗକୁ ଜାଣିଲେ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ପାଇବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନ ଥାଏ ।ତେବେ ବିଭିନ୍ନ ଅଂଚଳର ଭାଷାକୁ ସ୍ଥାନୀତ କରିବା ସୀମିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ଭବପର ହେଉ ନଥିବାରୁ ସଂକଳିତ ଶବ୍ଦକୋଷ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ବାଂଶପାଳ ଅଂଚଳର ଭୂୟାଁ ଭାଷାକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ **ଓଡ଼ିଆ – ଭୂୟାଁ ଶବ୍ଦକୋଷ**କୁ ପାଠକେ ଉଦାରତାର ସହ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ଦିଗରେ ଆମକୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ
କେନ୍ଦୁଝର

ଅ

ଅଦା: ଅଦାରସ ଦେହକୁ ଭଲ	:	ଅଦାରସ୍ ଦେହେକୟ୍ ଭଲ୍
ଅଦା ମସଲାରେ ଲାଗେ	:	ଅଦା ମସଲାକେ ଲାଗୟ୍
୨୮ (ଅଠେଇଶି)	:	ଅଠାଇଶ୍ (୨୮)
ଅଙ୍ଗୁର	:	ଆଗୁଂର୍
ଅଣ୍ଡା: ଅଣ୍ଡା ତରକାରୀ	:	ଅଣ୍ଡା ତୁଣ୍
ଅରୁଆ ଚାଉଳ: ଉଆ ଚାଉଳ	:	ଉଆ ଚାଉଲ୍
ଅଁଳା	:	ଅଁଳା
ଅଖ: ଅଖ ଶଗଡ଼ ଚକରେ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ	:	ଅଖ୍ : ଅଖ ଶଗଡ଼ର ଚକ୍ ଦୁଇଟାରେ ଲାଗିଥାଏ
ଅଂଟା	:	ଅଂଟା,ଅଣ୍ଟା
ଅସରପା	:	ସମାଲି
ଅନ୍ଧାର : ଅନ୍ଧାରରେ ପିଲା ଡ଼ରନ୍ତି	:	ଅନ୍ଧାର୍: ଅନ୍ଧାରକେ ଛୁଆ ଡ଼ରନ୍
ଅନୁମାନ ମାପ	:	ଅନ୍‌ମାନିଆଁ ମାପ୍
ଅୟୁତ	:	ଆୟୁତ୍
ଅଷ୍ଟମ	:	ଅଷ୍ଟମ୍
ଅମୃତଭଣ୍ଡା	:	ଜଡା, (ରାମ୍ ଜଡା)
ଔଷଧ ଗଛ	:	ଉଷଦ ଗଛ୍, ଅଷଦ ଗଛ୍
ଅଶ୍ୱଥଗଛ ତଳେ ଥଣ୍ଡା ଲାଗେ	:	ଜଳି ଗଛ୍ ତଳେ ହେମାଳ ଲାଗଇ
ଅମାବାସ୍ୟା : ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ପୂଜା କରନ୍ତି	:	ଅମିଷା : ଅମିଷା ଦିନ ପୂଜା କରନ୍
ଅପରଦିନ	:	ପଅର ଦିନ୍
ଅଳସୁଆ	:	ଅଲ୍‌ସୁଆ / ଠକ
ଅତିଥି : ସେ ଆମର ଅତିଥି	:	କୁଣିଆଁ, ସିଏ ଆମ୍ର କୁଣିଆଁ

ଆ

ଆମ୍ବ : ଆମ୍ବଗଛ	:	ଆମ୍ : ଆମ୍ ଗଛ୍
ଆଳୁଭଜା	:	ଆଲୁ ଭଜା
ଆଖୁ	:	ଆଖୁ
ଆତ	:	ବଠଳ / ବରଳ
ସେଓ	:	ସେଓ
ଆଖି : ମୋର ଆଖିରେ ଦେଖିଲି	:	ଆଁଖି : ମର୍ ଆଖିଁକେ ଦେଖିଲି
ଆଣ୍ଠୁ	:	ଆଣ୍ଠୁ / ହାଣ୍ଠୁ

ଆଙ୍ଗୁଠି	: ଆଙ୍ଗୁଳି /ଆଙ୍ଗଳି
ଆଠ(୮)	: ଆଠ୍
ଆକାଶ : ଆକାଶ ବେଶି ସୁନ୍ଦର	: ଅକାଶ୍ : ଅକାଶ୍ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର୍
ଆଜିକାଲି	: ଏଘାଂ
ଆସ	: ଆସ / ଆଇ୍
ଆଙ୍କିବା	: (ବନ୍ମା/ଚିତ୍ରକରିବା)
ଆଖୁଗଛ	: ଆଖୁ ଗଛ୍
ଆଖୁରସ ମିଠା ଲାଗେ	: ଆଖୁ ରସ୍ ମହୁର୍ ଲାଗଇ୍
ଆଷାଢ	: ଅଶାଲ୍
ଆଶ୍ୱିନ	: ଅସିଣ୍
ଆମ୍ରପତ୍ର	: ଆମ ପତର୍
ଆର୍.ଆଇ	: ଆର୍ଆଇ

ଇ

ଇଟା:ଇଟାରେ ଘର ନିର୍ମାଣ କରିବା	: ଇଟାକେ ଘର୍ ବନମା
ଇଚ୍ଛା:ତୁମ ଇଚ୍ଛା	: ମନ୍:ତର ମନ୍
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ:ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁରେ ସାତରଙ୍ଗ	: ବାଘଧୁଣ:ବାଘ୍ଧୁଣ୍କେ ସାତ୍ରଙ୍ଗ୍, ରାମଧୁଣରେ ସାତଟା ରଙ୍ଗ୍
ଇଶାରା/ଠାର:ଠାର ମାରି ଡ଼ାକିଲା	: ଠାରିବା:ଠାରି କରି ଡ଼ାକ୍ଲା

ଈ

ଈର୍ଷା	: ହିଂସା / ହିଁସେଇ ଦେଖି ନା ସଇବା

ଉ

ଉଇ:ଉଇ କାଠଖାଏ	: ଉଇ: ଉଇ୍ କାଠ୍ ଖାଏ୍
ଉଜ୍ଜଳ:ଚନ୍ଦ୍ରର ଆଲୋକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶେ	: ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ:ଜହ୍ନର୍ ଆଲ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ୍ ଦିଶଇ
ଉଣେଇଶି	: ଅଣିସ୍
ଉଷୁନା ଚଉଳ	: ବସଲା ଚଉଳ/ସିଜା ଚାଉଳ/ଉଷୁନା ଚାଉଳ
ଉଚ୍ଚତା	: ଉଁଚା / ଢ଼େଙ୍ଗ୍
ଉଡାଜାହାଜ	: ଉଡାଜାହାଜ୍
ଉଆଁଶ	: ଉଆଁଶ
ଉଇଁବା	: ବାହାରିବା / ଉଇଁବା
ଉଚ୍ଛନ୍ନ	: ମନ୍ ଲାଗଛି/ମନ୍ କରିବା, ମନ୍ବଳିବା

ଉଚ୍ଚାରଣ	: ଶବଦ୍ କରି କହିବା
ଉଠ	: ଉଠ୍
ଉପାଡ଼ିବା	: ଘିଞ୍ଚିବା
ଉଦାର	: ଦୟାଳୁ
ଉପବାସ	: ଉପାସ୍
ଉପସ୍ଥାନ	: ହାଜ୍ରା
ଉପରେ	: ଉଁପ୍ର /ଉଁପରେ
ଉଭୟ	: ଦିବାଖେ, ଦିପାଖେ, ଦି କୁଳ/ଦିଝ୍ଣ ଯାକ
ଉସୁନା	: ସିଜିଲା

ଊ

ଊଣା	: ଅଳିପ, ଅଳପ, କମ୍
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ	: ଉଁପୁର ବାଟେ

ଋ

ଋଣ	: ରିଣ୍
ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଋଣ ମିଳୁଛି	: ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ରିଣ୍ ମିଳଛି୍
ଋଷି	: ମୁନି ରକ୍ଷୀ
ଋତୁ: ଶୀତ ଋତୁରେ ବେଶୀ ପନିପରିବା ମିଳେ।	: ରିତୁ : ଶୀତ୍ ଋତୁରେ ଜୋର୍ ପନିପରିବା ମିଳଇ
ପ୍ରଚୁର	: ଜୁର୍/ଜବର୍

ଏ

ଏକ	: ଏକ୍
ଏକଷଠି	: ଏକ୍ଷଠି
ଏଗାର(୧ ୧)	: ଏଗାର୍
ଏଣ୍ଡୁଅ	: କେଁକଟ୍
ଏଣ୍ଡିପୋକ	: ଏଣ୍ଡିପକ୍ / ଟସର୍ପକ୍ / ତସର୍ ପକ୍
ଏଣ୍ଡିପୋକ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବସା ବାନ୍ଧିଛି	: ଟସର ପକ୍ଟା ଗୁଟେ ଗଛ କେ ବାସ୍ ବାନ୍ଧିଛି
ଏକକ	: ଗୋଟେ/ଗୁଟେ
ଏକତା	: ଏକାଠି, ଏକ୍ମେଳ୍
ଏଇଠି	: ଏଠି
ଏଣୁ	: ସିଦେଖି, ସିଲାଗି
ଏଭଳି	: ଏମିତି/ଇମିତିର୍

ଐ

ଐରାବତ	:	ହାତୀ
ଐତିହାସିକ	:	ପୁରୁଣା କଥା ଯିଏ କହଇ
ଏମାନଙ୍କର ଐତିହାସିକ କଥା ଅଛି	:	ଇଆଙ୍କର ପୁନା କଥା ଆଛି / ଇଲାର ପୁର୍ଣ୍ଣା କଥା ଆଛି

ଓ

ଓଟ	:	ଓଟ୍ / ଉଟ୍
ଓଠ	:	ଠଡ଼୍
ଓଜନ	:	ଭାରି
ଓଲଟା	:	ଲେଉଟିଆ, ଓଲଟିଆ
ଓଳି:ଆଜି ଗୋଟିଏ ଓଳି ଥିଲି	:	ଉଳି:ଆଜି ଗୁଟେ ଉଳି ଥିଲି
ଓହ୍ଲାଇବା	:	ଅଦ୍‌ରିବା
ଢ଼ଙ୍ଗାରୁ ଓହ୍ଲାଇବା	:	ଡଙ୍ଗାରୁ ଅଦରିବା
ଓସାର	:	ଅସାର୍
ତୁମ ଘର ଓସାର	:	ତମର ଘରଟା ଅସାରିଆ

ଔ

ଔଷଧ	:	ଉଷଦ୍ / ଅସଦ୍
ଔଷଧ ଖାଆ	:	ଉଷଦ୍ ଖା / ଅସଦ୍ ଖା
ଔଷାଧାଳୟ	:	ଅଗ୍‌ଦ ଘର୍

କ

କେଉଁଠି	:	କେଁଠି
କ'ଣ	:	କିସ୍
କାଙ୍କଡ଼	:	କାଙ୍କଲ୍ , କେଟେଲା
କାହାଣି	:	ଗପ/କଥାଣି, ବଖାଣି
ବୁଢା ବାପା ବାରଣ୍ଡାରେ ବସିଛନ୍ତି	:	ବୁଢ଼ା ବାବା / ବୁଆ ପିଣ୍ଡାକଇ ବସିଛି
କଜଳ	:	କଜଲ୍
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ	:	କାର୍ତିକ୍ ମାସ୍
କଳା	:	କାଳିଆ
ମୟୂରର ପୁଚ୍ଛ ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର	:	ମଝୁରର୍ କୃଷ୍ଣ ରଙ୍ଗ୍ ଆଛି
କୂଅ	:	କୁହୁ, କୁଉ
କୃଷକ	:	ଚଷି/ଚାଷୀ

କେନ୍ଦୁ	:	କେଁନ୍ଦୁ
କଙ୍କି	:	ପାଣିପକ୍/ ପାଟ୍‌ପଣିଆଁ କୁଇଡ଼ା
କଅଁଳ ପତ୍ର	:	କଅଁଳିଆ ପତ୍‌ର, କହଁଲ୍ ପତର୍
କଙ୍କଡ଼ା ବିଛା	:	କଙ୍କଲା ବିଛା
କୋଇଲି	:	କୁଇଲି
କୋଳଥ	:	କୁଳତ୍
କାନ୍ଦୁଲ	:	ହରଡ୍, ରାହାଳି
କୋଶଳା	:	କୁଶ୍‌ଲା
ଏ ବର୍ଷ କୋଶଳା ଶାଗ ଭଲ ହେଲା	:	ଇ ବରଷ୍ କୋଶଳା ଶାଗ୍ ଭଲ୍ ହିଥିଲା
କାଲି	:	କାଲି୍
କ୍ରମିକ ନଂ	:	କ୍ରମିକ ନଂ
କଠଉ	:	କଠାଉ
କଠଉ ପିନ୍ଧିଲେ କାଦୁଅ ଲାଗିବ ନାହିଁ	:	କଠାଉ ପିନ୍ଧିନେ କାଦ୍ ନା ଲାଗଇ
କାଉ	:	କାଉ
ସକାଳୁ କାଉ କା କା କରଇ	:	ସଖାଲୁଁ କାଉ କା କା କରଇ
କଇଁଫୁଲ	:	କଇଁଫୁଲ୍
କଳ	:	କଲ୍
ଧାନକଳ	:	ଧାନ୍ ମିଶିନ୍, ଧାନ କଲ୍
କାମ	:	କାମ୍
ସରକାରୀ କାମ	:	ସରକାରୀଆ କାମ୍
କୁକୁଡ଼ା ଘର	:	କୁକୁଲି କୋଠି, କୁକୁଲି୍ ଘର୍
କୁକୁଡ଼ା ପୂଜାଦେବୁ	:	କୁକୁଲି ପୂଜା ଦେମୁଁ
କଟୁରୀ	:	କଟରୀ
କୁଟୁଣି	:	ଢେଙ୍କି କୁଟୁଣି
କୁଟୁଣି ଦ୍ୱାରା ମାଣ୍ଡିଆ କୁଟିବୁ	:	ଢେଙ୍କିକେ କଦ କୁଟିମୁଁ
କଂଟା	:	କଂଟା
କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା	:	କୃଷ୍ଣ ଚୂଡା
କାନ	:	କାନ୍
କନିଷ୍ଠ	:	ସାନ୍
କନ୍ଧ	:	କନ୍ଧ

କାନ୍ଧ	:	ଖାନ୍ଦ୍
କାନ୍ଦିବା	:	କାନ୍ଦିବା
କୋଡିଏ	:	କୁଳିଏ
କାଖ	:	କାଖ୍
କୁକୁର:କୁକୁର ଆମରି ଟା	:	କୁକର:କୁକୁରଟା ଆମର୍‌ଟା
କୁମ୍ଭୀର	:	କୁମ୍ଭୀର୍
କଙ୍କଡ଼ା	:	କଙ୍କ୍‌ଲା
କଙ୍କଡ଼ା ଗାତରେ ଥାଏ	:	କଙ୍କ୍‌ଲା ଘର୍ ଭିତ୍‌ରେ ଥାଏ
କଇଁଚ	:	କଛିଅଁ, କଛିମ୍
କୁଟ୍ରା	:	କଟାରି
କୁକୁଡ଼ା	:	କାଟୁଲି
କପୋତ	:	କପ୍ତା, କଉତା
କଜଳପାତି	:	କାମ୍‌ଚିଆ
କାଠହଣା	:	ସରସ୍ୱତୀ ଚଳଇ, କାଠ୍ ହଣା ଚଳଇ
କପାଳ	:	କପାଳ୍
କଲରା	:	କଲ୍‌ରା
କୁନ୍ଦରି	:	କୁନ୍ଦୁରି
କନ୍ଦମୂଳ	:	ହିଲ୍ ଆଳୁ
କାଙ୍କଡ଼	:	କାଙ୍କଲ୍ / କେଟ୍‌ଲା
କବାଟ	:	ଦୁଗାଲି
କାଠଚମ୍ପା	:	କାଠ୍‌ଚମ୍ପା
କନିୟର ଫୁଲ	:	କନେକ୍ ଚମ୍ପା / କନିଅର୍ ଫୁଲ୍
କ୍ରୟ	:	ଘେନିମା, କିଣିବା
କ୍ରମିକ	:	ପଛାକି ପଛା
କିଆଫୁଏ	:	କିଆଫୁଲ୍
କଢ଼ି	:	କଢ୍
କଳାବର୍ଣ୍ଣ	:	କଳାରଙ୍ଗ୍, କାଳିଆ ରଙ୍ଗ୍
କେଜି:ସପୁରି କେଜି କେତେ ?	:	କେତେଭାର୍:ସପୁରିଲା କିଲ୍ କେତେ, କେଜି
କଳାପଟା	:	କଳାପଟା
କହୁଁଣି	:	କହୁଁଣି

କଲମ:କଲମରେ ଲେଖନ୍ତି	:	କଲମ୍ :କଲମ୍‌କେ ଲେଖନ୍ତ୍
କାଗଜ	:	କାଗଜ୍
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ	:	ଅଫିସ୍
କୃଷକ:କୃଷକ ଚାଷ କରେ	:	ଡାସି : ଡାସି ଚାଷ୍ କରଇ
କଣ୍ଢେଇ	:	ପୁତୁଲା
କାମକର	:	କାମ୍‌କର୍
କଲମି	:	କଲ୍‌ମୀ
କମଳା	:	କମ୍‌ଲା
କମଳା ଶୀତ ଦିନେ ମିଳେ	:	କମ୍‌ଲା ଶୀତ ଦିନରେ ମିଳଇ
କାହାସ୍ଥାନ	:	କାର୍‌ସ୍ଥାନ, କାହାର୍ ଜାଗା
କାର	:	କାର୍
କିଆଫୁଲ	:	କିୟା ଫୁଲ୍
କଜଳ	:	କାଜଲ୍
ଝିଅ ଆଖିରେ କଜଳ ଲଗାନ୍ତି	:	ଟକିଲା ଆଖିଁକେ କାଜଲ୍ ଲଗାନ୍ତ୍
କାକୁଡ଼ି	:	କାକ୍‌ଲି
କାଜୁ	:	କାଦୁ, ଲଙ୍କା ଭାଲିଆ
କଦଳୀମଞ୍ଜା	:	କଦଲିମଞ୍ଜା
କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ	:	ଅନ୍ଧାର ପକ୍ଷ୍
କୁକୁଡ଼ାପିଲା	:	କୁକୁଲି ଛୁଆ(ଚିଆଁ)
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ	:	କାର୍ତିକ୍‌ମାସ୍
କାର	:	କାର୍
କୂଅ	:	କୁଉ
କୃଷକ	:	ହଳିଆ, ଡାସୀ, ଚାଷୀ
କୁଣିଆ	:	କୁଣିଆଁ
କୁମ୍ଭାଟୁଆ	:	ବୁଢ଼ୀ କୁମୁଟିଆ

ଖ

ଖଜୁରୀ	:	ଖୁଜୁରି
ଖଜା : ଯାତ୍ରାର ଖଜା	:	ଖଜା
ଖଜୁରୀ ଗଛ	:	ଖୁଜୁରୀ ଗଛ୍
ପିଲାଟିର ବାଳ ଖଇରିଆ	:	ପିଲାଟାର ଚୁଟିଲା ଖଇରିଆ,

ଖଡ଼କା/ଖଡିକା	: ଖଳିକା
ଖଟା	: ଆମ୍ବିଲା/ଆମ୍ବିଳା/ଅମିଳା
ଟମାଟୋ ଖଟା ଆଣ	: ପାଚଲଘଣ୍ଟା ଖଟା ଆଣ୍, ବିଲାତି ଖଟା ଆଣ୍
ଖୁଂଟି	: ଖୁଂଟି,ଖୁଣ୍ଟି
ଖାଇବା	: ଖାଇ, ଖାଇବା
ଖଟ	: ଖଟ୍
ଖଟରେ ବାବୁ ବସିବ	: ଖଟ୍କେ ବାବୁ ବସିଆକ୍
ଖପୁରୀ	: ଖେପେରୀ

ଗ

ଗହମ	: ଗହମ୍
ଗୁଣନ	: ଗୁଣନ୍
ଗୁଣ	: ଗୁଣ
ଗାଇବା	: ଗାଇମା
ଗାଈ	: ଗାଈ
ଗଡି	: ଗଡ଼ି
ଗୋଲ	: ଗୋଲ୍
ଗରମ	: ଗରମ୍
ଗରମ ତରକାରୀ	: ଗରମ୍ ତୁଣ୍
ଗୟଳ	: ଗୟଲ୍
ଗଧ	: ଗଧ
ଗଧ ଜିନିଷ ବୁହେ	: ଗଧ୍ ସାମାନ୍ ବୁହଇ
ଗାତ	: ଗାତ୍
ଗାଇବା	: ଗାଇଁବା
ଗାର	: ଗାର୍
ଗମ୍ଭାରି ଗଛ	: ଗହ୍ମାରି ଗଛ୍
ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ	: ଚପତି ଫୁଲ / ମଣ୍ଡା ଫୁଲ୍
ଗଛର ଶାଖା	: ଗଛର୍ ଡାଲ୍
ଗୋବରପୋକ	: କେଟୁକରାପକ୍ , ଖତ୍ ଫଲ୍
ଗୋବର	: ଗବର୍
ଗାଲ	: ଗାଲ୍
ଗଳା	: ତଣ୍ଟି

ଗହମ ଅଟା	: ଗହମ୍ ଅଟା / ଅଟା
ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା	: ଟିକ୍ ଟିକିଆ ମୂଷା
ଗୁହାଳ	: ଗୁହାଲ୍
ଗୁହାଳରେ ଗାଈ ରହନ୍ତି	: ଗୁହାଲ୍‌କେ ଗାଇଲା ରହନ୍ତି୍
ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ:ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ବାହାଘର ହୁଏ	: ଖରାମାସ : ଖରା ମାସ୍‌ରେ ବାହାଘର ହିଅଇ
ଗୁରୁବାର	: ଗୁରୁବାର୍
ଗତକାଲି	: କାଲର୍
ଗତକାଲି ଯାଇଥିଲି	: କାଲର ଯାଇଥିଲି
କଜଳ	: କଜଲ୍
କାକୁଡ଼ି	: କାକଲି
କଦଳୀ ମଞ୍ଜା	: କଦଲ୍ୀ ମଞ୍ଜା
ଗଞ୍ଜା କୁକୁଡ଼ା	: ଗଞ୍ଜା କୁକୁଲ୍ି
ଗୁମ୍ଫା	: ଟାଙ୍ଗର ଖାଲ୍
ଗୁଳି	: ଗୁଲି
ବାଣ	: ବାଣ୍
ଗାଡ଼ି	: ଗାଡ଼ି
ଗୀତ	: ଗୀତ୍
ମେରିଆ ଗୀତ ଗାଅ	: ମେରିଆ ଗୀତ୍ ଗାଅ
ଗିନା	: କାଂଚି
ଗଛ	: ଗଛ୍
ଗୋଡ	: ଗଡ୍, ଗୁଡ଼୍
ଗୋଡରେ ଠିଆ ହେଉ	: ଗଡ୍‌କେ ଠିଆ ହେଉ
ଗଣେଶପୂଜା	: ଗଣେଶ୍ ପୂଜା
ଗାର ଟାଣିବା	: ଗାର୍ ଟାଣିମା
ଗ୍ରାମ	: ଗାଁ
ଗଢେଇବା	: ବନମା, ବନ୍‌ବା
ଗାମୁଛା	: ଗାମିଛା, ଗାମ୍ଛା
ଗୋଳିଆ ପାଣି	: ଗୁଳିଆ ପାଣି / କାଦ ପାଣି
ଗୋଇଠି	: ରେଡ଼ି
ଗୋଲାପ ଫୁଲ	: ଗୋଲାପ୍ ଫୁଲ୍
ଗାଈ ଗୁହାଳ	: ଗାଈ ଗୁହାଲ୍
ଗଛର ଛାଲି	: ଗଛର ଛାଲ୍

ବରଗଛ ର ଛାଲି ମୋଟା	:	ବଳଗଛର ଛାଲ ବହଲ୍
ଗଛର ପତ୍ର	:	ଗଛ୍ର ପତର୍
ଗଛର କାଣ୍ଡ	:	ଗଛ୍ର ଡାଲ୍
ଗଛର ଓହଳ	:	ଗଛର ଅର୍
ଗଛର ଗଣ୍ଡି	:	ଗଛ୍ର ଗଣ୍ଡି
ବରଗଛର ଗଣ୍ଡିବଡ	:	ବଳଗଛର୍ ଗଣ୍ଡି ବଡ୍
ଗଜା	:	ଗଜା
ଗୋରା	:	ଧବୁଲା / ଧବ୍ଲା
ଗୋବର ପୋକ	:	କେଚୁକରା, ଖତ୍ପୁକ୍ / ଖତ୍ ପକ୍
ଗେଣ୍ଡା	:	ଗେଣ୍ଡା
ଗୁଣନ	:	ଗୁଣନ୍
ଗେରୁଆ	:	ମାଁଟିଆ
ଗୁଲି	:	ଗୁଲି
ଗୋଟା ହଳଦୀ	:	ଗଟା ହଳ୍ଦୀ
ଗାଈ ଗୁହାଳ	:	ଗାଈ ଗୁହାଲ୍

ଘ

ଘର	:	ଘର୍
ତୁମ ଘରଟି ଛଣଘର	:	ତମର୍ ଘରଟା ଛଣ୍ ଘର୍
ଘଟଣା	:	ଘଟଣା
ଘରମଝି	:	ଘର୍ମଝ୍ରେ
ଘର ମଝିରେ ରାନ୍ଧନ୍ତି	:	ଘର୍ ମଝ୍କେ ରାନ୍ଧନ୍ତି
ଘରର ଶେଷ ଘର	:	ତଳାଘର
ଘରର ତାଜା	:	ଘରର୍ ତାଜା
ଘଣା	:	ଘଣା
ଘୋଡ଼ା	:	ଘୁଲା
ଘିଅ	:	ଘି
ଦୀପରେ ଘିଅ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ	:	ଦୀପ୍କେ ଘି ବେଭାର୍ ହିଅଇ
ଘୁଷୁରୀ	:	ଘୁଷୁରୀ
ଘୁଷୁରୀଶାଳ	:	ଘୁଷୁରୀ ଘର୍
ଘରଚଟିଆ	:	ଘର୍ଚଟିଆ

ଚ

ଚକା	:	ଚକା
ଚଟୁ	:	ଚେଉଟ୍
ଚଷମା	:	ଚଚମା
ଛୋଟବଡ଼	:	ସାନବଡ୍
ଚପଲ	:	ଜୋତା/ଚଟି
ଚୁଲି	:	ଚୁଲି୍
ଛେଳି ଗୁହାଳ	:	ଛେଳି ଗୁହାଲ୍
ଛାତ ଘର	:	ପାକାଘର୍ / ଛାତ୍ ଘର୍
ଚାରି	:	ଚ଼ରି
କେଶ, ବାଳ	:	ଚୁଟି
ଚନ୍ଦନଗଛ	:	ଚନ୍ଦନ୍ ଗଛ୍
ଚନ୍ଦନ ଗଛ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର	:	ଚନ୍ଦନ ଗଛ୍ ଦେଖିବାକୟ ସୁନ୍ଦର
ଚା ଗଛ	:	ଚ଼ହା ଗଛ୍
ଚୁଚୁନ୍ଦ୍ରା	:	ଚୁଚୁଣ୍ଡା ମୂଷା
ଚମ୍ପା ଫୁଲ	:	ଚମ୍ପାଫୁଲ୍
ଚିତ୍ର	:	ଛବି
ଚକୁଳି	:	ଚେଉଟ୍ ପିଠା, ଢ଼ଙ୍କା ପିଠା
ଛଣ	:	ଛଣ୍
ଚୁଡ଼ା	:	ଚୁଲା
ଚଉକି	:	ଚଉକି
ଚଉଦ	:	ଚଉଦ
ଚ଼ହା	:	ଚ଼ହା
ଚକ୍ଷୁ	:	ଚକ୍ଷୁସି, ତକ୍ଷସି / ତକ୍ଷୁ / ଅଗାଲି୍
ଚକଲେଟ /ଚ଼କୋଲେଟ	:	ଚକଲେଟ୍
ଚନ୍ଦନ	:	ଚନ୍ଦନ୍
ଚିହ୍ନିବା	:	ଚିହ୍ନିବା
ଚର୍ମ	:	ଚମଲା
ବିଛଣା	:	ବିସ୍ଣା / ଶୁଇବା ଜାଗା
ଚନ୍ଦ୍ର	:	ଜହ୍ନ, ଜନ୍
ଚାବି	:	ଚ଼ବିକାଠି
ଅଟା ଚକଟିବା	:	ଅଟାଚକ୍ଟିବା
ଚକଟିବା	:	ଚକ୍ଟିଆ

ଚଟାଣ	: ଭୂଇଁ
ଚଢେଇ	: ଚଳଇ
କି ଚଢେଇ	: କିସ୍ ଚଳଇ
ଚିଠି	: ଚିଠି / ପତର
କାହାର ଚିଠି	: କାହାର୍ ଚିଠି
ଚମ୍ପେଇନେଉଳ	: ଗିଦ୍‌ରଲି୍
ଚାଉଳ	: ଚାଉଲ୍
ଚୂନା	: ଚୁନ୍
ଚୈତ୍ରମାସ	: ଚଇତ୍ ମାସ୍
ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରହଣ	: ଜନକୟ୍ ରାହୁ ଗିଳିଛି, ଚନ୍ଦ୍ର ଗରହଣ
ଚୁଡ଼ି	: ବଳା
ଚିହ୍ନିବା	: ଚିହ୍ନିବା
ଚତୁର୍ଥ	: ଚତୁର୍ଥ
ଚକି	: ଚକି
ଚଇତ୍ରପର୍ବ	: ଚଇତି ପରବ୍
ଚଇତ୍ର ପର୍ବ କରୁ	: ଚଇତ୍ ପରବ୍ କରୁଁ
ଚାକର	: ଚାକର୍
ଚୋର	: ଚୋର୍/ଚୁର

ଛ

ଛତା	: ଛତା
ମୋ ଛତା	: ମର୍ ଛତା
ଛଣ	: ଛଣ୍
ଛେଳି	: ଛେଳି
ଛାରପୋକ	: ଉଡ଼ସ୍
ଛତୁ	: ଛତି / ଛତ୍/ ଛଅତୁ
ବର୍ଷା ଦିନେ ଛତୁ ମିଳେ	: ବର୍ଷା ଦିନେ ଛଅତୁ ମିଳଇ
ଛପର	: ଖପର, ଛାଇଁବା
ମୋ ଘର ଛପର ହେଇନି	: ମର୍ ଘରଟା ଛାଇଁ ନାଇଁ
ଛାତି	: ଭୁକ୍
ଛାତ	: ଛାତ୍
ଛଉ	: ଛେଉ
ଛାଲ	: ଛାଲ୍
ଛୁଂଚି	: ସଜା / ସୁଇ

ଛୁଂଚିରେ ଲୁଗା ବୁଣନ୍ତି	: ସୁଇରେ/ସୁଜାରେ ଲୁଗା ସିଲାଇ କରନ୍ତି
ଛାଂଚୁଣି	: ବାଡୁଣୀ
ଛାଣିବା	: ଛାଣିବା
ପାଣି ଛାଣିବା	: ପାଣି ଛାଣିବା
ଚା, ଛାଣିବା	: ଚହା ଛାଙ୍କିବା / ଚା ଛାଣିବା
ଛବି	: ଚିତ୍ର / ଫଟ୍
ଛାୟା	: ଛାଇ,
ଛୁଇଁ	: ଚଇଁ
ଛୁଇଁ ଏକ ଭଲ ପରିବା ଅଟେ	: ଚଇଁ ନିକ ପରିବା ଅଟଇ
ଛାତଘର	: ଛାତ୍ଘର୍, ପକାଘର୍
ଛୋଟା	: ଛୁଟା
ଛେପ	: ଛେପ୍,ଛେପ୍

ଜ

ଜଳ	: ପାଣି / ପାନି
ଭଲ ପାଣି ପିଇବା	: ନିକ ପାଣି ପିଇବା
ଜଙ୍ଗଲ	: ବଣ୍, ଜଙ୍ଗଲ୍
ଜାଳେଣୀ	: ଜାଳେଣୀ / ନିଆଁ
ଜ୍ୱର	: ଜର୍
ମେଲେରିଆ ଜ୍ୱର	: ମେଲେରିଆ ଜର୍
ଜଳଖିଆ	: ଜଲ୍ଖିଆ
ଜମି	: କିଆର୍ / କିଆରି / ବିଲ
ଜମି ପଟାକର	: ଜମିଣା ପଟା କରିଦେଅ
ଜନ୍ମ	: ଜନମ୍
ଜହ୍ନ	: ଜନ୍
ଜହ୍ନି	: ଜହ୍ନି
ଜାତକ	: ଜନମ୍ ତାରିଖ୍
ଜନନୀ	: ମାଁ
ଜନକ	: ବୁଆ, ବୁଓ୍ୱା, ବାବା
ଜନ ସାଧାରଣ	: ଲକ୍ଲା
ଜମା କରିବା	: ବେଙ୍କ୍ରେ ପଇସା ରଖିବା / ଠୁଲାଇବା
ଜନସଂଖ୍ୟା	: ଲକ୍ ସଇଁଖା
ଭାରତର ଜନସଂଖ୍ୟା କେତେ	: ଭାରତର ଲକ୍ ସଇଁଖା କେତେ ?
ଜନଗଣନା	: ଲକ୍ ଗଣନ୍ତି / ଭୁଟ୍

ଆମ ରାଜ୍ୟର ଜନ ଗଣନା କରିବା	:	ଆମର ରାଇଜର ଲକ୍ ଗଣିବା
ଜୋରିମାନା	:	ଟଣ୍ଡ
ଜଟ	:	ଜଟ୍
ଜଗନ୍ନାଥ	:	ଜଗନାଥ୍ ଠାକୁର୍ ବଡ଼ ଠାକୁର୍
ଜୀବନ	:	ଜିଉ / ଜୀବନ୍
ଜିଭ	:	ଜିଭ୍
ଜିଆ	:	କେଂଚୁଆ
ଜୁଆଖେଳ	:	ଘୁଡୁଘୁଡ଼ି ଖେଳ୍ / ଜୁଆଖେଳ୍
ଜାଦୁ / ଯାଦୁ	:	ଦାଦ୍
ତୋ ମୁହଁରେ ଜାଦୁ ଅଛି	:	ତର ମୁହଁକେ ଦାଦ୍ଟା
ଜଙ୍ଘ	:	ଜଙ୍ଗ୍
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ	:	ଜେଠ୍ ମାସ୍
ଜିନିଷପତ୍ର	:	ଜିନିସ୍ପତର
ଜୁଳୁଜୁଳିଆ ପୋକ	:	କୁଙ୍କୁଲୁ-ପକ୍ / କୁଙ୍କୁଲୁ ପକ୍
ଜିଲ୍ଲାପାଳ	:	କଲ୍କେଟର
ଜିଲାରେ ବଡ଼ ଜିଲ୍ଲାପାଳ	:	ଜିଲ୍ଲାରେ ବଧାର କଲ୍କେଟର
		ଝ
ଝରକା	:	ଝାରକା
ଝରଣା	:	ଝରଣ୍ / ଝ୍ର
ଝଡତୋଫାନ	:	ଜୁର୍ ବର୍ଷା ପବନ
ଝଡ଼ତଫାନ ଆସିଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗିଯାଏ	:	ଝାଞ୍ଜି ଆସିନେ ଘର ଦୁଆର ଭାଙ୍ଗଇ
ଝିଟିପିଟି	:	କାଠଗିଦ୍ରାଲି୍
ଝିପିଝିପି ବରଷା	:	ଝିପ୍ ଝିପ୍ ବର୍ଷା
ଝାଡୁ	:	ବାଡୁଣି
ଝୋଟ	:	କାଉଁରିଆ / କରୁଆ
ଝିମା ଧରିବା	:	ଝିଣ୍ଝିଣା
ମୋତେ ବହୁ ସମୟ ବସିବାରୁ ଗୋଡ଼ ଝିମା ଧରିଛି	:	ହେତେହେଲୁଁ ବସି ବସି ଗଡ୍ଟା ଝିଣ୍ଝିଣାଖାଛି
ଝିଙ୍କ	:	ଝିଙ୍କ୍
ଝିଙ୍କାରୀ	:	ଝିଙ୍କାର୍ / ଝିଣ୍ଟ୍କା
ବର୍ଷା ଆଗମନରେ ଝିଙ୍କାରୀ ଗୀତ ଗାଏ	:	ବର୍ଷା ଆସିଆ ଆଗରୁ ଝିଙ୍କାର୍ ଲା ରେଁ ରେଁ ଗାଏ ଡାକନ୍ତ୍ ବର୍ଷା ଆସିବା ଅଗରୁ ଝଙ୍କାର୍ଲା ଗୀତ୍ ଗାଆନ୍ତି ।
ଝିଙ୍କାରୀ ସାଧାରଣତଃ ସାହି ମଝିରେ ଥାଏ	:	ଝିଙ୍କାରଲା ସାହି ଭିତରଲାରେ ଥାନ୍ତି
ଝଗଡ଼ା	:	କଳି
ଝୁଣା	:	ଧୁଣା

ଟ

ଟଗର ଫୁଲ	: ଟଗର୍ ଫୁଲ୍
ଟମାଟୋ	: ବିଲାତି, ପାଚଲଘଣ୍ଟା
ଟମାଟୋ ଖାଇଲେ ରକ୍ତ ବଢ଼େ	: ବିଲାତି ଖାଇଲେ ରକତ ବଢଇ
ପଇସା	: ପଇଁସା / ପଇସା
ଟିଣ	: ଟିଣି
ଟ୍ରକ	: ଟରକ୍
ଟେବୁଲ୍	: ଟେବୁଲ୍
ଟ୍ରାକଟର	: ଟାକ୍ଟର୍
ଟ୍ରାକଟରରେ ହଳ କରନ୍ତି	: ଟାକ୍ଟର୍ ରେ ହଲ୍ କରନ୍ତ୍
ଟାୱାଲ	: ତଉଲିଆ
ଟ୍ରଲି	: ଟଲି
ଟୋକେଇ	: ଟୁକୁଲି
ଟୋକେଇରେ ହଳଦୀ ଅଛି	: ଟୁକୁଲିକଇ ହଳଦ୍ ଆଛି ।
ଟୋପାଏ	: କଟିଏ / ଟିକିଏ
ଟାଣ	: ଟାଣ୍
ଟାଇଁ ଟାଇଁ ଖରା	: ଜୋରେ ଖରା : ଟାଇଁ ଟାଇଁ ଖରା
ଟାଙ୍କୁ	: ଟାଆଁକୁ
ଟାଙ୍ଗିଆ : ଟାଙ୍ଗିଆରେ କାଠ ହାଣନ୍ତି	: ବୁଡିଆ : ବୁଡିଆ କଇ କାଠ୍ ହାଣନ୍ତ୍
ଟପିବା	: ଆଗ୍ରେ ରହିବା
ଟାକୁଆ	: ଟାଙ୍କୁଆ
ଟିକିଲି	: ଟିକ୍ଲି
ଟିଣ	: ଟିଣି
ଟେରା	: ଟେରା
ଟୋବ୍ : ଖରାବେଳେ ଟୋପି ପିନ୍ଧ	: ଟୁପି : ଖରା ହେନେ କି ଟୁପି ପିନ୍ଧ୍ବ

ଠ

ଠକ	: ଠକ୍
ଠକ ମାନେ ଶୋଇଥାନ୍ତି	: ଠକ୍ମାନେ ଶୁଇଖାନ୍ତି
ପିଲାଟି ଭାରୀ ଠକ ଅଟେ	: ଛୁଆଟା ବଡେ ଠକୁଆ / ଛୁଆଟା ବେଶୀ ଠକ୍
ଠେକୁଆ	: ଖେଲିଆ
ଠିକ୍	: ଠିକ୍
ଠିକଣା	: ଠିକ୍ଣା

ଠିପି : ଠିପି
ଠିକାକାମ : ଭେଟି, ଭେଟିଆ
ଠେଙ୍ଗା : ଠେଙ୍ଗା
ଠେଙ୍ଗା ଆଣ : ଠେଙ୍ଗା ଆଣ୍
ଠାକୁରାଣୀ : ମାଁ ବୁଢ଼ୀ, ଠାକୁରାଣୀ ଦେବୀ
ଠିକାଦାର : ମହାନ୍ତି ବାବୁ ଠିକାଦାର : କଂଟରାକଟ୍‌ର : ମହାନ୍ତି ବାବୁ କଂଟାରାକଟର /ଠିକାଦାର୍

ଡ

ଡଙ୍ଗା : ଡଙ୍ଗା
ଡମ୍ବରୁ : ଡମ୍‌ରୁ
ଡାଲିମ୍ବ : ଡାଲିମ୍ବ୍
ଡେମ୍ଫ : ଡ଼େଣ୍ଟି, ଡେଣ୍ଟି
ଫୁଲର ଡେମ୍ଫ ଛିଡାନ୍ତୁ ନାହିଁ : ଫୁଲଟାର୍ ଡେଣ୍ଟି ଛିଡାଅ ନାଇଁ
ଡେଙ୍ଗା : ଡ଼େଙ୍ଗା
ଡେଣା : ଡ଼େଣା
ଡିମ୍ବିରି ଫଳ : ଡିମୁରି ଫଲ୍, ଡୁମୁରି ଫଲ୍
ଡାଲି : ଡାଆଲ୍ / ଡାଲି
ଡଙ୍କି : ଡଙ୍କା, ଚେଉଟ
ଡଙ୍କିରେ ପାଣି କଢାଯାଏ : ଡଙ୍କାକେ ପାଣି କାଢ଼ନ୍ତି
ଡଜନ : ଡରଜନ୍
କମଳା ଟଙ୍କାକୁ ବାରଗୋଟା : କମଳା ଟଙ୍କାକେ ଡରଜନେ
ଡବା : ଡ଼ବା
ଡେକ୍‌ଚି : ଡ଼େଗ୍‌ସି, ଡେଗ୍‌ଚି
ଡାହାଣହାତ : ଖାଇଲିହାତ୍ / ଭୁଜୁଣି ହାତ୍
ଡାଲିୟାଫୁଲ : ଡାଲିଫୁଲ୍ / ଡାଲିୟାଫୁଲ୍
ଡାକ୍ତର : ଡାକତର୍
ଜ୍ୱର ହେଲେ ଡାକ୍ତର ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତି : ଜର୍ ହେନେ ଡାକ୍‌ତର୍ ପାସ୍‌କଇ ଯାଆନ୍ତ୍

ଢ

ଢାପନାଚ କର : ଢାପନାଚ୍ କର୍
ଢମଣାସାପ : ଢମଣାସାପ୍
ଢାଙ୍କୁଣୀ : ଡ଼ାବୁଣି, ଘୁଡୁଣୀ
ଭାତରେ ଢାଙ୍କୁଣି ଦିଅ : ଭାତ୍‌କେ ଢାଙ୍କ୍‌ଣି ଦେଅ
ଡାମ୍ପଣ : ଷ୍ଠାପଣ, ଡାମ୍ପଣ

ଢେଉ : ଚିଲ୍‌କା ମାରିବା / ଢେଉ

ଢଗଢମାଳି : ଜହ୍ନାଣୀ

ଢମଣା : ଧମଣା

ଢେଲା : ହୁଳା

ଢଳେଇବା : ବନେଇବା / ଖସାଇବା

ଢୋକିବା /ଗିଳିବା : ଗିଳିବା, ଢ଼ଙ୍କିବା

ଢିପ : ମୋର ଢିପ ଜମି : ଢିପା : ମର୍ ଢିମ୍ପା ଜମି ଆଛି

ତ

ତୁମ୍‌କୁ : ତମକଇ

ତାରା : ଆକାଶରେ ତାରା ବାହାରେ : ତରା : ଆକାଶକେ ତରା ବାହାରଇ

ତୂରୀ : ମହୂରୀ

ତରଭୂଜ : ତର୍‌ଭୁଜ୍

ତରଭୂତ ଖାଇଲେ ପେଟ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ : ତରଭୁଜ୍ ଖାନେ ପେଟ୍ ଠଣ୍ଡା ହେଇ

କାକୁଡି : କାକଳି

ତୀର : କାଣ୍ଡ୍

ରାମ ତୀର ମାରୁଛି : ରାମ କାଣ୍ଡ୍ ମାରଛି

ତକିଆ : ଢକିଆ, ସିତାମ୍, ସୁତାଣ

ତକିଆ ପକାଇ ଶୋଇଲେ : ସୁତାଣ ପକାଇ ଶୋଇଲେ

ଟଂଟି : ଟଂଟି୍

ତଳେ : ତଳେ / ତଳ

ତେଲ : ତେଲ୍

ପିଲାକୁ ତେଲ ଲଗାଅ : ଛୁଆକୁ ତେଲ ଲଗାଇ ଦେଅ

ତରଳଝାଡା : ପାଣିଆଁ ଝାଡ଼ା, ପାଣିଆ ଗୁହୁ

ତରଣୀ : ଢେଉ

ତିଆରି : ବନାଇବା

ତାହା : ତାହା

ତାଲା : କଂଚି

ତମେ : ତୁଇଁ

ତା'ପରେ : ହେଠାଣୁ

ତୋରଣ : ଗେଟ୍

ତାକୁ : ତାକଇ

ତୁମର : ତମର୍

ତରକାରୀ	: ତୁଣ୍
ତାଳ	: ତାଲ୍
ତାଳଗଛ	: ତାଳଗଛ୍
ତାରିଖ	: ତାରିଖ୍
ତର୍ଜନୀ	: ତର୍ଜନୀ / ବିଷ୍ ଆଙ୍ଗ୍‌ଲି
ତେନ୍ତୁଳି	: ତେନ୍ତେଲି/ କୟାଁ
ତଟକାଫଳ	: ନିଘଲ ଫଳ
ବିଛା	: ଖୁଜୁରିଆ ବିଛା / ବିଚ୍ଛା
ତଡି	: ଠେଲିବା, ଖେଦିବା
ତହସିଲଦାର	: ତସିଲ୍‌ଦାର

ଥ

ଥଣ୍ଟ	: ଥଣ୍ଟ୍
ଶୁଆର ଥଣ୍ଟ ଲାଲଅଟେ	: ରାଇକାର୍ ଥଣ୍ଟ୍‌ରଙ୍ଗିଆ
ଥଣ୍ଡା	: ଠଣ୍ଡା
ଖରା ମାସରେ ଥଣ୍ଡା ପାଣି ପିଅ	: ଖରା ମାଁସ୍‌କେ ଠଣ୍ଡା / ହେମାଳ ପାଣି ପିଅ
ଥାଳି	: ଥାଳି
ଥାଳିରେ ଭାତ ଖାଅ	: ଥାଳିକେ ଭାତ୍ ଖାଅ
ଥାନା	: ଥାନା
ଥାପି	: ଥାପି
ଥିବା	: ଥିବା
ଥରଥର	: ଥର୍ ଥର୍
ଥରେ	: ଥରେ
ଥୋଇବା	: ରଖିବା
କାଚ ଗ୍ଲାସ ଭଲରେ ଥୋଇବା	: କାଚ ଗିଲାସ୍ ନିକରେ ରଖିବା
ଥୋଡା / ଅଳ୍ପ	: ମେଚାମେଚା / କମ୍
ହରିକୁ ଅଳ୍ପ ଭାତ ଦିଅ	: ହରିକି ଅଳପ୍ ଭାତ ଦେଅ

ଦ

ଦାମ	: ଦାମ୍
ସୁନା ବେଶି ଦାମ	: ସୁନାଣା ଜୋର୍ ଦାମ୍
ଦାଣ୍ଡ	: ଡ଼ାଣ୍ଡେ / ଦାଣ୍ଡ୍
ଦିନ	: ଦିନ୍
ଆଜି ରବିବାର ଦିନ ଅଟେ	: ଆଜି ଦିନ୍‌ଟା ରଇବାର

ଦଶ	:	ଦଶ୍
ଦେବତା	:	ଦେଉଁତା / ଦେବ୍ତା
ଦେବତା ପୂଜା କର	:	ଦେଉଁତା ପୂଜା କର / ଦେବତା ପୂଜା କର
ଦୋକାନ	:	ଦୁକାନ
ଦାନ୍ତ	:	ଦାନ୍ତ୍
ଦୀପ	:	ଦୀପ୍
ଦହି	:	ଦଇ
ଦେବଦାରୁଗଛ	:	ଦେବଦାରୁ ଗଛ୍
ଦାଢି	:	ଦାଳି
ଦଣ୍ଡ	:	ଦଣ୍ଡ୍
ଶିକ୍ଷକ ପିଲାଟିକୁ ଦଣ୍ଡଦେଲେ	:	ମାଷ୍ଟ୍ରର ଛୁଆଟିକୁ ଦଣ୍ଡ୍ ଦେଲାଇ
ଦାଦା	:	ଦଦା / ଦାଦା
ଦୋଳି	:	ଦଳି
ଦଉଡ଼ି	:	ଦେଉଲ୍ / ଦଉଳି
ଦୌଡିରେ ଛେଳି ବାନ୍ଧ	:	ଦେଉଳି କଇ ଛେଲି ବାନ୍ଧ୍
ଦୌଡିବା	:	ଘଟକିବା
ଦାନ ଦେବା	:	ମାଗଣା ଦେବା / ଦାନ୍ ଦେବା
ଦାଆ	:	କଟରି / ଦାଆ
ଦାଆରେ ଧାନ କଟାଯାଏ	:	ଦାଆକଇ ଧାନ କାଟନ୍ତି/ କଟରି କଇ ଧାନ କାଟନ୍ତ୍
ଦୁର	:	ଦୁରିଆ
ଦିଆସିଲ	:	ମାଚିସ୍
ଦର୍ପଣ	:	ଆରିଶି
ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ ଦେଖନ୍ତି	:	ଆରିଶି କେ ମୁହଁ ଦେଖନ୍ତି୍
ଦୈର୍ଘ୍ୟ	:	ନମା
ଦୁଇଗୁଣ	:	ଦିଗୁଣ୍
ଦଶମିକ	:	ଦଶମିକ୍
ଦଳଦଳ	:	ହଲ୍ହଲ୍
ବଗ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଉଡ଼ନ୍ତି	:	ବଗ୍ଲା ହଲ୍ହଲ୍ ଉଡ଼ନ୍ତି୍
ଦ୍ୱିତୀୟ	:	ଦୁତିଅ
ଦଶମ	:	ଦଶମ୍
ଅର୍ଜୁନ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଛି	:	ଅର୍ଜୁନ ଦଶମ୍ କିଲାସ୍ରେ ପଢ଼ଛି
ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ	:	ଦୁଆରବନ୍ଧ/ଏରଣ୍ଡି

ଧ

ଧରିବା	:	ଧେରିବା
ଧନ	:	ଧନ୍
ଗଙ୍ଗାର ବହୁତ ଧନ ଅଛି	:	ଗଙ୍ଗା କର ଜୋରେ ଧନ ଆଛି
ଧାନ	:	ଧାନ୍
ଧାଇଁବା	:	ଘଟ୍‌କିବା, ଦୌଡିବା
ଶ୍ୟାମ ବେଶି ଧାଇଁଲା	:	ଶ୍ୟାମ୍ ଜୋରେ ଘଟକିଲା / ଦୌଡିଲା
ଧର୍ମ	:	ଧରମ୍
ଧନ୍ୟ	:	ଧଇନ୍
ଧର୍ମକାମ କର	:	ଧରମ କାମ୍ କର
ଧାଡ଼ି	:	ଧାଆଲି୍
ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇଯାଅ	:	ଧାଆଲିରେ ଯାଅ
ଦାଢି	:	ଦାଢ଼ି
ଧାଇଁ ଧାଇଁ	:	ଘଟକି ଘଟକି/ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି
ଧରିତ୍ରୀ	:	ବାସୁକି, ଧର୍ତ୍ତୀ, ବାସୁକୀ ମାତା, ଭୂଇଁ
ଧନୁ	:	ଧୁଣ
ଧନୁ ଆଣ	:	ଧୁଣ୍ ଆଣ
ଧିବର	:	ଝରା, କେଉଟ୍
ଧର	:	ଧେର୍
ଧୋବା	:	ଧବା / ଧୁବା
ଧଳା	:	ଧବୁଲା / ଧଳା
ଧୂଳି	:	ମଇଳା / ଧୂଳି
ଧୈର୍ଯ୍ୟ	:	ଥୟ/ ଅଇ
ଧେନୁ	:	ଗାଇ
ଧନିଆ ପତ୍ର	:	ଧନିଆ ପତର୍
ଶର	:	ଶର୍
ଧୋତି	:	ଧୂତି
ଧାନ ଖଳା	:	ଧାନ୍ ଖଳା / ଧାନ୍ ଟକରା

ନ

ନଦୀ	:	ନଅଦୀ / ନଇ
ନାଡ	:	ନାଡ୍
ନାଭି : ପେଟରେ ନାଭି ଥାଏ	:	ନାଭି:ପେଟ୍‌କେ ନାଭି ଥାଏ, (ନାହୁଲି୍)

ନାଗସାପ	:	ଗଖୁର୍ ସାପ୍
ନେଉଳ	:	ନେଉଲ୍
ନାକ	:	ନାଁଖ୍
ନଖ	:	ନଁଖ୍
ସବୁ ପିଲା ନଖ କାଟ	:	ସବିଏ ପିଲା ନଁଖ୍ କାଟ
ନର	:	ମୁଣୁସ୍, ମୁଣସ୍
ନିମ୍ବଗଛ	:	ନିମ୍ ଗଛ୍
ନିମ୍ବପତ୍ର ପିତା ଲାଗେ	:	ନିମ୍ ପତର୍ ପିତା ଲାଗଇ
ନଳିତା	:	କାଉଁରିଆ / କରୁଆ
ନଡ଼ିଆ ଗଛ	:	ନଡ଼ିଆ ଗଛ୍
ନୀଳ	:	ନେଲିଆ
ନିଦ	:	ନିଁଦ୍
ନାରଙ୍ଗି	:	କମ୍ଳା ରଙ୍ଗ୍
ନାରୀ	:	ମାଇକିନା, ଟକି, ନନୀ
ନାରୀ ଜାତିକୁ ସମ୍ମାନ ଦିଅ	:	ଟକିମାନକଇ ସନ୍ମାନ ଦେଅ
ନଳିହାଡ	:	ନଲୀ ହାଡ୍
ନାଗଫେଣି	:	ସମ୍ଦର୍ କଂଟା
ନୂଆବର୍ଷ	:	ନୂଆଁ ବରସ୍
ବର୍ଷା	:	ବର୍ଷା
ନାଚଗୀତ	:	ନାଚ ଗୀତ
ନିର୍ଣ୍ଣୟ	:	ବାଛିବଲ / ଫଇସଲା କରିବା
ନବମ	:	ନବମ୍
ନାମ	:	ନାଁଉ, ନାଁ
ନିକିତି	:	ତରାଜୁ(ପିସା ଡ଼ାଙ୍ଗ)କିଲ ପଲା / କିଲ ଦଣ୍ଡି
ନାଚିବା	:	ନାଁଚ୍ବା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ	:	ବରଗିବା

ପ

ପାଚିଲା କଦଳୀ	:	ପାଚିଲା କଦଲ୍
ପାଚିଲା ଆମ୍ବ	:	ପାକିଲା ଆମ୍
ପଲାସ ଫୁଲ	:	ପଲାସ୍ ଫୁଲ
ପୂଜା ଘର	:	ଦେବ୍ତା ଘର
ପୃଥିବୀ	:	ବାସୁକୀ, ପୃଥ୍ୱୀ, ଭୂଇଁ

ପାଚିଲା ଫଳ	: ପାକିଲା ଫଲ୍
ପୁଅ (ପୁତ୍ର)	: ପୁଅ
ପାଳ	: ପୁଆଲ୍ / କୁଟା
ପାଣିକଖାରୁ	: କୁମୁଣ୍ଡା, କଖାରୁ
ପିଆଜ	: ଉଲି
ପତର କୋବି	: ବନ୍ଧାକୋବି
ପନ୍ଦର	: ପନ୍ଦର୍
ପଚିଶି	: କୁଳିଏ ପାଂଚ୍ (୨୫)/ ପଚିଶ୍
ପଇଁତିରିଶି	: କୁଳିଏ ପନ୍ଦର୍
ପଇଁଚାଳିସି	: ଦିକୁଳି ପାଂଚ୍
ପଚାଶ	: ଦିକୁଳି ଦଶ୍
ପଂଚାବନ	: ଦିକୁଳି ପନ୍ଦର୍
ପଂଚଷଠି	: ତିନିକୁଳି ପାଂଚ
ସତୁରୀ	: ତିନିକୁଳି ଦଶ୍
ପଲଉ	: ମିଠାଭାତ୍ / ପଲଉ
ଘିଅ ପୋଡ଼	: ଘି ପୋଡ୍ / ଘି ପିଠା
ପାଟିତୁଣ୍ଡ	: ପାଟିତୁଣ୍ଡ୍
ପୌଷ ମାସ	: ପୁସ୍ ମାସ୍
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା	: ପୁନୁଇଁ
ପାହାନ୍ତିଆ	: ପାହାନ୍ତିଆ
ପହିଲା	: ପ୍ରଥମ/ଆଗ / ଆଗେ
ପରଦିନ	: ପରଦିନେ
ପଇସା	: ପଇସା
ପାତ୍ର	: ଜାଗା
ପ୍ରଶ୍ନ	: ପରଶନ୍
ପ୍ରକୃତିମାପ	: ପ୍ରକୃତ ନାପ୍ / ଠିକ୍ ନାପ୍
ପ୍ରଷ୍ଟ	: ଅସାର
ପୂରଣ କରିବା	: ପୁରଣ କରିବା
ପ୍ରଥମ	: ପ୍ରଥମ /ପହିଲା /ଆଗ /ପହିଲ୍
ପଂଚମ	: ପଂଚମ
ପାଣି ଜାହାଜ	: ପାଣି ଜାହାଜ୍
ପ୍ରାଚୀନ	: ପୁର୍ଣା
ପାଖ	: ପାଖ୍

ପନିପରିବା	:	ପନିପରିବା
ପକ୍ଷୀବସା	:	ଚଳଇ ବାସ୍
ପବନ	:	ପବନ୍
ପାଟଶାଢ଼ୀ	:	ପାଟ୍‌ଶାଢ଼୍ୀ
ପାହାଡ	:	ପାହାଡ୍
ପଥର	:	ଟାଙ୍ଗର୍
ପନିକିରେ ପରିବା କଟାଯାଏ	:	ପନିକିକେ ପରିବା କାଟନ୍ତ୍
ପତ୍ର	:	ପତର୍
ପେନ୍ଥା	:	ନେଥା
ପିମ୍ପୁଡ଼ି	:	ପିମ୍ପ୍‌ଲି / ପେମ୍ପେଲି
ପକ୍ଷୀ	:	ଚଳଇ
ପଣସ	:	ପଣସ୍
ପଇଡ	:	ପଇଡ
ପର	:	ପଂକ୍ଷୀ
ପୁରୁଷ	:	ଅଣ୍ଡିରା / ପୁଅ ପିଲା
ପ୍ରଜାପତି	:	ଫେମ୍ପେଲା
ପାଣି	:	ପାଣ୍
ପେଟ	:	ପେଟ୍
ପିଇବା	:	ପିଇବା
ପିତା	:	ପିତା
ପାନ	:	ପାନ୍
ପାରା	:	ପାରା
ପେଚା	:	ପେଚ୍ଚ
ପଗଡ଼ି	:	ପଗଡ଼ି, ଠେକା
ପଗୁଣ ମାସ	:	ଫଗୁଣ୍ ମାସ୍
ପାହାନ୍ତିଆ	:	ପାହାନ୍ତିଆ
ପାଟିଆ	:	ପଟିଆ
ପାଣି ଜାହାଜ	:	ପାଣି ଜାହାଜ୍
ବଣ କୁକୁଡ଼ା	:	ବଣ୍ କୁକୁଲି
ପିଠା	:	ପିଠ୍
ପଖାଳ ଭାତ	:	ପଖାଲ୍ ଭାତ୍
ପେଜ	:	ଭାତ୍‌ପାଣି / ତୁରାଣି

ଭାତରୁ ପେଜ ଗାଳିବା	:	ଭାତ୍‌ରୁ ପାଣି ଗାଳିଆ
ପିଆଶାଳ	:	ବିଜା ଗଛ୍ / ଟେଠ୍‌ଗଛ୍
ପିଜୁଳି	:	ବଦାମ୍
ପରିଷ୍କାର	:	ସାଫା / ସଫା / ସୁନ୍ଦର୍
ପାପୁଲି	:	ପଦମ୍
ପାଦ	:	ପାଦ୍
ଫୁଲ	:	ଫୁଲ୍
ପିଠି	:	ପିଠ୍
ପିଛା	:	ପଛ୍
ପୀଡ଼ା	:	ବଥା

ଫ

ଫୁଲ	:	ଫୁଲ୍
ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ଆଣ	:	ମନ୍ଦାର୍ ଫୁଲ୍ ଆଣ
ଫଳ	:	ଫଲ୍
ଫୁଲକୋବି	:	ଫୁଲ୍‌କୋବି
ଫଣା	:	ଫେଣା / ଫଣା
ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା	:	ଫୁଲ୍‌ର୍ ପାଖୁଡ଼ା
ଫୁଲମାଳ	:	ଫୁଲ୍‌ମାଲ୍
ଫୁଲମାଳ ଦିଅ	:	ଫୁଲ୍‌ମାଳ ଦେଅ
ଭଗବାନଙ୍କୁ ଫୁଲମାଳ ଦିଆଯାଏ	:	ଭଗବାନକଇ ଫୁଲ ମାଳ ଦେନ୍ତ୍
ଫୁଲ ଗୋଛା	:	ଫୁଲ୍ କେରା / ଫୁଲ୍ ମାଲ୍
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଫୁଲଗୋଛା ଦିଆଗଲା	:	ମନ୍ତ୍ରୀ କଇ ଫୁଲ୍‌କେରା ଦେଲାଇ
ଫେଡାଣ	:	ଫେଡାଣ୍
ଫୁଟିବା	:	ଫୁଟିବା
ଫସଲ	:	ଋଷ୍ ଫସଲ୍
ଫାଳ	:	ଫାଳ ଲଙ୍ଗଲ୍ ଲୁହା
ଫାଲତୁ	:	ମାହାଲିଆ/ ବେକାର୍
ଫାଶ	:	ଫାନ୍ଦ, ଫାଶ୍
ଫିଙ୍ଗିବା	:	ଫିଙ୍ଗିବା
ଫୁଲକୋବି	:	ଫୁଲ୍‌କବି
ଫିତା	:	ଫିତା
ଘର ଫିତା ଦ୍ୱାରା ମପାଯାଏ	:	ଫିତାକେ ଘର୍ ମାପନ୍ତ୍

ଫୋପାଡ଼ିବା	: ଫିଙ୍ଗିବା
ଫେରାର୍	: ଧରିପଳା, ପଳାଇ ଯିବା
ଫେଣା	: ଫେଣା
ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍	: ଥିରଥିର୍ / ତୁନି୍ ତୁନି୍
	ବ
ବାରଣ୍ଡା	: ପିଣ୍ଡା
ବାଲି	: ବାଲି
ବାୟୁ	: ପବନ୍
ବନ୍ଧ	: ବନ୍ଧ୍
ବୁଦା	: ବୁଦା / ଗଛ ବୁଦା / ଛେଳି ବୁଦା
ବେତ	: ବେତ୍
ବୁଢ଼ୀଆଣି	: ମାଙ୍କ୍‌ଲିଆ, ତେନ୍ତୁଆ
ବିରୁଡ଼ି	: ବରଲି୍
ବୁଢ଼ିଆଣି ଜାଲ	: ମାଙ୍କୁଲିଆ ଜାଲ୍ / ତେନ୍ତୁଆଜାଲ୍
ବୋଇତାଳୁ	: ବଇତାଳୁ
ବେଲ	: ବେଲ୍
ବାଉଁଶ କରଡ଼ି	: ବାଇଁଶ୍ କରଲି୍
ବାଉଁଶ କରଡ଼ି ବଡ଼ ମିଠା	: ବାଇଁଶ କରଲି୍ ବଡ଼େ ମଧୁର
ବଳଦ	: ବଳଦ୍
ବାଛୁରୀ	: ବାଛୁର୍‌ୀ
ବିଲେଇ	: ବିଲାଇ
ବେଙ୍ଗ	: ବେଙ୍ଗ୍
ବାଘ	: ବାଘ୍
ବାରାହା	: ବର୍ହା / ବରହା / ଜଙ୍ଗଲ୍ ଜୀବ୍
ବିଲୁଆ	: ସିଆଲ୍
ବଜ୍ରକାପ୍ତାର ବଂଶ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ	: ବଜରକପ୍ତାର୍ ବଂଶ୍ ଦେଖିବାକଇ ନାଁ ମିଲଛି
ବତକ	: ବତକ୍
ବଗ	: ବଗ୍
ବାଇ ଚଢେଇ	: ବାଇ ଚଳଇ
ବଜାର	: ହାଟ୍
ବିରି	: ବିରି
ବରକୋଳି	: ବର୍‌କଳି / କଳି

ବରଗଛ	:	ବରଗଛ୍
ବେଲଗଛ	:	ବେଲ୍‌ଗଛ୍
ବେତଗଛ	:	ବେତ୍‌ଗଛ୍
ବାଉଁଶ	:	ବାଇଁଶ୍
ବଗିଚ୍ଚ	:	ବାଳି / ଖଳିଆ
ବେକ	:	ବେକ୍
ବାହୁ	:	ବାହା
ବାମହାତ	:	ଡେବେରିହାତ୍
ବୃଦ୍ଧାଙ୍ଗୁଳି	:	ବୁଢ଼ାଆଙ୍ଗୁଠି / ବୁଢା ଆଙ୍ଗଲି୍
ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠିଟି ବଡ଼ ଅଟେ	:	ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗଲି୍ଟା ବଡ୍ ଅଟଇ
ବାହାଘର	:	ବାହାଘର୍
ରାଜେନ୍ଦ୍ରର ବାହାଘର ହେଉଛି	:	ରାଜେନ୍ଦ୍ରର ବାହାଘର ହେଛି
ବାହାଡ଼ା	:	ଟେଣ୍ଟୁଫଲ୍
ବିଲାତି ବାଇଗଣ	:	ବିଲାତି୍ ବାଇଁଗଣ୍
ବୈଶାଖ	:	ଖରାମାସ, ବଇଶାଖ୍
ବୈଶାଖ ମାସରେ ବହୁତ ଖରା ହୁଏ	:	ଖରା ମାସେ ବେଶୀ ଖରା ହିଅଇ
ବର୍ଷାଋତୁ	:	ବର୍ଷାରିତୁ
ବୁଧବାର	:	ବୁଧବାର
ବନ୍ୟା	:	ନଇନାଲ୍‌ରେ ପାଣି ବେଶୀ ହେବାକଇ
ବାତ୍ୟା	:	ବାତିଆ ଜୋର୍‌ରେ ପବନ୍ ବହିବାକଇ
ବାଜା	:	ବାଜା
ବାମହାତ	:	ଡେବିରିହାତ୍
ବାଦାମ	:	ବଦାମ୍
ବଂଶି / ବଂଶୀ	:	ବଇଁଶି
ବଡରୁ ଛୋଟ	:	ବଡରୁ ସାନ୍
ବାରମାସ	:	ବାରମାସି
ବିଲ	:	ବିଲ୍/କିଆର୍, ଜମି
ବିଲକୁ ଯିବା	:	ବିଲ୍‌କଇ ଯିଆ
ବାଛୁରୀ	:	ବାସୁରୀ / ବାଛ୍‌ରୀ
ବିଦ୍ୟୁତ	:	ଲାଇନ୍ / ବିଜ୍‌ଲି
ବସ	:	ବସ୍
ବହି	:	ବହି
ବେଲୁନ୍	:	ବେଲୁଣ୍

ବର୍ଗ : ବରଗ୍
ବଳଦ୍ : ବଳଦ୍ / ଦଳିଆ
ବାର୍ତ୍ତା : ବାର୍ତ୍ତା / ଖବର୍
ବାହୁଡାଯାତ୍ରା : ଯତରା / ସାନ୍ ଯାତ୍ରା
ବୋଲାଣି : ବୁଲାଣି
ବିହନ ପର୍ବ : ତୀରର୍ଥୀୟା / ତୀରତିୟା ପରବ
ବୟସ : ବଇସ୍ / ବରଷ୍ / ବୟସ୍
ବର : ବର୍

ଭ

ଭାଲୁ : ଭାଲୁ, ଭାଆଲୁ
ଭାତ : ଭାତ୍
ଭାତ ଖାଇବାକୁ ଯିବା : ଭାତ ଖାବାକଇ ଯିଆ
ଭଅଁର : ଭମରା / ଭଅଁର୍
ଭେଣ୍ଡି : ମେଣ୍ଢାଶିଙ୍ଗା
ଭୁଜି / ଭୋଜି : ଭୁଜି / ପିସ୍ଟି
ଭାଦ୍ରବ ମାସ : ଭୁଦ୍ ମାସ୍
ଭାଙ୍ଗିବା : ଭାଙ୍ଗ୍ବା / ଭାଗିବା
ଭାରୀ : ଓଜନ୍ / ଭାରି
ଭୟ : ଡର୍
ବାଘକୁ ସମସ୍ତେ ଡରନ୍ତି : ବାଘଟାକଇ ସବିଏ ଡରନ୍ତି / ବାଘଟାକଇ ସବିଏ ଡ଼ରନ୍ତ୍
ଭଗବାନ : ଭଗବାନ୍ / ଦିଅଁ / ଦେବ୍ତା
ଭାଗ : ଭାଗ୍
ମାଂସ ବାଂଟିବା : ମାଇଁସ୍ ବାଂଟିବା
ଭିନ୍ନ : ଭିନେ
ଭିତରେ : ଭିତିରେ
ଭଲ : ଭଲ୍
ଭାତୁଡ଼ି : ଫଳି / ଭାତକୁଳି ଫଳି
ଭୁତ : ଭୂତ୍

ମ

ମୂଳ : ମୂଳ୍
ମଞ୍ଜି : ମଞ୍ଜା
ମଶା : ମୁଶା
ମାଛି : ଉଙ୍ଗାଣି / ମାଛି

ମହୁମାଛି	:	ମହୁଡାଓ୍, ମହୁମାଛି
ମଟର	:	ମଟର୍
ମୂଳା	:	ମୂଳା
ମହୁଲ	:	ମହୁଲ୍
ମହୁଲରେ ମଦ ହୁଏ	:	ମହୁଲକେ ଅରଖି ବନାନ୍ତ୍
ମାଂସ	:	ମାଉଁସ୍, ମାଇଁସ୍
ମନ୍ଦିର	:	ମନ୍ଦିର୍
ମେଣ୍ଢା	:	ଗାଡ୍ରା / ମେଣ୍ଢା
ମୂଷା	:	ମୂଁଷା
ମାଙ୍କଡ଼	:	ମାକଲ୍
ମାଛ	:	ମାଛ୍
ମୟୂର	:	ମଝୁର୍
ମାଣ୍ଡିଆ	:	କଦ୍
ମକା	:	ଜୁଆରି / ମକା
ମୁଗ	:	ମୁଗ୍
ମଦ	:	ମଦ୍
ମିଠା	:	ମିଠା / ମଧୁର୍
ମନ୍ଦାରଫୁଲ	:	ମନ୍ଦାର୍ଫୁଲ୍
ମାଟି	:	ମାଠି / ମାଟି
ମାଟିଆ ରଙ୍ଗ	:	ମାଟିଆ ରଙ୍ଗ୍
ମିଶ୍ରିତ ରଙ୍ଗ	:	କାବ୍ରା ଚିତ୍ରା
ହରିର ସାର୍ଟ ମିଶ୍ରିତ ରଙ୍ଗର ଅଟେ	:	ହରିର୍ ସାର୍ଟଟା କାବ୍ରାଚିତ୍ରା ଅଟଇ / ହରିର ସାଟ୍ଟା କାବେରା କାବେରୀ ଅଟଇ
ମଇଳା	:	ମଳିଆ, ମଇଳା
ମୁହଁ	:	ମୁହଁ
ମୁଣ୍ଡରବାଳ	:	ମୁଣ୍ଡର୍ ଚୁଟି
ମେରୁଦଣ୍ଡ	:	ରିଳିହାଡ୍
ମଧ୍ୟମ ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ମଝି ଆଙ୍ଗ୍ଳି
ମଲ୍ଲୀଫୁଲ	:	ମଲ୍ଲୀଫୁଲ୍
ମାଟିଘର	:	ମାଟି ଘର୍
ମେଘ	:	ମେଘ୍
ମେଘ ହେଲେ ବର୍ଷା ହୁଏ	:	ମେଘ୍ ଆସିଲେଁ ବର୍ଷାହେଇ
ମଂଚା	:	ମଂଚା

ମିଛ	:	ପେନ୍ଦ୍ / ମିଛ୍
ମାର୍ଗଶିର	:	ମଗ୍‌ଶିର୍
ମାଘ	:	ମାଘ୍
ମଙ୍ଗଳବାର	:	ମଙ୍ଗଲ୍‌ବାର
ମଧ୍ୟରାତ୍ରି	:	ମଝାରାତି
ମଣ୍ଡପ	:	ପୂଜାମଣ୍ଡପ୍ / ମଣ୍ଡ୍‌ଦାଣ୍ଡ୍
ମହୁରୀ	:	ତୁରୀ / ପେଁକାଳି
ମୋର	:	ମର୍
ମାଗଣା	:	ମାଗ୍‌ଣା
ମୁଖ୍ୟ	:	ମୁଖିଆ
ମିଶାଣ	:	ମେଶାଣ
ମାପିବା	:	ନାପିବା
ମୁଦ୍ରା	:	ଟଙ୍କା
ମୋଟମୁଲ୍ୟ	:	ମୋଟ୍‌ଦାମ୍
ମୋଟଲାଭ	:	ମୋଟ୍ ଲାଭ୍
ମୃତ୍ୟୁ	:	ମରିଛି / ମଲା
ମଣିଷ ପୃଥିବୀରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛି	:	ମୁଣୁସ୍ ଜଗତକେ ଜନମ୍ ନିଁଛି
ମଦଡବା	:	ମଦ୍ ଗିଲଣ / ହାଣ୍ଡିଆ ଡ଼ବା
ମାଣ	:	ମାଣ୍
ମହୁରୀ	:	ତୁରୀ / ପେକାଳି
ମାଘମାସ	:	ମାଘମାସ୍
ମାର୍ଗଶିର ମାସ	:	ମଙ୍ଗଶିର୍ ମାସ୍ / ମଗ୍‌ଶିର ମାସ୍
ମଧ୍ୟାହ୍ନ ବେଳା	:	ଦିପହର ବେଳା
ମାଟି	:	ମାଟି
ମାଟିଘର	:	ମାଟିଘର୍
ମାଗଣା	:	ମାଙ୍ଗ୍‌ଣା / ମୁଫତ୍ / ପୁଲା
ମଣିଷ	:	ମୁଣୁଷ୍ / ଲୁକ୍ / ମୁଣଷ୍

ଯ

ଯୁଗ	:	କାଳ, ଯୁଗ୍
ଯୁଗ୍ମ	:	ମିଶା / ମେସିକରି
ଯୋଗ୍ୟ	:	ବଛା / ପାରିବା ପଣିଆଁ / ଠିକ୍
ଯଥେଷ୍ଟ	:	ଢେର୍
ଆଳୁ ବିକ୍ରିକରି ଯଥେଷ୍ଟ ଲାଭ ହେଲା	:	ଆଲୁ ବିକିକରି ଜୁର୍ ଲାଭ ହିଛି

ତାଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ଟଙ୍କା ଅଛି	: ତାହାଙ୍କର ଜୁର୍ ଟଙ୍କା ଆଛି
ମନ୍ତ୍ରଣା	: ଭିତରି ବାହାରି / ପରର୍ ମନ୍ଦ୍ ଗହିଁବା / ଭିତ୍ରିଆ କଥା

ର

ରଥଯାତ୍ରା	: ରଥ୍ ଯତ୍ରା
ରାତ୍ର	: ରାତ୍
ରଙ୍ଗ	: ରଙ୍ଗ୍
ରବିବାର	: ରଇବାର
ରାକ୍ଷସ	: ରାକସ୍
ରବି	: ବେଲ୍ / ସୁରଜ୍
ରାଜନୀତି	: ରାଜନୀତି
ରାଜଧାନୀ	: ରାଜ୍ଧାନୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆମ ରାଜଧାନୀ	: ଭୁବନ୍ଶର୍ ଆମର୍ ରାଜଧାନୀ
ରେଡ଼ିଓ	: ରେଡ଼ିଅ
ରବର	: ରବଲ୍
ରକ୍ତ	: ରକତ୍
ରଖିବା	: ରଖିବା
ରାଗିବା	: ରାଗିବା
ଚନ୍ଦନ	: ଚନ୍ଦନ୍
ରକ୍ତ ଚନ୍ଦନ	: ରକତ୍ ଚନ୍ଦନ୍
ରଙ୍ଗମଂଚ	: ରଂଗମଂଚ / ପେଣ୍ଡାଲ୍
ନାଟ ହୁଏ ରଂଗ ମଂଚରେ	: ନାଟ୍ ହେଇ ରଂଗ ମଂଚକେ
ରଜା	: ରଜା
ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ	: ଝଣେ ରଜା ଥିଲାଇ
ରାଣୀ	: ରାଣୀ
ରାନ୍ଧିବା	: ରାନ୍ଧିବା
ରସୁଣ	: ରେସୁଣ
ରାଜକନ୍ୟା	: ରଜାଝିଅ
ରାଣ୍ଡ	: ରାଣ୍ଡି / ରାଣ୍ଡ୍
ରାଣ	: ରାଣ୍, କିରିଆ
ରାଜ୍ୟ	: ରାଇଜ / ରାଇଜ୍
ରାମ୍ପିବା	: ରାମ୍ପିବା
ରାନ୍ଧୁଣିଆ	: ରାନ୍ଧ୍ଣୀ

ରାସ୍ତା	:	ବାଟ୍
ରୁଆ	:	ରୁଆ
ରୁଚି	:	ରୁଚିବା / ଭଲ ଲାଗିବା
ରୂପ	:	ରୂପ୍
ରୋଗ	:	ରୁଗ୍
ରୋପଣ	:	ଲଗାବା / ପୁତିବା
ରୋହିମାଛ	:	ରୋହିମାଛ୍
ରୀତି	:	ରୀତି / ନିଅମ୍
ରୁଷିବା	:	ରୁଷିବା
ରାଗ	:	ରାଗ୍
ରନ୍ଧାଘର	:	ରନ୍ଧାଘର୍
ରାଶି	:	ରାଶି
ରାଶିତେଲ ଲଗାଅ	:	ରାଶିତେଲ୍ ଲଗାଅ
ରାତି	:	ରାତ୍
ରସ	:	ରସ୍
ରେଳଗାଡି	:	ରେଲ୍‌ଗାଡ଼ି
ରେଳରାସ୍ତା	:	ରେଲ୍‌ଲାଇନ୍
ରଙ୍ଗମାଟି	:	ନାଲି ମାଟି

ଲ

ଲଗା, ଲଗି	:	ଲାଗିକରି
ଲାଙ୍ଗୁଡ	:	ନେଞ୍ଜ୍ / ଲାଙ୍ଗୁଲ୍
ଲଗ୍ନ	:	ଲଗଣା / ପାଞ୍ଜି : ଭଲ୍‌ଦିନ୍ କି ଲଗନ୍ କରନ୍ତ୍
ଲଙ୍ଗଳ	:	ନଙ୍ଗଳ / ହଲ୍ ନଙ୍ଗଲ୍
ଲଜ୍ୟା	:	ଲାଜ୍
ଲଞ୍ଜାତାରା	:	ନେଞ୍ଜ୍‌ତରା
ଲଡୁ	:	ଲଡୁ
ଲଢ଼େଇ	:	ଲଢ଼ାଇ / କଳି
ଲଣ୍ଡନ	:	ଲାଇଟଣ୍ ହାରକିନ୍ / ଲାଇଠଣ/ଲଲ୍‌ଠନ୍
ଲଣ୍ଠଣରେ ପିଲାମାନେ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି	:	ହାରକିନ୍‌ରେ ପିଲାଳା ପାଠ୍ ପଢୁଛନ୍ତ୍
ଲଣ୍ଡା	:	ନାଡୁ / ନାଣ୍ଡୁ / ଚନ୍ଦା
ଲବଣ	:	ନୁଣ୍
ଲମ୍ଫଟ	:	ଡେଗବା / ଧେରି କରି ଝଅଟ୍ ପଲ୍‌ବା
ଲମ୍ଫ	:	ଡେଗିବା / ଡେଇଁବା

ପିଲାମାନେ ଡ଼େଇଁଛନ୍ତି	:	ପିଲାଳା ଡେଗୁଛନ୍ତ୍
ଲମ୍ବା	:	ନମା
ଲସି	:	ରସି
ଲହରୀ	:	ଉଲାଲ୍ / ଲହର୍ୀ / ସମୁଦର୍ ଢେଉ
ଲୁହ	:	ଆଖିର୍ ପାଣି୍
ଲହୁଣୀ	:	ଲହୁଣି୍
ଲାଭ	:	ଲାଭ୍
ଲାଖ	:	ଲାଖ୍
ଲାଗିବା	:	ଲେଟ୍ କିବା
ଲାଜ	:	ଲାଜ୍
ଲାଲ୍	:	ରଙ୍ଗିଆ / ଲାଲ୍
ଲୁଚାଇବା	:	ଲୁକାବା / ଛିପାଇବା
ଲାତ	:	ଲାତ୍
ଲତା	:	ଲତା
ଲୁହା	:	ଲୁହା
ଲାଭ	:	ଲାଭ୍
ଲାସ୍	:	ଲାସ୍
ଲେଖା	:	ଲେଖା
ଲିଭିବା	:	ଲିଭିବା
ଲୁକ୍କାୟିତ	:	ଲୁକିକରି / ଲୁଚାଇକରି
ଲୁଗା	:	ଲୁଗା
ଲୁଟି	:	ଜୁରି ଆଣିବା
ଲେଖ	:	ଲେଖ୍
ଲୁଚକାଳି	:	ଲୁକ୍‌ଲୁକାଣି / ଲୁକାଣି
ଲିପିବା	:	ଲେପିବା
ଲୁଚେଇବା	:	ଲୁକାଇବା / ନୁଚାଇବା
ଲୋକ	:	ଲୁକ୍
ଲେମ୍ବୁ	:	ଲେବ୍ବୁ / ନେବୁ
ଲୋଭି	:	ଲୋଭି
ଲୋଡ଼ା	:	ଦରକାର
ଲୋମ	:	ଚୁଟି
ଲାଜକୁଳିଗଛ	:	ଲାଜ୍‌କୁଳି ଗଛ୍
ଲାଲ	:	ନାଲିଆ, ରଙ୍ଗିଆ

ଆମ୍ବ ପାଚିଲେ ଲାଲ୍ ଦେଖାଯାଏ	:	ଆମ୍ବ ପାଚିନେ ନାଲିଆ ଦିଶଇ
ଲିଚୁ	:	ଲିଚୁ
ଲଙ୍କାଆମ୍ବ	:	ମରିଚି ଆମ୍
ଲୁଗାପଟା	:	ଲୁଗାପଟା / ଲୁଗାଳା
ଲୁଗାପଟା ଧର	:	ଲୁଗାଳା ଧର୍
ଲକ୍ଷେ	:	ଲାକ୍ଷେ
ଲୁହ	:	ଆଁଖିପାଣି
ପିଲାଟି କାନ୍ଦୁଛି	:	ପିଲାଟା କାନ୍ଦଛି

ହ

ହଳଦୀ	:	ହଳଦୀ
ହଳଦୀ ବସନ୍ତ	:	ପିଚ ଚଳଇ
ହରଡ଼ ଡାଲି	:	ହରଳ ଡାଲି / ରାଳି ଡାଲି
ହଳଦିଆ	:	ହଳଦିଆ / ବନ୍‌ରଙ୍ଗ୍
ହାତ	:	ହାତ୍
ହାଡ	:	ହାଡ଼୍
ହଳ	:	ହଲ୍
ବାଡ଼ିରେ ହଳ କରୁଛି	:	ବାଳିରେ ହଲ୍ ଧେରଛି
ହସ	:	ହସ୍
ହନୁମାଙ୍କଡ	:	ହନୁମାଙ୍କଲ୍
ହରିଣ	:	ମିରିଗ୍
ହଂସ	:	ହଂସ୍
ହରଡ଼ ଚଢେଇ	:	ହରଡ଼ ଚଳଇ / ହରଳ ଚଳଇ
ହାକିମ	:	ହାକିମ୍
ହାଲୁକା	:	ଉଲାସ୍
ହିସାବ	:	ଗଣିବା / ହିସାବ୍
ହରଣ	:	ହରଣ୍
ହଳଦୀ କଳସ	:	ହଲ୍‌ଦୀ କଲସ୍
ହଳଦୀ ପାଣି	:	ହଲ୍‌ଦୀ ପାଣି
ହଳଦୀ ଚାଉଳ	:	ହଲ୍‌ଦୀ ଗଉଲ୍
ହାର	:	ମାଳି

କ୍ଷ

କ୍ଷୀର	:	କ୍ଷୀର୍ / ଦୁଧ୍, କ୍ଷୀର/ ଦୁଧ୍ ପିଇନେ ବଳ ହେଇ
କ୍ଷତି	:	ନଷ୍ଟ
କ୍ଷମା	:	ଖେମା : ମାହାପୁର ମକଇ ଖେମା କଲାଇ
କ୍ଷତ	:	ଘା
କ୍ଷୁଦ୍ର	:	ସାନ୍
ଜାଗା	:	ଜେଗା : ରାମର ଜେଗାରେ ସପୁରୀ ଲାଗିଛି
କ୍ଷତ	:	ଘା
କ୍ଷତି	:	ନଷ୍ଟ / କ୍ଷେତି

ଶ

ଶହେ	:	ପାଂଚ୍‌କୁଳି / ଶଇ / ପାଂଚକୁଳି ଦିକରି ଲୁଗାଟା ଘେନ୍‌ଲି
ଶଗଡ଼	:	ହଳିଆଗାଡି
ଶାଗ	:	ଶାଗ୍
ଶୁଆ	:	ରାଇକା
ଶାରୀ	:	ଶାରୀ / ବଣି
ଶାଳଗଛ	:	ଶରଗି ଗଛ୍
ଶଗୁଆନ ଗଛ	:	ଶାଗୁଆନ୍ ଗଛ୍
ଶ୍ୱାସନଳୀ	:	ସଂଙ୍ଖନଳା
ଶୋଇବା	:	ଶଇବା
ଶୁକ୍ରତାରା	:	ଶୁକ୍ରତରା ପାହାନ୍ତିଆତରା ପୁରବ୍ ଆଡ଼େ ଦେଖାଯାଏ
ଶାମୁକା	:	ଶାମୁକା
ଶଙ୍ଖ	:	ଶଙ୍ଖ୍
ଶୁକ୍ରବାର	:	ଶୁକୁରବାର୍
ଶାଗୁଣା	:	ଗିର୍‌ଦିନ୍
ଶଙ୍କା	:	ଶଙ୍କା
ଶୋଷ	:	ଶୁସ୍‌କରିବା (ପାଣି ଶୋଷ)
ଶେଷ	:	ସରିବା, ଶେଷ୍ / ସରିଲା
ଶୀତ	:	ଶୀତ୍ : ଶୀତ୍‌ରେ ପିଲାଟା ଥରଛି
ଶତ୍ରୁ	:	ହିଁସାଲୁକ୍ / ଶତ୍‌ରୁ
ଶୁଭ	:	ନିକ ଦିନ୍ / ଭଲ୍ ଦିନ୍
ଶିମ୍ବ	:	ଝଟୁଆ
ଶରୀର	:	ଦେହେ : ଶ୍ୟାମ ଦେହେ ଭଲ୍ ଆଛି

ଶସ୍ୟ	:	ମଞ୍ଜା
ଶସ୍ତା	:	କମ୍‌ଦାମ୍ / ଶସ୍ତା / ଜବର୍
ଶାଖା	:	ଡାଲ୍
ଶିଶୁ	:	ଛୁଆ / ସାନ୍‌ଛୁଆ
ଶିଘ୍ର	:	ବେଗି / ଝଅଟ ବେଗି ହାଟକି ଯା
ଶିକାରୀ	:	ଶିକାରୀ, ପାରଧିଆ
ଶିକାର	:	ଶିକାର୍
ଶ୍ରାବଣମାସ	:	ଶାବଣ ମାସ୍ : ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ଛତି ଉଠଇ
ଶିମିଳି ଗଛ	:	ଶେମେଳି ଗଛ୍
ଶିଉଳି	:	ଦଲ୍ : ବର୍ଷାଦିନେ ଦଲ୍ ହେଇ
ଶୀତଋତୁ	:	ଶୀତ୍ ରୁତ୍ / ଜାଡ୍ ରୁତ୍
ଶନିବାର	:	ଶନିବାର୍
ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ	:	ଖାଲିଜାଗା
ଶତକଡ଼ା	:	ଶତ୍‌କଡ଼ା
ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ	:	ଉଜ୍ୱଲ୍ ପଇଖ
ଶିକା	:	ଶିକା
		ସ
ସାନବୋହୂ	:	ସାନ୍‌ବହୁ
ସକାଳ	:	ସକାଲ୍ : ସକାଲ୍‌ର ଖରା ନିକ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ	:	ସୁନାରଙ୍ଗ୍
ସୁନା	:	ସୁନା : ସୁନା ଦର ଜବର ହେଲା
ସବୁଜ	:	ଶାଗୁଆ
ସଉତୁଣୀ	:	ସଉଁତଣୀ : ଦି ସଉଁତଣୀ ଭିତରେ କଳି ହେନ୍ତି
ସଂଗ୍ରହ	:	ଏକାଠି କରିବା / ଜୁଗାଡ଼ କରିବା
ସଂଗାତ	:	ସଙ୍ଗାତ୍
ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ଦୁଇ ସଙ୍ଗାତ	:	ରାମ୍ ଆରି ଶ୍ୟାମ୍ ଦି ସଙ୍ଗାତ୍
ସଂସାର	:	ସଂସାର୍
ସଂସ୍ଥା	:	ସଂସ୍ଥା
ସନ୍ଧ୍ୟା	:	ସଞ୍ଜ୍ / ବେଲ୍‌ବୁଡ୍ : ବେଲ୍ ବୁଡ଼ିନେ ବୁଲିବାକଇ ନିକ ଲାଗଇ ।
ସନ୍ତାନ	:	ଛୁଆ / ଛୁଆପିଲା
ମାସ	:	ମାସ୍

ସୂର୍ଯ୍ୟ	: ବେଲ୍
ସୂର୍ଯ୍ୟପରାଗ	: ରାହୁ ଗିଳିବା / ସୂର୍ଯ୍ୟପରାଗ୍
ସପ୍ତାହ	: ସପ୍ତେ / ହପ୍ତେ
ସପ୍ତାହକୁ ସାତ ଦିନ	: ହପ୍ତେ କଇ ସାତ୍‌ଦିନ୍
ସୋମବାର	: ସମ୍‌ବାର୍
ସାପ	: ସାପ୍
ସପୁରୀ	: ସପୁରୀ
ସାଇକେଲ	: ସାଇକଲ୍ /
ସ୍ତ୍ରୀ	: ମାଇପ୍ / ତିର୍‌ଲା
ସଂପର୍କୀୟ	: ବଂନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ/ସପର୍କୀୟ, ବନ୍ଧୁଭାବ
ସମୁଦ୍ର	: ସମ୍‌ଦର
ସମ୍ବର	: ସାମ୍ବର : ସାମ୍ବର ଉପରକି ଦେଖିକରି ଚଲଇ
ସଂଖ୍ୟା	: ସଇଖାଁ
ସୂତା	: ସୁତା
ସମ୍ପତ୍ତି	: ଧନ : ତାହାଙ୍କର ଜୁରେ ଧନ୍ ଆଛି
ସିନ୍ଦୁର	: ସିନ୍ଦୁର୍
ସରକାର	: ସରକାର୍
ସୋରିଷ	: ସରିଷ୍ / ବେସାର୍
ସେବତୀଫୁଲ	: ସେବତୀଫୁଲ୍
ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳ	: ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଲ୍ ଉତର୍ ବାଟେ ଦେଖାଯାଏ
ସ୍ୱାର୍ଥ	: ନିଜର୍‌ଲାଗି ବିକଲ୍ ରାମ ଜଣେ ନିଜର୍‌ଲାଗି ବିକଳ ଲକ୍
ସିଂହ	: ସିଂହ
ସିଧାଗାର	: ସିଧାଗାର୍
ସମ୍ବାଲୁଆ	: ସମାଲୁ
ସାରୁ	: ସାରୁ
ସଜନା	: ସୁଜୁନା / ଗେଡୁ
ସ୍କୁଲ	: ଇସ୍‌କୁଲୁ / ଇସ୍‌କୁଲ୍
ସ୍ୱାମୀ	: ଘଇତା
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ	: ଦେହ / ନୀରୋଗୀ ଦେହ
ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ	: ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ
ସପୁରୀ	: ସପୁରୀ
ସଭା	: ମିଟିଙ୍ଗ୍ / ବୈଠକ / ମିଟିନ୍
ସମାନ	: ସମାନ୍ : ଯାହା ପାଇବ ସମାନରେ ବାଂଟିବ

ସୁନାରୀ	: ସୁନାଗଢ଼ାରୀ / ବଣିଆ / ବିନ୍ଧାଣୀ
ସପ୍ତମ	: ସାତ୍
ସ୍ଥାନ	: ଜେଗା/ ଜାଗା
ସମୟ	: ସମୟ୍
ସୂତ୍ର	: ସୁତ୍ର
ସୂତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ଗଣିତ କରାଯାଏ	: ସୂତ୍ର ବେଭାର୍ କରି ଗଣିତ୍ କରନ୍ତ୍
ସୁରକ୍ଷା	: ରଖିଆ : ପୁଲିସ୍ ସବ୍କି ରଇଖା କରନ୍ତ୍
ସଫା	: ସାଫା
ସମ୍ବନ୍ଧ	: ଚିହ୍ନା
ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳ	: ବେଳବୁଡ୍ / ସଞ୍ଜ୍ ବେଳେ
ସଭା	: ମିଟିଙ୍ଗ୍ / ମିଟିନ୍
ସାଇକେଲ	: ସାଇକଲ୍ / କଳବଗି
ସିଆଳି ପତ୍ର	: ସିଆଳି ପତର୍

ଷ

ଷଣ୍ଢ	: ଷଣ୍ଢ୍
ଷାଠିଏ	: ତିନିକୋଳି/ ତିନିକୁଳି
ଷୋହଳ	: ଷୋହଳ
ଷଷ୍ଠ	: ଷଷ୍ଠ / ଛଅ / ଛେ

ଜ୍ଞାତି କୁଟୁମ୍ବ ପରିଭାଷା

ବାପା	: ବୁଆ / ବାବା
ମାଆ	: ମାଁ
ବଡ଼ଭାଇ	: ନନା / ଭାଇ / ବଡ଼ ଭାଇ
ସାନଭାଇ	: ବାବୁ / ସାନ୍ଭାଇ
ବଡ଼ ଭଉଣୀ	: ନାନି
ଭଉଣୀ	: ନିନି
ପୁଅ	: ପୁଅ / ଭେଣ୍ଡା / ଟକା
ଝିଅ	: ଝିଅ / ଟକି
ସ୍ୱାମୀ	: ଘଇତା
ସ୍ତ୍ରୀ	: ମାଇକିନା, ମାଇଝି
ଜେଜେ ବାପା	: ଦାଦା
ଜେଜେ ମାଆ	: ନାନା
ବଡ଼ ବାପା	: ବଡୁ

ଦାଦା, କକା	:	ଦାଦା / କକା
ପିଉସୀ	:	ଅପା, ଝିଇ
ଅଜା	:	ଅଜା / ଦାଦା
ଆଇ	:	ଆଇ / ନାନା
ମାମୁଁ	:	ମାମୁଁ
ସାନମାମୁଁ	:	ସାନ୍‌ମାମୁଁ
ବଡ଼ମାଆ	:	ବଡ଼ାଇ
ମାଉସୀ	:	ମାଉଁସୀ
ଭାଉଜ	:	ଭାଉଜ / ବଉ
ଭିଣେଇ	:	ଭେଣାଇଁ / ଭେଣେଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁ	:	ଜୁଆଁଇଁ
ବୋହୂ	:	ବୋହୂ
ପୁତରା	:	ପୁତ୍‌ରା
ଝିଆରି	:	ଝିଆରି
ଭଉଣୀର ପୁଅ	:	ଭଣଜା
ଭାଣିଜୀ	:	ଭାଣଜୀ
ଦେଢଶୁର	:	ଦେଢ଼୍‌ଶୁରୁ
ଦେଢଶାଶୁ	:	ଦେଢ଼୍‌ଶାଶ୍
ଶାଳୀ	:	ଶାଳୀ
ଦେଢଶୁର	:	ଦେଢ଼୍‌ଶୁରୁ / ଢ଼େଶୁର୍
ଦିଅର	:	ଦିଅର
ଦେଢଶାଶୁ	:	ଦେଢ଼୍‌ଶାଶ୍ / ଢ଼େଶାଶୁ
ନଣନ୍ଦ	:	ନଣନ୍ଦ୍
ନାତି	:	ନାତିଆ / ନାତି
ନାତୁଣି	:	ନାନ୍ତଣି
ବୋହୂ	:	ବୋହୂ
ଜ୍ୱାଇଁପୁଅ	:	ଜୁଆଇଁ ପୁଅ
ଶ୍ୱଶୁର	:	ଶଶୁର
ଶାଶୁ	:	ଶାଶୁ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ବାପା	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇ ବୁଆ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ମାଆ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇ ମାଆଁ
ପଣ ବାପା	:	ପଣ୍ ବୁଆ
ପଣ ଆଇ	:	ପଣ୍ ଆଇ / ପଣ୍ ନାନା

ପଣ ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ଭାଇ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ଭାଇ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ଦାଦା	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ଦାଦା
ଗୋସେ ମାମୁ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ମାମୁଁ
ପଣ ଗୋସେଁଇ ସାନମାମୁ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ସାନ୍‌ମାମୁଁ
ପିଉସୀନାନି	:	ପିସି ନାନୀ
ସାନ ପୀଉସୀ ନାନି	:	ସାନ୍ ପିସି ନାନୀ
ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ନାନୀ	:	ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ନାନୀ
ଗୋସେଇଁ ସାନ ନାନୀ	:	ଗୋସେଇଁ ସାନ୍ ନାନୀ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ମାଆ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ମାଆ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ବାପା	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ବୁଆ
ଗୋସେଇଁ ଶ୍ୱଶୁର, ଅଜା	:	ଗୋସେଇଁ ଶଶୁର, ଅଜା
ଆବା	:	ବାବା / ବୁଆ
ଗୋସେଇଁ ମାମୁ	:	ଗୋସେଇଁ ମାମୁଁ
ଗୋସେଇଁ ସାନମାମୁ	:	ଗୋସେଇଁ ସାନ୍‌ମାମୁଁ
ଗୋସେଇଁ ମାମୁ	:	ଗୋସେଇଁ ମାମୁଁ
ଆଇର ସାନଭାଇ	:	ସାନ୍ ଦାଦା / ସାନ୍ ଅଜା
ମାମୁଁ	:	ମାମୁଁ
ଅଜାର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ବଡ୍ ନାନା
ଅଜାର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସାନ ନାନା
ଆଇର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ବଡ୍ ନାନା
ଆଇର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସାନ ନାନା
ଭାଉଜର ବଡ଼ଭାଇ	:	ସାଙ୍ଗ
ଭାଉଜର ସାନ ଭାଇ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଇ ବୋହୂ ବଡ଼ଭାଇ	:	ସାଙ୍ଗ
ସାନ ଭାଇ ବୋହୂର ସାନ ଭାଇ	:	ସାଙ୍ଗ
ବଡ଼ ଭାଉଜର ବଡ଼ ନାନୀ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଉଜର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଇ ବୋହୂର ବଡ଼ ନାନୀ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଉଜର ମାଁ	:	ମା, ଶାଶୁ
ସାନଭାଇର ବୋହୂର ମାଁ	:	ମା,ଶାଶୁ
ଭାଉଜର ବାପା	:	ଶଶୁର୍
ଭାଇ ବୋହୂର ବାପା	:	ବାପ. ଶଶୁର

ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବାପା	:	ସମ୍ଧି
ସାନ ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବାପା	:	ସମ୍ଧି
ବଡ଼ ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ମାଁ	:	ବଡାଇ, ସମୁଦୁଣି
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ମାର ବାପା	:	ବଡୁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁ ସାନ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ବହୁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସାନ ନାନୀ, ବଉ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ବହୁ
ଭଣଜା	:	ଭଣଜା
ଭାଣିଜୀ	:	ଭାଣିଜୀ
ଭଉଣୀର ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଭଣଜା ବଉ
ଭଉଣୀଙ୍କ ଝିଅର ସ୍ୱାମୀ	:	ନାତି ଜ୍ୱାଇଁ
ଭାଣିଜୀ ପୁଅ	:	ନାତିଆ
ଭାଣିଜୀର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ପୁତରା ର ପୁଅ	:	ନାତିଆ
ପୁଅର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ଭାଇର ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ପୁତୁରା ବୋଉ
ଝିଆରୀର ସ୍ୱାମୀ	:	ଝିଆରି ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଆରୀର ପୁଅ	:	ନାତି
ଝିଆରୀର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ମାଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀର ସ୍ୱାମୀ	:	ବଡୁ
ମାଉସୀ ପୁଅ	:	ଭାଇ
ମାଉସୀ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ
ସମୁଦିର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ସମ୍ଦୁଣୀ
ମାମୁପୁଅ	:	ଭାଇ
ମାମୁଁ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ
ବଡ଼ ମାମୁ	:	ବଡ୍ ମାମୁଁ
ସାନ ମାମୁଁ	:	ସାନ୍ ମାମୁଁ
ପିଉସୀ ପୁଅ	:	ଭାଇ
ପିଉସୀ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ

ବଡ ମାଆଁ	:	ବଡେଇ
ସାନମାଆ	:	ମାଉସୀ
ବଡ଼ ବାପାଙ୍କ ପୁଅ	:	ଭାଇ
ଦାଦାପୁଅ	:	କକା
ବଡ଼ ବାପାଙ୍କ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ
ଦାଦାଙ୍କର ଝିଅ	:	ପିଉସୀ / ଝିଅ
ଶ୍ୱଶୁରର ମାଆ	:	ଆଇଶାଶୁ
ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ବାପା	:	ଅଜା ଶଶୁର୍
ଶାଶୁର ମାଆ	:	ଆଇ ଶାଶୁ
ଶଶୁର ବଡଭାଇ	:	ବଡୁ ଶଶୁର
ସାନ ଶଶୁର	:	କକା ଶଶୁର
ଶଶୁର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଅପା ଶାଶୁ
ମାଉସୀ ଶାଶୁ	:	ମାଉସୀ ଶାଶୁ
ଶାଶୁର ବାପା	:	ଅଜା ଶଶୁର୍
ଶାଶୁର ବଡ ଭାଇ	:	ମାମୁଁ ଶଶୁର୍
ଶାଶୁଙ୍କ ସାନଭାଇ	:	ମାମୁଁ ଶଶୁର୍
ଶାଶୁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଶାଶୁର ବଡ଼ ଭଉଣୀ,ବଡେଇ ଶାଶୁ
ଶାଶୁଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଶାଶୁର୍ ସାନ ଭଉଣୀ, ମାଉସି ଶାଶୁ
ଶଳାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଶଳା ବଉ / ଭଉଣୀ
ଶଳାର ପୁଅ	:	ଭଣଜା
ଶଳାର ଝିଅ	:	ଭାଣିଜୀ
ଶତ୍ରୁ	:	ଶତ୍ରୁ
ସାନ ଶତ୍ରୁ	:	ସାନ୍ ଶତ୍ରୁ
ପୁତୁରା	:	ପୁତ୍ରା
ଝିଆରି	:	ଝିଆରି
ବଡ଼ଶଶୁର	:	ବଡ୍ ଶଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ମା	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ମା – ଆଇ ଶାଶୁ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ବାପା	:	ଶାସୁଙ୍କ ବାପା – ଅଜା ଶଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ମାଆ	:	ଶାସୁଙ୍କ ମା – ଆଇ ଶାଶ/ ଶାଶୁ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ଭାଇ – ବଡୁ ଶଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ସାନଭାଇ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ସାନଭାଇ – କକା ଶଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ବଡ ଭଉଣୀ – ଅପା ଶାଶ୍
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ – ଅପା ଶାଶ୍

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ	:	ଶାସୁର୍ ବଡ଼ ଭାଇ ମାମୁଁ ଶ୍ୱଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ସାନଭାଇ	:	ଶାସୁର ସାନ ଭାଇ ମାମୁଁ ଶ୍ୱଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଶାସୁର ବଡ଼ ଭଉଣୀ ମାମା ଶାଶୁ, ବଡାଇ ଶାଶୁ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଶାସୁର ସାନ ଉଉଣୀ - ମାଉସୀ ଶାଶୁ, କାକୀ ଶାଶୁ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଦେଢଶୁର କନିଆ - ବଡ୍ ଯାଆ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସାନଭାଇଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଦିଅରର କନିଆ - ସାନ ଯାଆ
ସ୍ୱାମୀ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ	:	ଘଇତା ଭାଇର ପୁଅ - ପୁତୁରା
ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ	:	ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଭାଇର ପୁଅ - ଭଣଜା
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ	:	ଡେଶାଶୁର ଘଇତା - ଭାଇ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ	:	ନଣନ୍ଦର ଘଇତା - ଭାଇ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭଉଣୀଙ୍କ ପୁଅ	:	ନଣନ୍ଦର ପୁଅ - ଭଣଜା
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭଉଣୀଙ୍କ ଝିଅ	:	ନଣନ୍ଦର ଝିଅ - ଭାଣିଜୀ
ପୁଅଙ୍କ ପୁଅର ପୁଅ	:	ନାତିର ପୁଅ - ବଡୁ ଛୁଆ
ପୁଅଙ୍କ ପୁଅର ଝିଅ	:	ନାତିର ଝିଅ - ବଡାଇ ଛୁଆ
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବାପା	:	ପୁଅର୍ ସ୍ତରୀର ବୁଆ - ସମୁଦି
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମା	:	ସୁମୁଦୁଣି
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ	:	ବଡ଼ ଜ୍ୱାଇଁ
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ସାନ ଭାଇ	:	ସାନ ଜ୍ୱାଇଁ
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀର ବଡ଼ ଭଉଣୀ, ବଡ
ସାନ ଭାଣ୍ଜେି	:	ଭାଣ୍ଜେି
ପୁଅଙ୍କ ଝିଅର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ପୁଅର ଝିଅର ପୁଅ	:	ନାତିଆ
ପୁଅଙ୍କ ଝିଅର ସ୍ୱାମୀ	:	ନାତି ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କ ଝିଅର ପୁଅ	:	ନାତୁଣି ଝିର ପୁଅ, ନାତି ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କ ଝିଅର ପୁଅ	:	ନାତୁଣି ଝିର ପୁଅ, ବଡୁ ପୁଅ
ଝିଅଙ୍କ ପୁଅର ଝିଅ	:	ନାତି ଝିର ପୁଅର ଝି, ବଡୁ ଝିଅ
ଝିଅର ପୁଅର ଝିଅ	:	ନାତି ଝିର ପୁଅର୍ ଝିଅ,ବଡି ଝିଅ
ନାତଣି	:	ନାତ୍ଣି
ଝିଅଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ	:	ଝି'ର ଘଇତାର୍ ବଡ଼ ଭାଇ, ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କ ସ୍ୱାମୀର ସାନଭାଇ	:	ଝିର ଘଇତାର ସାନ୍ ଭାଇ, ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଝିର ଘଇତାର ବଡ଼ ଭଉଣୀ,ବହୁ
ଝିଅଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଝିର୍ ଘଇତାର୍ ସାନ୍ ଭଉଣୀ, ବହୁ ଛୁଆ

ଝିଅଙ୍କ ପୁଅର ପୁଅ	:	ଝିର ପୁଅର ପୁଅ, ବଡୁ ପୁଅ
ଝିଅ ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଝି ପୁଅର ମାଇଝି, ନାତୁଣି ବହୁ
ଝିଅ ଝିଅର ସ୍ୱାମୀ	:	ଝିର ଝିର ଘଇତା, ନାତୁଣୀ ଜ୍ୱାଇଁ

ପିଲା ପିଲା କଥା

ତୋ ନା କ'ଣ ? : ରଘୁ	:	ତର୍ ନାଁ କିସ୍ ? : ତର ନାଉଁ କିସ୍ ? : ରଘୁ
ତୋ ନା କ'ଣ ? : ରାମ	:	ତର୍ ନାଁ କିସ୍ ? : ତର ନାଉଁ କିସ ? : ରାମ
ତୋ ବାପା ନାଁ ? : ଦଶରଥ	:	ତର୍ ବୁଆର ନାଁ ? : ଦଶରଥ୍
ସେ କ'ଣ କରନ୍ତି ? : ସେ ଚାଷୀ ।	:	ସିଏ କିସ୍ କରଇ ? : ସିଏ ଋଷ୍ କରଇ ।
ତୋ ମା'ଙ୍କ ନାମ କ'ଣ ? : ରାଧା	:	ତର୍ ମାଁ ନାଁ କିସ୍ ? : ରାଧା
ସେ କଣ କରନ୍ତି ? : ସେ ଘରେ ରହେ ।	:	ସିଏ କିସ କରଇ ? : ସିଏ ଘରେ ରହଇ ।
ତୋ ଗାଁ କେଉଁଠି ? : ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର ।	:	ତର୍ ଗାଁ କେଁଠି ? : ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର ।
ତୁ କଣ ଖାଇଛୁ ?: ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ।	:	ତୁଇ କିସ୍ ଖାଇଛସ୍ ? : ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ।
ତୁ	:	ତୁଇଁ
ପଖାଳଭାତ	:	ପଖାଲ୍ଭାତ୍
ତୋ ଭାଇ,ଭଉଣୀ ସ୍କୁଲରେ ପଢେ ନା ।	:	ତର ଭାଇ, ଭଉଣୀ ଇସ୍କୁଲ୍ରେ ପଢନ୍ତି ନା ।
ତୋର	:	ତର୍
ତତେ ଅ ଆ ଲେଖିଆସେ: ହଁ	:	ତକଇ ଅ ଆ ଲେଖି ଆସଇ୍ : ହଇ
ନା	:	ନାଇଁ
ତୋତେ ସାର୍ ଭଲ ଲାଗନ୍ତି ? : ହଁ ସେ ଭଲ ।	:	ତକଇ ସାର୍ ଭଲ୍ ଲାଗନ୍ତି ? : ହଇ ସିଏ ଭଲ୍ ।
ତତେ କଣ ଖେଳ ଆସେ ? : କବାଡ଼ି ।	:	ତକଇ୍ କିସ୍ ଖେଳ ଆସଇ ? : କବାଡି ।
ମୋତେ ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳାଇବୁକି ? : ହଁ	:	ମକଇ ସାଙ୍ଗରେଖେଳାବେକି ? : ହଇ
କେତେବେଳେ ଖେଳିବ ?	:	କେଡେପର ଖେଳିବ ?
ଆଉ କିଏ ସବୁ ଖେଳିବେ ? : ରାଜୁ	:	ଆରି କିଏ କିଏ ଖେଳିବାଇ ? : ରାଜୁ
ତୋର କଲ୍ଗେଟ୍ ଅଛିକି ?	:	ତୋର୍ କଲ୍ଗେଟ୍ ଆଛିକି ?

ବୁଆ ମାଆର୍ କଥାବାର୍ତ୍ତା

ମାଁ : କଣ ପାଇଁ	:	କିସ୍ କଇ
ବା : ବାରିକ ଆଇଛି	:	ବାରିକଟା ଆସିଛି।
ମା : କଣ ପାଇଁ ଆସିଛି	:	କିସ୍ କଇ ଆସିଛି ।
ବା : ସେ ବଡ଼ ନେବାକୁ	:	ସେ ବଡ଼ ନେବାରେ
ମା : ନାହିଁ ସେ ନେଇଛି	:	ନାଇ ସିଏ ନିଛିନେ
ବା : ଅନ୍ୟବାଡ଼ ଦେବା	:	ଅଲ୍ ଗାବାଡ ଦେବା

ମା :	ମୁଁ ଜାଣିନି	: ମୁଇଁ ନାଁଜାଣି
ବା :	ଗାଁ ବାରିକ ପରା	: ଗାଁ ବାରିକଟା ପରାଇ
ମା :	କିଏ ହେଉ	: କିଏ ହେଉ
ବା :	ପିଲା ପାଇଁ ପୂଜା ଅଛିପରା ।	: ଛୁଆଟାର ଲାଗି ପୂଜା ଆଛି ପରାଇ ।
ମା :	ହେଉ ତୋର ଚିନ୍ତା କାହିଁକି ?	: ହଉ ତର୍ ଚିନ୍ତା କିସ୍‌କଇ ?
ବା :	ଅଦା, ହଳଦୀ, ସପୁରୀ, ଧାନ, ମରିଚ	: ଅଦା, ହଲ୍‌ଦୀ, ସପୁରୀ, ଧାନ୍, ମରଚି
ମା :	ମୁଁ ଜାଣେ ପାରିବା	: ମୁଁଇ ଜାଣଇଁ ପାର୍‌ବା
ବା :	ପାରିବା ନାହିଁ	: ନା ପାରଅଇଁ / ପାରିବା ନାଇଁ
ମା :	ଦୁହେଁ ଯିବା	: ଦିହେଁ ଯିଆ
ବା :	ମୁଁ ପରା କାଠ ହାଣିବି	: ମୁଁଇ ପରାଇ କାଠ୍ ହାଣିବି
ମା :	ପିଲା ଧରିବି ନା କାମ କରିବି ।	: ମୁଇଁ ଛୁଆ ଧେର୍‌ବି ନା କାମ କରିବି ।
ବା :	ଯାଆ, ହାଟକୁ	: ହାଟ୍‌କଇ ଯା
ମା :	ହାଟ ଥାଉ ମୁଁ ପାରିବି ନାହିଁ	: ହାଟ୍ ଥାଉ ମୁଁ ନା ପାରଇଁ
ବା :	ବେଶି ଗରିବ ମାଇକିନା	: ବଡ଼େ ଗରିବ ମାଇକିନା
ମା :	ତୁ ବେଶି ଭଲ ଅଣ୍ଡରା	: ତୁଇ ବଡେ ଭଲ ଅଣ୍ଡିରାଟା
ବା :	ବେଶି କଥା କହନି ଯା	: ଜବରକଥା ନା କହୁ ଯା
ମା :	ତୁ ଚୁପ ଥାଆ	: ତୁଇ ଚପ୍ ହେଇଥା
ବା :	ଚୁପ ତ ଅଛି	: ଚପ୍ ତା ଆଛଇଁ
ମା :	ଆସଲୋହୁଣ୍ଡି ଜଙ୍ଗଲ ଯିବା	: ଆସଲୋହୁଣ୍ଡି ଜଙ୍ଗଲ ଯିବ ହେନେ
ବା :	ଭଉଣୀ ଜଙ୍ଗଲ ଯିବୁ	: ଭଉଣି ଜଙ୍ଗଲ୍ ଯିବେକି
ମା :	ମା ସହିତ ଯିବ	: ମା ସାଙ୍ଗେ ଯିବେ
ବା :	କାଲି ହାଟରୁ ଶୁଖୁଆ ଆଣିବା	: କାଲକଇ ହାଟରୁଁ ଶୁଖୁଆ ଆଣିମା
ମା :	ବେଶି ମନ କରୁନା	: ଜୋର ମନ୍ କର୍‌ନା
ବା :	ମୁଁ ପତର ଆଣିବି	: ମୁଇଁ ପତର୍ ଆଣ୍‌ମି
ମା :	ହେଲେ ମୁଁ ଯାଉଛି	: ହେଲେ ମୁଁଇ ଯାଉଛଇଁ
ବା :	ଦୁଆର ବନ୍ଦ କର	: ଦୁଗାଲି୍ ବନ୍ଦ କର
ମା :	ଟାଙ୍ଗିଆ ଧରିଲୁ କି	: ବୁଡିଆ ଧଇଲେ କି ?
ବା :	ନାହିଁ କାଟି ଟାଙ୍ଗିଆ ଆଣିଦେ	: ନାଇଁ କାଟି ବୁଡିଆ ଆଣିଦେ
ମା :	ଯା ଆଣିଯା	: ଯା ଆଣ୍‌ଯା
ବା :	ତତେ ନମସ୍କା ବାପା	: ବୁଆ ତକଇ ଜୁହାର୍

ଶିକ୍ଷକ ଅଭିଭାବକ (ମାଷ୍ଟର୍ ଆଉ ଛୁଆର ମା’ ବୁଆ)

ଶି : ବଦ୍ଦୁବାବୁ ଭଲ ।	: ଭଲ୍ ବଦ୍ଦୁବାବୁ ।
ଅ : ନମସ୍କାର ଆଜ୍ଞା ।	: ଜୁହାର୍ ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ଗାଁ ଖବର କେମିତି ?	: ଗାଁ ଖବର କେମନ୍ତ୍ ?
ଅ : ସେମିତି ଆଜ୍ଞା ।	: ସିମିତି ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ତୁମର ଚାଷ ଭଲ ହୋଇଛି ?	: ତୁମର୍ ଚଷ ଭଲ ହେଇଛି / ହିଛି ?
ଅ : ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା ।	: ନାଇଁ ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : କଣ ହେଲା ପିଲା ଆସିଲା ନାହିଁ ?	: କିସ୍ କଇ ପିଲାଟା ନାଁ ଆସିଲା ?
ଅ : ପିଲାକୁ ଝାଡ଼ା ଆଜ୍ଞା ।	: ପିଲାଟାକଇ ଆଜ୍ଞା ଝାଡା ଧେରିସି ।
ଶି : ଔଷଧ ଦେଲ କି ?	: ଉଷଦ୍ ଦେଲ କି ?
ଅ : ଡାକ୍ତର ଖାନାକୁ ନେଲି ।	: ଡାକତର ଖାନାକଇ ନେଲ ।
ଶି : କେତେ ଦିନ ହେଲା ?	: କେତେଦିନ୍ ହେଲାନେ ?
ଅ : ୭ ଦିନ ହେଲା ।	: ସାତ୍ (୭) ଦିନ ହେଲାବେ ।
ଶି : ଏବେ ଭଲ ଅଛି ?	: ଇଲାଗେ ଭଲ୍ ଆଛି ?
ଅ : ଟିକେ ଟିକେ ଭଲ ।	: କଟିଏ କଟିଏ ଭଲ୍ ଆଛି ।
ଶି : ହେଲେ ପରୀକ୍ଷା ଅଛି ?	: ହେଲେ ପରୀଖା ଆଛି ?
ଅ : କଣ କରିବା ଆଜ୍ଞା ?	: କିସ୍ କରିବା ଆଜ୍ଞା ?
ଶି : ତାର ଡାକ୍ତର ସାର୍ଟିଫିକେଟ ଲୋଡ଼ା ।	: ତାର୍ ଡାକତର୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଦରକାର୍ ।
ଅ : ତୁମ୍ଭେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଆଜ୍ଞା ।	: ତମେ ଚେଷ୍ଟା କରବେ ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ଦେଖିବା ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।	: ଦେଖିବା ଚେଷ୍ଟା କର୍ବା ।
ଶି: ରବିର ବାପାଙ୍କୁ କହିବ ।	: ରବିର୍ ବୁଆକେ କହିବେ ।
ଅ : କଣ ପାଇଁ ଆଜ୍ଞା ?	: କିସ୍ କଇ୍ ଆଜ୍ଞ,କିସ୍‌ଲାଗି ଆଜ୍ଞା ?
ଶି : ଆମ ବହିରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବ ।	: ଆମର ବହିରେ ଦସ୍ତଖତ୍ କରିବାକ୍ ।
ଅ: ସେ ଅନ୍ୟ ଗାଁକୁ ଯାଇଛି ।	: ସେ ପର ଗାଁକୁ ଯାଇସି ।
ଶି : ତାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡାକିଦିଅ ।	: ତାର କନିଆକେ ଡାକି ଦେଅ ।
ଅ: ସେ ଟିପ ମାରିବ ।	: ସିଏ ଟିପ ମାରିୟାକ୍ ।
ଶି: ହଁ ଚଳିବ ।	: ହଇ ଚଳିଆକ୍ ।
ଅ: ନୂଆ ଆଜ୍ଞା ଆସିଛନ୍ତି ।	: ନୂଆଁ ଆଜ୍ଞା ଆସିଛନ୍ତି୍ ।
ଶି: ଆସିବେ ନୂଆରେ ।	: ଆସବେ ନୂଆ ।
ଅ: ହେଲେ ଆମେ କଣ କରିବୁ ?	: ହେନେ ଆମେ କିସ୍ କରମୁଁ ?
ଶି : ସମସ୍ତେ ରହିବାକୁ ହେବ ।	: ସଭିଏଁ ରହିବା କଇ ହେବାକ୍ ।
ଅ : କଣ କହିବେ ଶୁଣିବା ?	: କିସ୍ କହିୟାକ୍ ଶୁଣିମା ?

ଶି : ଗାଁର ସ୍ତ୍ରୀ କେତେ ଜଣଥିବ ?	: ଗାଁର କେତେ ମାଇକିନା ଥିବାଇ ?
ଅ : ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ମଧ୍ଧ ବୁଝିବେ ।	: ବହୁଲା ମଧ୍ଧ ବୁଝିବାଇ ।
ଶି : ତେଣୁ ଗାଁ ସଫା କରିବ ।	: ତେବେ / ହେଣୁ ଗାଁ ସାଫା କରିବ ।
ଅ: ଗାଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍ କରିବା ।	: ଗାଁ ପିଲାଳାକଇ ଠିକ୍ କର୍‌ବା ।
ଶି: ଆମ ଗାଁ ସ୍କୁଲ ସୁନ୍ଦର କରିବା ।	: ଆମର ଗାଁ ଇସ୍କୁଲ ନିକ କରିବା ।
ଅ : ହଁ ଆଜ୍ଞା ।	: ହଇ ଆଜ୍ଞା ।

ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ଛାତ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ

ତୋର ନା ?	: ତର୍ ନାଉଁ ?
ମୋର ନାମ ସୁଟ୍ରି ।	: ମୋର୍ ନାଉଁ ସୁଟ୍ରି ।
ତୁମ ଗାଁର ନା କ'ଣ ?	: ତୁମର୍ ଗାଁର ନାଉଁ କିସ୍ ?
ତୁମ ବାପା କଣ କରୁଛି ?	: ବାପ ତର୍ କିସ କରୁଛି ?
ତୁମର କେତେ ଭଉଣୀ ?	: ଭଉଣୀତର୍ ମାନ କେତେ ?
ତୁମ ସାନ ଭଉଣୀର ନାମ ?	: ସାନ ଭଉଣୀତର୍ ର ନାଉଁ କିସ୍ ?
ତୁମ ସ୍କୁଲର ନାମ ?	: ତମର୍ ଇସକୁଲର ନାଉଁ ?
ନିୟମଗିରୀ ସ୍କୁଲ ।	: ନିୟମଗିରି ଇସ୍କୁଲ ।
ପୁଅ ଆଉ ଝିଅ କେତେ ?	: ପୁ, ଝି କେତେ ?
ଶି: ଏ ସୁଟ୍ରି ।	: ସୁଟ୍ରିବେଇ ।
ପି: କଣ ଦିଦି ?	: କିସ୍ ଦିଦି ?
ଶି : ଭଲ ପଢୁଛୁ ?	: ଭଲ୍ ପଢଛସି ?
ପି: ହଁ ଦିଦି ।	: ହଇ ଦିଦି ।
ଶି: ତୋ ମାଙ୍କ ନାମ କ'ଣ ?	: ମାଁତର ନାଉଁ କିସ୍ ?
ପି: ସମ୍ବାରୀ ଗୁରୁମା ।	: ସମ୍ବାରୀ ଗୁରୁମାଁ ।
ଶି: ତୋର ମାମୁଘର କେଉଁଠି ?	: ମାମୁତର ଘର୍ କେଁଠି ?
ପି: ଫୁଲଝ୍‌ର	: ଫୁଲ୍‌ଝର
ଶି: ସେ ଗାଁରେ କଣ କଣ ମିଳେ ?	: ସେ ଗାଁରେ କିସ୍ କିସ୍ ମିଳଇ ?
ପି: ମୋ ମାମୁ ଗାଁରେ ଲିଚୁ ମିଳେ ।	: ମର୍ ମାମୁ ଗାଁରେ ଲିଚୁ ମିଳଇ ।
ଶି: ବେଶି କମଳା ଗଛ ଅଛିକି ?	: ଜୁର କମଳା ଗଛ୍ ଆଛକି ?
ପି: ହଁ ଗୁରୁମା ।	: ହଇ ଗୁରୁମା ।
ଶି : ତୁମର କେତେ ଜଣ ଗୁରୁମା ?	: ତମର କେତେଝଣ ମାଷ୍ଟରାଣୀ ଆଛନ୍ତ୍ ?
ପି: ଆମର ୪ ଜଣ ଗୁରୁମା ।	: ଆମର ୪ ଝଣ ମାଷ୍ଟରାଣୀ ।
ଶି: କେତେଟି ଘର ?	: କେତେଟା ଘର୍ ?
ପି: ୨ଟି ଘର ।	: ୨ଟା ଘର୍ / ଦୁଇଟା ଘର୍ ।

ଶି: ତୁମ ସ୍କୁଲରେ କଣ ଦେଉଛନ୍ତି ?	: ତମର୍ ଇସ୍‌କୁଲରେ କିସ୍ ଦେ'ଛନ୍ତି ?
ପି: ବହି, ଖଡ଼ି, ପେନ୍‌ସିଲ ।	: ବହି, ଖଡି, ପେନ୍‌ସିଲ୍ ।
ଶି: ଏ ବର୍ଷ କେତେ ଜଣ ପିଲା ?	: ଏସୁଁ କେତେ ଝଣ ପିଲା ?
ପି: ୩ ଜଣ ନୂଆରେ ଗଲେ ।	: ୩ ଝଣ ନୂଆରେ ଗଲାଇ୍ ।
ଶୀ : ଆଉ ପିଲା ଅଛନ୍ତି ?	: ଆଉ ପିଲା ଆଛନ୍ ?
ପି: ହଁ ଗୁରୁମା ।	: ହଇ ଦିଦି ।
ଶି : ସେ ରିନା ସାଙ୍ଗ କହୁଛି ।	: ସିଏ ରିନାର ସାଙ୍ଗ କହଛନ୍ତି୍ ।
ପି: ଗୁରୁମା କହୁଛନ୍ତି ଯେ ।	: ମାଷ୍ଟରାଣୀ କହଛନ୍ତି ପରାଇ ।
ଶି: ସେମାନେ ବୁଝିବା ଲୋକ ।	: ସିଏ ବୁଝିଆ ଲକ୍ ।
ପି: ହଁ ଦିଦି ତାଙ୍କ ଘରେ ।	: ହଇ ମାଷ୍ଟ୍ରରାଣୀ ତାଙ୍କର ଘରେ ।
ଶି: ଆଉ କଣ ।	: ଆଉ କିସ୍ ।
ପି: ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ଗୁରୁମା ।	: ଆଉ କିଛି ନାଇଁ ଦିଦି ।
ଶି: ଯିବି ।	: ଯିବି / ଯିଇ
ପି: ହଁ ଯାଆନ୍ତୁ ଗୁରୁମା ।	: ହଇ ଯାଅ ଗୁରୁମା ।

ଶିକ୍ଷକ ପିଲା (ମାଷ୍ଟୁର୍ ପିଲା)

ଶି: ପିଲାମାନେ	: ପିଲାମାନେ
ପି: ଆଜ୍ଞା	: ଆଜ୍ଞା
ଶି: ତୁମ ପର୍ବତର ନାମ କ'ଣ ?	: ତୁମର୍ ପରବତର୍ ନାଁ କିସ୍ ?
ପି: ଖଣ୍ଡାଧାର ।	: ଖଣ୍ଡାଧାର୍ ।
ଶି: ଗାଁର ଝରଣା ନାମ ?	: ଗାଆଁର ଝର୍‌ନାର୍ ନାଉଁ ?
ପି: ଗଦଗଦା ଝରଣା ।	: ଗଦ୍‌ଗଦା ଝରନା ।
ଶି: କଣ କଣ ପୂଜା କରୁଛ ?	: କିସ୍ କିସ୍ ପୂଜା କର୍‌ଛ ? (କି,କି ପୂଜା କର୍‌ଛ)
ପି: ମାଟିକୁ ପୂଜା କରୁଛୁ ।	: ମାଟିକଯ ପୂଜା କର୍‌ଛୁ ।
ଶି: ବଡ଼ ପୂଜା କଣ ?	: ବଡ଼ ପୂଜା କିସ୍ ?
ପି: ଧରଣୀ ପୂଜା ।	: ଧରଣୀ ପୂଜା ।
ଶି: ପୂଜା ପାଇଁ ଆଣିଛ କଣ ?	: ପୂଜାରଲାଗି ଆଣିଛ କିସ୍ ?
ପି: ନଡ଼ିଆ, କଦଳୀ ।	: ନଡ଼ିଆ, କଦଲ୍ଲୀ ।
ଶି: ଖଣ୍ଡାଧାର	: ଖଣ୍ଡାଧାର୍
ପି: ପାହାଡ଼ର ନାମ	: ପାହାଡ଼ର ନାଉଁ
ଶି: ସେଠାରେ କଣ ମିଳେ ?	: ସେଠି କିସ୍ ମିଳଇ ?
ପି: ଔଷଧ, ଫଳ, ମୂଳ ।	: ଉଷଦ୍, ଫଲ୍, ମୂଲ୍ ।
ଶି: ମେରିଆ ପର୍ବ କ'ଣ ?	: ମେରିଆ ପରବ୍ କିସ୍ ?

ପି: କନ୍ଧଙ୍କ ବଡ଼ ପର୍ବ	:	କନ୍ଧଲାର ବଡ଼ ପରବ୍
ଶି: ଚୈତ୍ର ମାସରେ	:	ଚଇତ୍ ମାସ୍‌ରେ
ପି: ବିହନ ପର୍ବ	:	ବିହନ ପରବ
ଶି: ଡ଼ାକ୍ତର ଦେଖିଛ	:	ଡାକତର ଦେଖିଛ
ପି: ଔଷଧ ଦେଉଥିଲେ	:	ଉଷଦ୍ ଦେଥିଲାଇ
ଶି: ଟଡେକୁ ଔଷଧ ଦେବା ଆଜ୍ଞା	:	ଟଡେକୁ ଅଷଧ୍ ଦେବା ଆଜ୍ଞା
ପି: ମତେ ମଧ୍ଯ ଦେଖିଲେ	:	ମକଇ ହିଁ ଦେଖିଲାଇ
ଶି: ବାମପଟେ ଯିବା	:	ସେପାର୍ ବାଟେ ଯିଆ / ଡେବେରି ଆଡେ ଯିଆ
ପି: କାହିଁକି	:	କିଲାଗି
ଶି: ଛକ ରାସ୍ତା ଦେଖିଛୁ	:	ଛକ ବାଟ୍ ଦେଖଛସି
ପି: ଚାରି ପଟର ରାସ୍ତା	:	ଚ଼ରି ପାଖର୍ ରାସ୍‌ତା, ସବୁଆଲେ ରାସ୍‌ତା
ଶି : ରାସ୍ତାରେ ଲାଇଟ୍ ଜଳୁଥାଏ	:	ରାସ୍ତାକଇ ଲାଇଟ୍ ଜଳଥାଏ
ପି: ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରେ ଦେଖିଛୁ	:	ଭୁବନ୍‌ଶର୍ ଠାଣେଁ ଦେଖିଛୁଁ
ଶି: କାହିଁକି ଜଳିଥାଏ	:	କିଲାଗି ଜଳଥାଇ/ କିସ୍‌କଇ ଜଳଥାଇ
ପି: ବଡ଼ ବଡ଼ ସହର	:	ମେରୁ ମେରୁ ସହର୍
ପି: ହଁ ବଙ୍କା ଟଙ୍କା	:	ହଇ ବାଙ୍କ୍ ଟାଙ୍କ୍
ଶି: ଟିକେଟ ଦେବା ଘର	:	ଟିକଟ୍ ଦେବାର ଘର୍
ପି: ରେଳ ଷ୍ଟେସନ	:	ରେଲ୍ ଟେସନ୍
ଶି: ଷ୍ଟେସନ ମାଷ୍ଟ୍ର	:	ଟେସନ୍ ମାଷ୍ଟର୍
ପି: କଲିକତା ସହର	:	କଲିକତା ସହର୍
ଶି: ଆଶା ଦିଦି	:	ଆଶା ଦିଦି
ପି: ଗାଁର ଭଲ ମନ୍ଦ ବୁଝେ	:	ଗାଁର ଭଲ୍ ମନ୍ଦ୍ ବୁଝଇ
ଶି: ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି	:	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ମୁଷ୍ଟୁରାଣୀ
ପି: ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଦିଏ	:	ଛୁଆ ମାନକଇ ଖାଇଦ ଦିଅଇ

ଶିକ୍ଷକ ଅଭିଭାବକ (ମାଷ୍ଟର୍ ଅଭିଭାବକ)

ଆସ	:	ଆଇ
ତୁମ ନାମ	:	ତର୍ ନାମ୍
ନିଦୁର	:	ନିଦୁରୁ
ମୁଁ ରାମର ବାପା	:	ମୁଁଇ ରାମର ବୁଆ, ବୁଓ୍ବା
ତୁମର ନାମ	:	ତର୍ ନାମ୍
ମୋର ନାମ	:	ମର୍ ନାଉଁ
ତୁମ ଗାଁ	:	ତମର୍ ଗାଁ

ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ	: ଗୋବିନ୍ଦ୍ ପଲ୍ଲୀ
ମୁଁ ଚାଷ କରେ	: ମୁଁଇ ଚାଷ୍ କରଇ
ମୋର ଜମି ବାଡ଼ି ଅଛି	: ମର ଜମିବାଡ଼ି ଆଛି
ନା	: ନାଇଁ
କିମିତି ଗୁଜରାଣମେଂଟାଅ ?	: କେମନ୍ତ ଘର୍ ଚଳାଅ ?
କୁଲିକରି	: ମଜୁରି କରି
ଚାକିରୀ	: ଚାକିରୀ
ଭାଗଚାଷ	: ଭାଗ୍‌ଚାଷ୍
କାହାଠାରୁ ଭାଗନିଅ	: କାହାର୍ ଠାଣୁଁ ଭାଗନେଅଁ
ବରଜ ପ୍ରଧାନ	: ବରଜ୍ ପ୍ରଧାନ୍
କେତେ ଜମି ଚାଷ କରୁଛ ?	: କେତ୍‌ଟା ଜମି ଚାଷ୍ କରୁଛସ୍ ?
୨ ଏକର	: ୨ ଏକର୍ / ଦୁଇ ଏକର୍
କଣ କଣ ଚାଷ କରୁଛ ?	: କିସ୍ କିସ୍ ଚାଷ କୁରଛସ୍ ?
ଧାନ ଆଉ ମୁଗ ।	: ଧାନ୍ ଆଉ ମୁଗ୍ ।
ନିଜର ବଳଦ ଅଛିକି ?	: ନିଜର ହଳିଆ ଆଛିକି ?
ନାଁ, ଭଡାରେ ଆଣେ ।	: ନାଇଁ, ଭଡ଼ାରେ ଆଣଇଁ ।
ଦିନକୁ ୨୦ ଟଙ୍କା	: ଦିନ୍‌କଇ କୁଳିଏ ଟଙ୍କା
ରାସାୟନିକ ସାର ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି କି ?	: ରାସାୟନିକ୍ ସାର୍ ବେଭାର କର୍‌ଛ କି ?
ହଁ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଯାହା ମିଳେ ।	: ହଇ ସରକାରଠୁ ଯାହା ମିଳଇ ।
କୀଟନାଶକ କ'ଣ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି ?	: ପକ୍ ମାରୀ କିସ୍ ବେଭାର କରଛନ୍ତ୍ ?
ବଜାରୁ ମିଳୁଥିବା କୀଟନାଶକ	: ହାଟ୍‌ରୁ ମିଳୁଥିଆକ୍ ବିଶ୍
ଚାଷରେ ଘର ଚାଲୁଛି ।	: ଚାଷରେ ଘର୍ ଚାଲଛି ।
ନା	: ନାଇଁ
ତାହାଲେ ଆଉ କଣ କରନ୍ତି ?	: ତେବେ ଆଉ କିସ୍ କରନ୍ତ୍ ?
କାଠ ବିକ୍ରି କରେ	: କାଠ୍ ବିକ୍‌ରି କରଇଁ
କେଉଁଠୁ ଆଣ	: କେଁଠୁ ଆଣ
ଜଙ୍ଗଲରୁ	: ବଣ୍‌ରୁ
ଆପଣ କଣ କରନ୍ତି ?	: ଆପଣ୍ କିସ୍ କରନ୍ତି ?
ମୁଁ ଘର କାମ କରେ ।	: ମୁଇଁ ଘର୍‌କାମ୍ କରଇଁ ।
ତୁମ ଗାଁରେ କେତେଲୋକ ?	: ତୁମର୍ ଗାଁରେ କେତେ ଲକ୍ ?
୨୫-୩୦ ଘର	: ୨୫-୩୦ ଘର୍
ଅଧିକାଂଶ ଚାଷ କାମ କରନ୍ତିକି ?	: ଅଧାଲୋକ୍ ଚାଷକାମ୍ କରନ୍ତ୍ କି ?
ନା	: ନାଇଁ

ତାହାହେଲେ କଣ କରନ୍ତି ? : ତେବେ କିସ୍ କରନ୍ତ୍ ?
କେତେ ମଜୁରୀ କରନ୍ତି ଆଉ କେତେକ ଚାଷ କରନ୍ତି । : ଅଧା ମଜୁରୀ କରନ୍ତ୍ ଆଉ ଅଧା ଚାଷ୍ କରନ୍ତ ।
ନିଜର ଘର ଅଛିକି ? : ନିଜର୍ ଘର୍ ଆଛିକି ?
ହଁ : ହଇ
କେତେ ବଖରା ? : କେତେ ବଖରା ?
୨ ବଖରା : ୨ ବଖରା
ଝାଟିମାଟି ଘର ଆଜ୍ଞା । : ଝାଟି ମାଟି ଘର୍ ଆଜ୍ଞା ।
ବି.ପି.ଏଲ୍ କାର୍ଡ କରିଛନ୍ତି କି ? : ବି.ପି.ଏଲ୍. କାର୍ଡ଼ କରିଛନ୍ତ୍ କି ?
ନାହିଁ ସାରେ ଆମେ ମୁରୁଖଲୋକ । : ନାଇଁ ସାରେ ଆମେ ମୁରୁଖ୍ ଲୋକ୍ ।
ବିପିଏଲ୍ କହିଲେ କଣ ? : ବିପିଏଲ୍ କହିନେ କିସ୍ ?
ଗାଁରେ ନଳକୂଅ ଅଛି : ଗାଁରେ ଟାଙ୍କି ଆଛି
ହଁ : ହଇ
ରୋଗହେଲେ କେଉଁଠି କି ଯାଅ ? : ରୋଗ୍ ହେଲେ କେଁ ଠିକି ଯାଅ ?
କବିରାଜ ପାଖକୁ ଯାଉ : ବଇଦ ପାସକଇ ଯାଉଁ
ରାମକୁ କାହିଁକି ପାଠ ପଢାଇଲା ନାହିଁ ? : ରାମକୁ କି ଲାଗି ନାଁ ପାଠ୍ ପଢ଼ାଲାଏଁ ?
ପାଠପଢ଼ି ବଡ଼ ହାକିମ ହେବ । : ପାଠ୍ ପଢ଼ି ମେରୁ ହାକିମ୍ ହେବାକ୍ ।
ରାମର ଭାଇ ଭଉଣୀ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି କି ? : ରାମର୍ ଭାଇ୍ ଭଉଣୀ ପାଠ୍ ପଢଛନ୍ତ୍ କି ?
ବା : ବୁଆ, ବୁଓ୍ୱା
କଣ ପାଇଁ ? : କିସ୍ କଇ ?
ବୟସ ହୋଇନି । : ବୟସ୍ ନାଁହେଇ ।
ରାମ କଣ ଭଲ ପଢୁନି ? : ରାମ୍ କିସ୍ କଇ ଭଲ୍ ନା ପଢଇ ?
ହଁ ସେ ଆହୁରି ଭଲ ପଢ଼ିବ । : ହଇ ସିଏ ଆହୁରି ଭଲ୍ ପଢ଼ିଆକ୍ ।
ସେ ସବୁବେଳେ ସ୍କୁଲ ଆସିବ । : ସିଏ ସଦାବେଳେ ଇସ୍କୁଲ ଆସିଆକ୍ ।
କଣ ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ସ୍କୁଲ ଆସୁନି ? : କିସ୍ କଇ ସଦାବେଳେ ଇସ୍କୁଲ ନାଁ ଆସଇ୍ ?
ତାର ଦେହ ଭଲ ରହୁନି । : ତାର୍ ଦେହ ଭଲ୍ ରହଇ ନାଇଁ ।
ତାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ଯତ୍ନ ନିଅ । : ତାର ଦେହେଟାର ଲାଗି ଯତନ୍ ନେଅ ।
ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟ ସହ ବ୍ୟାୟାମ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି । : ଭଲ୍ ଖାଇଦ ସାଙ୍ଗ୍‌ରେ ବ୍ୟାମ୍ କରନ୍ତ୍ ।
ହଁ ଆଜ୍ଞା । : ହଇ ଆଜ୍ଞା ।
ଖାଦ୍ୟ ଓ ବହି ମିଳୁଛି ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । : ଖାଇଦ ଆଉ ବହି ମିଳଛି ନି ଯାଅ ।
ଏହାଛଡ଼ା ଟଙ୍କା କ'ଣ ମିଳୁଛି କି ? : ଇଲା ଛଡା ଟଙ୍କା ମିଳଛି କି ?
ନାହିଁ । : ନାଇଁ ।
ରାମଟା ଦୁଷ୍ଟ ଟିକିଏ ଦେଖିବେ । : ରାମଟା ଖେଁଚଳ କଟିଏ ଦେଖଥିବେ ।
କିଛି ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ନାହିଁ । : କିଛି ଛାନିଆଁ ହେବାର୍ ନାଇଁ ।
ଏଥର ଆସୁଛି, ନମସ୍କାର । : ଇଥର ଆସଇଁ, ଜୁହାର୍ ।

ଶିକ୍ଷକ ଓ ପିଲା ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ (ମାଷ୍ଟୁର୍ ଛୁଆଗା ଭିତ୍ରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା)

ନାମ କଣ	: ନାଁ କିସ୍
ରାମ	: ରାମ୍
ବାପାଙ୍କର ନାମ	: ବୁଆର ନାଉଁ
ଦଶରଥ	: ଦଶରଥ୍
ମାଁଙ୍କ ନାମ	: ମା'ର୍ ନାଉଁ
ରାଧା	: ରାଧା
ବାପା କଣ କରନ୍ତି ?	: ବାପା କିସ୍ କରନ୍ ?
ଋଷ	: ଋଷ୍
ମାଁ	: ମାଁ
ପଟି ବୁଣନ୍ତି	: ପଟିଆ ଗନ୍ଥନ୍ତି
ତୋ ବୟସ କେତେ ?	: ତକଇ କେତେ ବୟସ ହେୟାକ୍ ?
ଚୁପ୍ ରହିବା	: ଚପ୍ ରହିଆ
କେମିତି ଆସିଲୁ ?	: କେମନ୍ତ୍ କରି ଆସିଲେ ?
ବାପା ସାଙ୍ଗରେ ।	: ବୁଆ ସାଙ୍ଗରେ ।
କଣ ଖାଇଛ ?	: କିସ୍ ଖାଇଛସି ?
ପଖାଳ ଭାତ ।	: ପଖାଲ୍ ଭାତ୍ ।
ତୋ ଘରେ ଆଉ କିଏ ଅଛି ?	: ତର୍ ଘରେ ଆଉ କିଏ ଆଛି ?
ଭାଇ ଭଉଣୀ	: ଭାଇ ଭଉଣୀ
କେତେଟି ଭାଇ ଭଉଣୀ ?	: କେତେ ଝଣ ଭାଇ ଭଉଣୀ ?
ଦୁଇ ଭାଇ ତିନି ଭଉଣୀ	: ଦୁଇ ଭାଇ ତିନ୍ ଭଉଣୀ
ସେମାନଙ୍କ ନାମ କଣ ?	: ତାଙ୍କର୍ ନାଉଁ କିସ୍ ?
ସେମାନେ କଣ କରନ୍ତି ?	: ସେମାନେ କିସ୍ କର୍ନ୍ ?
ବଡ଼ଭାଇ କାମ କରୁଛି ଆଉ ସବୁ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ।	: ବଡ଼ଭାଇକ କାମ୍ କରଛି ଆରଲା ଯେସବୁ ଘରେ ଆଛନ୍ ।
ସେ କଣ କରୁଛି ?	: ସିଏ କିସ୍ କର୍ଛି ?
କାଠ ହାଣେ	: କାଠ୍ ହାଣଇଁ
ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ	: ଗୋବିନ୍ଦ୍ ପଲ୍ଲୀ
ପାଠ ପଢିବୁ କି ?	: ପାଠ୍ ପଢିବେକି ?
ହଁ	: ହଇ
ଚାଲ ପଢିବା	: ଚ୍ଲ ପଢିବା
ଏହିଘରେ ତୁ ପଢିବୁ ।	: ଇ ଘରେ ତୁଇଁ ପଢ଼ିବେ ।
ତା ନା କ'ଣ ?	: ତାର୍ ନାଉଁ କିସ୍ ?

ରଘୁ	:	ରଘୁ
ରଘୁ ରାମକୁ ଜାଣିଛୁ ।	:	ରଘୁ ରାମକଇ ଜାଣଛସି ।
ହଁ	:	ହଇ
ଆଜି ପଢ଼ିବା ଅ ଆ	:	ଆଜି୍ ପଢ଼୍ବା ଅ, ଆ
କଳାପଟାକୁ ଦେଖ ।	:	କଳାପଟାକି ଦେଖ୍ ।
ଏଇଟା କଣ କହିଲ ଦେଖି ?	:	ଏଟା କିସ୍ କଉ ଦେଖିଆ ?
କ'ଣ ସାର୍ ?	:	କିସ୍ ଆଜ୍ଞା ?
ଏଇଟା ଅ	:	ଏଟା ଅ / ଇଟା ଅ
ପାଣି ପିଇବି ସାର୍ ।	:	ପାଣି ପିଇବି ଆଜ୍ଞା ।
ମାଠିଆରେ ଅଛି ।	:	ମାଠିଆକେ ଆଛି ।
ଆଜି ଲାଗି ଏତିକି ।	:	ଆଜର ଲାଗି ଏତ୍କି ।
କାଲି ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବ ।	:	କାଲ୍କି ଇସ୍କୁଲକଇ ଆସିବ ।
ରଘୁ ସକାଳୁ ଉଠେ ତୁ କଣ କରୁ ।	:	ରଘୁ ସକାଳୁ ଉଠଇ ତୁଇ କିସ୍ କରସି ।
ସକାଳୁ କେତେବେଳେ ଉଠୁ ?	:	ସକାଳେ କେଡେପହର ଉଠସି ?
ପିଲା ସକାଳୁ ଶିଘ୍ର ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର ।	:	ଛୁଆ ସକାଳୁ ବେଗି ଉଠ୍ବାକଇ ଚେଷ୍ଟା କର୍ ।
କଣ ପାଇଁ ସାର୍ ?	:	କିସ୍ ଲାଗି ଆଜ୍ଞା ?
ଦେହ ଭଲ ରହିବ ।	:	ଦେହ ଭଲ୍ ରହିବାକ୍ ।
ସକାଳୁ ଉଠି ମା,ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କର ।	:	ସକାଳୁ ଉଠି ମାଁ, ବୁଆକି ଜୁହାର କର ।
ଦାନ୍ତ ଭଲ ଭାବେ ଘସ ।	:	ଦାନ୍ତ୍ ଭଲ୍ କରି ଘଂସ୍ ।
ନିତ୍ୟ କର୍ମ ସାରି ଖାଅ ।	:	ନିତ୍ୟ କାମ୍ ସାରି କରି ଖାଅ ।
ଖଡ଼ି ସିଲଟ୍ ଧରି ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବ ।	:	ଖଡି ସିଲଟ୍ ବୁହି ଇସ୍କୁଲକଇ ଆସିବ ।

ଗ୍ରାମର ଲୋକଙ୍କ କଥୋପକଥନ (ଗାଁ ଲୋକର୍ ବାର୍ତ୍ତା)

ଜାନି କଣ କରୁଛ ?	:	ଜାନି କିସ୍ କୁରଛସି ?
ଘରେ ଅଛି ।	:	ଘରେ ଆଛଇଁ ।
ବାହାରକୁ ଆସ ।	:	ଦାଣ୍ଡ୍କି ଆଇ ।
ବସିବା ଭଲ ମନ୍ଦ ହେବା ।	:	ବସିବା ଭଲ୍ ମନ୍ଦ୍ ହେବା ।
ଥରେ ଆସୁଛି ।	:	ଥା ଆସଛଇଁ ।
କି କଥା ଅଛି ।	:	କିସ୍ କଥା ଆଛି ।
ପର୍ବକଥା	:	ପରବ୍ କଥା
ବାରିକ ସବୁ ଲୋକକୁ ଡାକେ ।	:	ବାରିକ୍ ସବୁ ଲୋକ୍ଗାକେ ଡାକ୍ ।
କଟଲୁ, ବେରା, ରଙ୍ଗା, ସିକୁଣ୍ଡୁ ।	:	କଟଲୁ, ବେରା, ରଙ୍ଗା, ସିକୁଣ୍ଡୁ ।

ଆସରେ	: ଆଇ
ଆର ହାଟରେ ପର୍ବ କଣ କରିବା ?	: ଆର୍ ହାଟକି ପରବ୍ କିସ୍ କରବା ?
କେବେ ପର୍ବ ପାଇଁ କଥା ହେଲ ?	: କେଁଦିନ ପରବ୍ ଲାଗି କଥା ହେଲ ?
ଆଇବା ହାଟ	: ଆର ହାଟ୍, ଆସିବା ହାଟ
ବାରିକ ଟଙ୍କା ଚନ୍ଦାକର ରେ	: ବାରିକ୍ ଟଙ୍କା ଚାନ୍ଦା କର୍‌ରେ
ଶହେ ଟଙ୍କା ଘରପ୍ରତି	: ଘରକା ଶହେ ଟଙ୍କା
ଶନିବାର ଦିନ ପୂଜା ହେବ ।	: ଶନିବାର ଦିନ୍ ପୂଜା ହେବାକ୍ ।
ପୂଜା ପାଇଁ କଣ ଦରକାର ।	: ପୂଜା ଲାଗି କିସ୍ ଦରକାର ।
ପୂଜା ଜାଗାରେ ଛାମୁଣ୍ଡା କର ।	: ପୂଜା ଜାଗାରେ ଛେମେଣ୍ଡା କର ।
ଘର ପ୍ରତି ଜଣେ ବାହାର	: ଘରକଇ ଝଣେ ବାହାର
କିଏ ନ ଆସିଲେ ଦଣ୍ଡ ।	: ଯିଏ ନଁ ଆସଇ ଟଣ୍ଡ୍ ।
ଝିଅ, ପୁଅ, ଲିପା ଲିପି କର	: ଝିଅ, ପୁଅ ଲେସାଲେସି କର
ଶନିବାର ପର୍ବ	: ଶନିବାର ଦିନ ପରବ୍
ରାତି ଯାକ ବସିବ ।	: ରାତ୍ ଜାକ ବସିବ ।
ଏ ବର୍ଷର ପର୍ବ ସରିଲା ।	: ଇ ବର୍ଷ ପରବ୍ ସଲା ।

ବାବୁ ଏବଂ ଗ୍ରାମର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ କଥୋପକଥନ

ନାୟକବାବୁ	: ନାୟକ୍ ବାବୁ
ନମସ୍କାର ଆଜ୍ଞା ।	: ଜୁହାର୍ ଆଜ୍ଞା ।
ଆଣ ଖଟ ବସିବା ।	: ଖଟ୍ ଆଣ ବସିବା ।
ଆଣରେ ଖଟିଆ ।	: ଆଣ୍‌ରେ ଖଟିଆ ।
ଗାଁ ଖବର କଣ ?	: ଗାଁର ଖବର୍ କିସ୍ ?
ସବୁ ଭଲ ଆଜ୍ଞା ।	: ସବୁ ନିକ ଆଜ୍ଞା ।
ସରକାରଙ୍କ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ନିୟମ ଶୁଣିଛ ?	: ସରକାରଙ୍କ ଭିନ୍ନେଭିନ୍ନେ ନିୟମ୍ ଶୁଣିଛସି ?
କଣ କଣ ଆଜ୍ଞା ?	: କିସ୍ କିସ୍ ଆଜ୍ଞା ?
ଗାଁର ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ ପଟ୍ଟା ହେବ ।	: ଗାଁର ଜଙ୍ଗଲ୍ ଜମିଲା ପଟା ହେବାକ୍ ।
କେମିତି କେମିତି ପଟା ?	: କେମନ୍ତ କେମନ୍ତ ପଟା ?
ଏ ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ କିଏ କରିଛି ?	: ଇ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିଲା କିଏ କରିଛ ?
ଏ ଟା ମୋର ଭାଇ ।	: ଇଟା ମୋର ଭାଇ ।
ଏ ସବୁ ପଟ୍ଟା ଦିଆଯିବ ।	: ଏଲା ସବୁ ପଟ୍ଟା ଦିଆଯିଆକ୍ ।
ହେଲେ କଣ କରିବୁ ?	: ହେଲେ କିସ୍ କରମୁଁ ?
ଗାଁରେ ବୈଠକ କରିବ ।	: ଗାଁରେ ବିଚ୍ଚର କରିବ ।
ସମସ୍ତେ ରହିବ ।	: ସଭିଏଁ ରହିବ ।

ଗାଁରେ ୧୦ ଜଣ ସଭ୍ୟ ବାଛିବ ।	:	ଗାଁରେ ୧୦ଝଣ ଲୋକ୍ ବାଛିବା ।
ତାପରେ କଣ ହେବ ?	:	ତାପରେ କିସ୍ ହେଆକ୍ ?
ଗୋଟିଏ ସିଲ୍ କରିବ ।	:	ଗଟାଇ / ଗୁଟେ ସିଲ୍ କରବ୍ ।
ଏସବୁ କଲେ କଣ ହେବ ?	:	ଏମନ୍ତ କିସ୍ ହେବାକ୍ ?
ତହସିଲ ବାବୁ ପାଖକୁ ଯିବ ।	:	ତହସିଲ ବାବୁ ପାସ୍କଇ ଯିଆକ୍ ।
ଆମେ କଣ କରିବୁ ?	:	ଆମେ କିସ୍ କରମୁଁ ?
ତୁମେ ସମସ୍ତେ କାହାର ଜାଗା ଦେଖାଅ ?	:	ତୁମେ ସଭିଏଁ କାର୍ ଜାଗା ଦେଖାଅ ?
ଯିଏ ଜାହାର ଜାଗା ପାଖରେ ଥାଅ ।	:	ଯେଝାର୍ ଯେଝାର୍ ଜାଗା ପାସ୍କଇ ଥାଅ ।
ଚେନ ଧରି ମାପ	:	ଚେନ୍ ଧେରି ନାପ
ମୋର ୫ ଏକର	:	ମର୍ ୫ ଏକର୍
ତୁମର ନାମ କଣ ?	:	ତର୍ ନାଉଁ କିସ୍ ?
ମୋର ନାମ, ବାପାର ନାମ	:	ମର ନାମ୍ ବୋଆର୍ ନାମ୍
ସେଠି କେତେଜଣ କରିଛ ?	:	ହେଠାରେ କେତ୍ଝଣ କରିଛ ?
ଆମେ ୮ ଜଣ କରିଛୁ ।	:	ଆମେ ୮ ଝଣ କରିଛୁ ।
ହେଲେ ନାୟକ ବାବୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ୫ଏକର ।	:	ହେନେ ନାୟକ ବାବୁ ସବକର ୫ ଏକର ।
ହଁ ଆଜ୍ଞା ସେମିତି କର ।	:	ହଇ ଆଜ୍ଞା ସେମନ୍ତ୍କର ।
କାଗଜପତ୍ର ଠିକ୍ କର ।	:	କଗଜ୍ ପତର୍ ଠିକ୍ କର ।
ଆମେ ଜାଣିପାରିବୁ ନାହିଁ ।	:	ଆମେ ନାଁ ଜାଣି ପାରୁଁ ।
ସମସ୍ତେ ଅଫିସ୍କୁ ଆସ ।	:	ସବିଏଁ ଅଫିସ୍ କଇ ଆସ ।
କାଲି ଆସିବୁ ଆଜ୍ଞା ।	:	କାଲିକିଇ ଆସିମୁଁ ଆଜ୍ଞା ।

ପୋଲିସ୍ ଏବଂ ଗ୍ରାମର ବାସିନ୍ଦା (ପୋଲିସ୍ ଆଉ ଗାଁ ଲୋକ୍ର କଥାବାର୍ତ୍ତା)

ପୋ: ସେ ଲୋକକୁ ଜାଣିଛ ?	:	ସି ଲୋକ୍ଟାକଇ ଜାଣିଛସ୍ ?
ବା: ହଁ ସାର୍ ।	:	ହଇ ଆଜ୍ଞା ।
ପୋ: ତା ନାମ ବୁଟିଆ ।	:	ତାର୍ ନାଉଁ ବୁଟିଆ ।
ନା: ତା ଘର ଆମ ଘର ପାଖ ।	:	ତାର୍ ଘର୍ ଆମର୍ ଘର ପାସରେ ।
ପୋ: ସେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାଣ ?	:	ସି ମଲାଲୋକ୍କୁଇ ଜାଣସ୍ ?
ବା: ସେ ମରିଗଲା ।	:	ସିଏ ମରିଗଲା ।
ପୋ: ସେ କାଲି ଏଠାରେ ଥିଲା ।	:	ସିଏ କାହ୍ଲର ଇଠି ଥିଲା ।
ବା: ହଁ ସାର୍ ।	:	ହଇ ଆଜ୍ଞା ।
ପୋ: ତାକୁ ଟାଙ୍ଗିଆରେ ହାଣି ଦେଇଛ ?	:	ତାକଇ ବୁଡିଆରେ ହାଣି ଦିଛ ?
ପୋ: ତାର ମୃତଦେହ ସେଠାରେ ଅଛି ।	:	ତାର୍ ମଲାଦେହ ସେଠି ଆଛି ।
ବା: ଗାଁ ଲୋକ ଯିବୁ ।	:	ଗାଁ ଲୋକ୍ଗା ଯିମୁଁ ।

ପୋ: ସେ ଚୋରି କରେକି ?	: ସି ଚୋରାଇକି ?
ବା: କେମିତି ଜାଣିବୁ ଆଜ୍ଞା ?	: କେମନ୍ତ୍ ଜାଣି ମୁଁ ଆଜ୍ଞା ?
ପୋ: ଚୋରି ଜିନିଷ ସେଠାରେ ଅଛି ।	: ଚୋରା ଜିନିଷ / ସାମାନ୍ ସେଠାଣେ ଆଛି ।
ବା: ଥାଇପାରେ ।	: ଥାଇପାରଇ ।
ପୋ: ଥାନାବାବୁ ପାଖକୁ ଆସ ।	: ଥାନାବାବୁ ପାସ୍‌କଇ ଆସ ।
ବା: କାଲିକି ଆସିବୁ ଆଜ୍ଞା ।	: କାଲ୍‌କଇ ଆସିମୁଁ ଆଜ୍ଞା ।
ପୋ: ତୁମଗାଁରେ ସରପଂଚ କିଏ ?	: ତମର୍ ଗାଁରେ ସରପଂଚ କିଏ ?
ବା: ଅଛନ୍ତି ସାର୍ ।	: ଆଛନ୍ତି ଆଜ୍ଞା ।
ପୋ: ଗାଁରେ ବୈଠକ କରୁ ।	: ଗାଁରେ ମିଟିଂ କରୁଁ ।
ବା: ଭଲମନ୍ଦ କଥାହେଉ ।	: ଦୁଃଖ, ସୁଖ କଥା ହେଉଁ ।
ପୋ: ଅସୁବିଧା ହେଲେ ଜଣାଅ ।	: ଭଲମନ୍ଦ ହେନେ ଜଣାଅଁ ।
ବା: ସେମିତି ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ ନାହିଁ ।	: ସେମିତି ଖେଚଳ ଲୋକ୍ ନାଇଁ ।
ପୋ: ଗାଁରେ ମଦ ରାନ୍ଧୁଛ ।	: ଗାଁରେ ମଦ୍ ରାନ୍ଧଛ ।
ବା: ନାହଁ ଆଜ୍ଞା ।	: ନାଇଁ ଆଜ୍ଞା ।
ପୋ: ମଦ କେଉଁଠି ମିଳୁଛି ?	: ମଦ୍ କେଁଠି ମିଳଛି ?
ବା: ସେ ହାଟରେ ଆଜ୍ଞା ।	: ସିଇ ହାଟ୍‌ରେ ଆଜ୍ଞା ।
ପୋ: ମଦ ପିଇ ଗଣ୍ଡୋଗଳ ହେଉଛି ।	: ମଦ୍ ପିଇ ଗୋଣ୍ଡୋଗୋଳ / ମାଡଗୁଳ ହେଛି ।
ବା: ସେତେ ନାହିଁ ।	: ସେତେ ନାଇଁ ।
ପୋ: ଗାଁର ପିଲା ପାଠ ପଢିଛନ୍ତି ।	: ଗାଁର୍ ପିଲାଳା ପାଠ୍ ପଢିଛନ୍ତ୍ ।
ବା: ହଁ ପଢୁଅଛି ।	: ହଇ ପଢଛି ।
ପୋ: ସରପଂଚ ବାବୁ ଭଲ ।	: ସରପଂଚ ବାବୁତା ନିକ ।
ବା: ଗାଁର ପିଲାତ ଆଜ୍ଞା ।	: ଗାଁର୍ ଛୁଆ ତା ଆଜ୍ଞା ।
ପୋ: ଆସୁଛୁ ।	: ଆସୁସଇଁ / ଆସଛଇଁ / ଆସଛୁ ।
ବା: ହଉ ଯାଆନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ।	: ହଇଁ ଯାଅ ଆଜ୍ଞା ।

ବାପ ପୁଅର କଥାବାର୍ତ୍ତାର କଥା

ବା: ରେ ଶ୍ୟାମା ?	: ଏ ଶ୍ୟାମା ?
ପୁ: ବାପା ।	: ବୁଆ ।
ବା: ଉଠ	: ଉଠ୍
ବା: କାହିଁକି ?	: କି ଲାଗି ?
ବା: ସକାଳ ହେଲା ।	: ରାତ୍ ପାହିଲା / ବେଲ୍ ବାହାରିଲଣ ।
ପୁ: କୁଆଡେ ଯିବି ?	: କେଁଠିକି ଯିବି ?
ବା: ବଳଦ ଛାଡ ।	: ହଳିଆ ସାଡ୍ ?

ପୁ: ବଳଦ କୁଆଡ଼େ ନେବି ?	: କେଁ କଳେହଳିଆ ନେମିଁ ?
ବା: ପଡ଼ିଆକୁ ନେ ।	: ପଡ଼ିଆକଇ ନେଁ ।
ପୁ: ମୁହଁ ଧୁଇନି ।	: ମୁହଁ ଧେଇନାଇଁ ।
ବା: ଯା ବେଗିଯା ।	: ଯା ବେଗିଯିଏ ।
ପୁ: କୁଆଡ଼େ ଯିବି ?	: କେଁ ବାଟେ ଯିବି / କେଁଆଳେ ଯିବି ?
ବା: ହଳ କରିବା ।	: ହଳ୍ କରିବା ।
ପୁ: ଲଙ୍ଗଳ ବାନ୍ଧିଦେ ।	: ନଙ୍ଗଳ ବାନ୍ଧିଦେ ।
ବା: ହଳ ବାନ୍ଧିବା ଆସୁନି ।	: ହଳ ବାନ୍ଧିବା କଇ ନାଁ ଆସଇ ।
ବା: କେବେ ଶିଖିବ ?	: କେଁ ଦିନ ଜାଣ୍‌ବ ?
ପି: କହିଲେ ସିନା ।	: କହିନେ ସିନା ।
ବା: କେତେ କହିବି ?	: କେତେ ଥର କହିବି ?
ପି: ଏମିତି ବାନ୍ଧେ ।	: ଇମିତି କରି ବାନ୍ଧ୍ ।
ବା: ହଳ କରେ ।	: ହଳ କରଇ ।
ପି: ଖରା ହେଲା ।	: ଖରା ହେଲା / ବେଳା ହେଲା ।
ବା: ବଳଦ ଫିଟେଇ ଦେ ।	: ଯା ହଳିଆ ଫିଟାବେ, ହଳିଆ ଫିଟାଇ ଦେ ।
ପି: ଖାଇବାକୁ ଯିବା ।	: ଖାବାକଇ ଯିଆ ।
ବା: ଖାଇସାରି ବଳଦ ଚରାଇବୁ ।	: ଖାଇସାରିନେ ହଳିଆ ଚରାଇ ଯିବେ ।
ପି: ହାଲିଆ ଲାଗୁଛି ।	: ଥକା ଲାଗଛି ।
ବା: ଆଉ କିଏ ଯିବ ?	: ଆରି କିଏ ଯିବାକ୍ ?
ପି: କିଏ ଯାଉଛି ?	: କିଏ ଯାଛି, କିଏ ଯିବାକ୍ ?

ମାଷ୍ଟର ଆଉ ଛୁଆ ଭିତରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା

ଶି: କଟଲୁ	: କଟ୍‌ଲୁ
ପି: ଗୁରୁ	: ଗୁରୁ
ଶି: ଭଲ ଅଛୁ ?	: ନିକ ଆଛୁ ?
ପି: ହଁ ଗୁରୁ ।	: ହଂକ / ହଇ / ହଁ ଗୁରୁ ।
ଶି: ପଢୁଛୁ କି ?	: ପଢ଼ଛସ୍ କି ?
ପି: ହଁ ଗୁରୁ ।	: ହଂକଂ ଗୁରୁ / ହଂ ଗୁରୁ ।
ଶି: କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଛୁ ?	: କେଁ କିଲାସରେ ପଢଛସ୍ ?
ପି: ଦ୍ୱିତୀୟ ।	: ଦୁତୀୟ ।
ଶି: ଭଲ ପଢୁଛୁ ?	: ନିକ ପଢଛସ୍ ?
ପି: ପଢ଼ା ହେଉଛି ।	: ପଢା ହେଛି ।
ଶି : କ'ଣ ଦେଉଛନ୍ତି ?	: କିସ୍ ଦେଛନ୍ତି ?

ପି: ପ୍ୟାଣ୍ଟ, ସାର୍ଟ ଓ ଖାଇବା	: ପେଂଟ୍, ସାର୍ଟ ଆରି ଖାଇବା
ଶି: ଭଲ ଲାଗୁଛି	: ନିକ ଲାଗଛି ।
ପି: ତୁମର ଗୁରୁ କେତେ ଜଣ ?	: ତୁମର୍ ମାଷ୍ଟର୍ କେତେ ଝଣ ?
ଶି: କି କି ପାଠ୍‌ପଢା ହେଉଛି ?	: କିସ୍ କିସ୍ ପାଠ୍ ପଢା ହେଛି ?
ପି: ହସ, ଖେଳ, ଚିତ୍ର, ସାହିତ୍ୟ	: ହସ୍, ଖେଲ୍, ଚିତ୍ର, ସାହିତ୍ୟ/ସାଇତ
ଶି: ଭଲ ଖାଇବା ମିଳୁଛି ?	: ନିକ, ନିକ ଖାବାକଇ ମେଳଛି ?
ପି: ହଁ ଭଲ ଖାଇବା ମିଳୁଛି ।	: ହଇ ଭଲ୍ ଖାବାକଇ ମିଳଛି ।
ଶି : ଶ୍ରେଣୀରେ କେତେ ଜଣ ?	: କିଲାସ୍‌ରେ କେତେ ଝଣ / ଜଣ ?
ପି: ୪୦ ଜଣ ଛାତ୍ର ।	: ୪୦ ଝଣ ପିଲା ।
ଶି: ତମ ସ୍କୁଲରେ କ'ଣ ଖେଳ ଖେଳୁଛ ?	: ତମର ଇସ୍‌କୁଲରେ କିସ୍ କିସ୍ ଖେଲ୍ ଖେଳଛ ?
ପି: କବାଡ଼ି, ଲୁଚକାଳି, କେରମବୋର୍ଡ	: କବାଡି, ନୁଚକାଳି, କେରମବୁଡ୍, ବାସ୍‌କେଟ୍ ବଲ୍
ଶି: ଅନ୍ୟ ଖେଳ କ'ଣ ଖେଳୁଛ ?	: ଅଲ୍‌ଗା ଖେଲ୍ କିସ୍ ଖେଳଛ ?
ପି: ଅଣ୍ଡା ଓ ଝମୁଚ୍ ଖେଳ	: ଅଣ୍ଡା ଆଉ ଝମଚ୍‌ଖେଳ
ଶି: ଖେଳି ସାରିବା ପରେ କଣ କରୁଛ ?	: ଖେଳି ସାରିନେ ପର କିସ୍ କରୁଛ ?
ପି: ହାତଗୋଡ଼, ଧୋଉଛୁ ।	: ହାତ୍ ଗୋଡ଼୍ ଧେଛୁଁ ।
ଶି: ଆଉ କ'ଣ କରୁଛୁ ?	: ଆଉ କିସ୍ କର୍‌ଛୁ ?
ପି: ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛୁ ।	: ପ୍ରାର୍ଥନା କରଛୁ ।

ଗାର୍ଡ ବାବୁ ଆଉ ଗାଁର ମୁଖିଆ ଭିତରେ କଥାବାର୍ତା

ଗା: ଜାନି ବାବୁ ?	: ଜାନିବାବୁ ?
ମୁ : ଆଜ୍ଞା ।	: ହଜୁର୍ ।
ଗା: କମାଣ କିଏ କରିଛି ?	: ଇ କମାଣି କିଏ କରିଛି ?
ମୁ: ଆମ ଗାଁ ଲୋକ ।	: ଆମର ଗାଆଁର୍ ଲୋକ / ଲକ / ଆମର୍ ଗାଁରଲା ।
ଗା: ରାସ୍ତା ପାଖର ।	: ବାଟ୍ ପାଖର୍ ।
ମୁ: ଆଉ କମାଣ ନାହିଁ ।	: ଆରି କମାଣ ନାଇଁ ।
ଗା: ଏସବୁ ସରକାରର ।	: ଇଲା ସବୁ ସରକାର୍ କର୍ ।
ମୁ : ହଁ ଆଜ୍ଞା ।	: ହଇ ଆଜ୍ଞା ।
ଗା: ତୁମେ ହାଣିବା କଥାନାହିଁ ।	: ତମେ ନାଁ ହାଣିବାର କଥା ।
ମୁ: ବଂଚିବୁ କେମିତି ଆଜ୍ଞା ?	: କେମନ୍ତ ଜିଇଁବୁ ଆଜ୍ଞା ?
ଗା: କହିବାର କଥା ।	: କହିବାର କଥା ।
ମୁ: ଗାଁର ଘର ବଢିଲା ।	: ଗାଆଁର ଘର୍ ବଢିଲା ।
ଗା: ତୁମେ ସରକାରଙ୍କ ଟଙ୍କା ପୈଠକର ।	: ତମେ ସରକାରକଇ ଟଙ୍କା ସୁଝାଅ ।

ମୁ: ଗାଁ ଲୋକକୁ କହିବୁ ।	: ଗାଆଁର ଲକ୍‌ଲା କଇ କହିମୁଁ ।
ଗା: ସମସ୍ତେ ମିଶି କଥା ହେବ ।	: ସଭିଏଁ ମିଶିକରି କଥା ହେମୁଁ ।
ମୁ: କାଲି କଥା ହେବା ।	: କାଲ୍‌କଇ କଥା ହେବା ।
ଗା: ଆମର ରେଞ୍ଜର ଆସିଛି ।	: ଆମର୍ ରେଞ୍ଜର ଆଇଛି ।
ମୁ: ଆମର କଥା ଶୁଣିବେ ।	: ଆମର୍ କଥା ଶୁଣିଆକ୍ ।
ଗା: ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଥାନାକୁ ପଠାଇ ଦେବେ ।	: ସବ୍‌କଇ ଥାନାକଇ ପଠାବାକ୍ / ପାଠାଇବାକ୍ ।
ମୁ: ମରିଯିବୁ ଆଜ୍ଞା ।	: ମରିଯିମୁଁ ହଜୁର୍ ।
ଗା: ପାହାଡ଼ ତଳେ ଗଛ ଲଗାଇବା ।	: ପାହାଡ୍ ତଳକଇ ଗଛ ଲଗାବା ।
ମୁ: ଗଛ ଲଗାଇଲେ ଭଲ ।	: ଗଛ୍ ଲଗାଲେ ନିକ ।
ଗା: ବଡ଼ ଗଛ ଲାଗିବ ।	: ଉଁଚା ଗଛ୍ ଲାଗିଆକ୍ ।
ମୁ: ବେଶି କମାଣ କାଟିବ ନାହିଁ ।	: ଜବରି କମାଣ୍ ହାଣ୍‌ବନାଇ ।
ଗା: କମଣ ହାଣିବା ଦ୍ୱାରା ବର୍ଷା କମିଯାଇଛି ।	: କମାଣ କାଟିଲେ ବର୍ଷା କମିଯାଆଛି ।
ମୁ: ହେଲେ ପଡ଼ିଆ ଜମି ଦିଅ ।	: ହେନେ ପଲିଆ ଜମି ଦେଅ ।
ଗା: ସରକାରି ଜାଗା ଗୁଡ଼ିକ ଦିଆଯିବ ।	: ସର୍‌କାରି ଜାଗା ଗୁଲାକ ଦିଆଯିବାକ୍ ।
ମୁ : ପାହାଡ଼ ତଳ ତଳ ଜାଗା ଦିଅ ।	: ପାହାଡ୍ ଧାରେଧାରେ ଜେଗା ଦିଅ / ଦେଅ ।
ଗା: ତୁମେ ମାନେ ଠିକ୍ କର ।	: ତୁମେ ମାନେ ଠିକ୍ କର ।
ମୁ: ଆମ୍ଭକୁ ପଟା ଦିଅ ।	: ଆମକୁଇ ପଟା ଦିଅ / ଦେଅ
ଗା: ସରକାର ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ପଟାଦେବ ।	: ସରକାର ଆମର୍ ଆଦିବାସୀକଇ ପଟା ଦେବାକ୍ ।
ମୁ: ଆମେ ଆମର ତାଲିକା କରିବୁ ।	: ଆମେ ଆମର୍ ତାଲିକା ଲିଷ୍ଟ କରିମୁଁ ।
ଗା: କିଏ କିଏ କରୁଛନ୍ତି ଲେଖିଦିଅ ?	: କେଁଲା କରଛନ୍ତି ଲେଖିଦେଅ ?
ମୁ: ଗାଁରେ ବସି କଥା ହେବୁ ।	: ଗାଆଁରେ ବସି କଥା ହେମୁଁ ।
ଗା: ଠିକ୍ କରି ଦିଅ ।	: ଠିକ୍ କରି ଦିଅ ।
ମୁ: କାହାକୁ ଦେବ ?	: କାହାକଇ ଦେବ ?
ଗା: ଆରାଇ ବାବୁଙ୍କୁ ଦିଅ ।	: ଆରାଇ ବାବୁକଇ ଦେଅ ।
ମୁ: ଆଜି ହିଁ ଯିବୁ ।	: ଆଜି ପରା ଯିମୁଁ ।

ବୁଆ ଆଉ ଝି ର କଥାବାର୍ତ୍ତା

ବାପା : ରେ ସୁଚ୍ରି ।	: ଏ ସୁଚ୍ରି ।
ଝିଅ : ବାପାରେ ।	: ବୁଆରେ ।
ବାପା: ଭାତ ଜାଉ ଆଣେ ।	: ଭାତ୍ ଜାଉ ଆଣ୍ ।
ଝିଅ : ପଖାଳ ଭାତ ଜାଉଅଛି	: ପଖାଲ୍ ଭାତ୍ ଜାଉଆଛି ।
ବାପା: ତରକାରୀ ଅଛି କିରେ ?	: ତୁଣ୍ ଆଛିକି ?

ଝିଅ : ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ ଲୁଣ	: ମରଚି ଗୁଣ୍ଡ୍ ନୁଣ୍
ବାପା: ଆଣେରେ	: ଆଣ୍‌ରେ
ଝିଅ : ବାପା କମାଣ କୁ ଯିବା ?	: ବୁଆ କମାଣ୍ କି ଯିଆ ?
ବାପା: କମାଣରେ ମା ଥିବ ।	: କମାଣିରେ ମା ଥିଆକ୍ ।
ଝିଅ: ବେଗିଯିବି ।	: ଝଟ୍‌ଯିବି ।
ବାପା: ମୁଁ ଟାଙ୍ଗିଆ ଧରିଯିବି ।	: ମୁଇଁ ବୁଡ଼ିଆ ଧେରିଯିବି ।
ଝିଅ : ବାପା ତୁ ଆସିଲେ କାଠ ଧରିବୁ ।	: ବୁଆ ତୁଇ ଆସିଲେ କାଠ୍ ଧେରିବୁ ।
ବାପା : ତୋର ମା ଆସୁ ।	: ତର୍ ମା ଆସୁ ।
ଝିଅ : ମୁଁ ପତ୍ର ଆଣିବି ।	: ମୁଇଁ ପତର ଆଣିମି ।
ବାପା : କହିବାର କଥା ଥିଲା ।	: କହିବାର୍ କଥା ଥିଲା ।
ଝିଅ : ସେ ଗାଁର ମାଉସୀ ଆସିଛି ।	: ସିଇ ଗାଆଁର ମାଉସି ଆସିଛି ।
ବାପା : ମାଉସୀ ସାଥିରେ ଆଉ କେତେଜଣ ?	: ମାଉସି ସାଙ୍ଗ୍‌ରେ ଆଉ କେତେ ଝଣ ?
ଝିଅ : ଆମର ସାନ ମାଉସୀ ମାନେ ।	: ଆମର୍ ସାନ୍ ମାଉସି ଲଗ୍ ।
ବାପା : ତୁମେ ନାଚିବ ?	: ତୁଇ ନାଚିବେ ?
ଝିଅ : ନାହିଁ ବାପା ।	: ନାଇଁ ବୁଆ ।
ବାପା: ମୋର ମାଉସୀକୁ ଜାଉ ଦେ ।	: ମୋର ମାଉସିକଇ ଜାଉ ଦେ ।
ଝିଅ : ତରକାରୀ ନାହିଁ ।	: ତୁଣ୍ ନାଇଁ ।
ବାପା : ଦାଦାଘରୁ ଆଣେ ।	: ଦାଦା ଘରୁ ଆଣଇ ।
ଝିଅ : ତାଙ୍କ ଘରେ କେହି ନାହିଁ ?	: ତାଙ୍କ ଘରେ ତା କେହି ନାହିଁନେ ?
ବାପା : ବାଡ଼ିରୁ ଶାଗ ଆଣେ ।	: ବାଲିରୁ ଶାଗ୍ ଆଣଇଁ ।
ଝିଅ : ଅପେକ୍ଷା କର ରାନ୍ଧୁଛି ।	: ଘଡ଼ିଏ ରହ ରାନ୍ଧଛଇଁ ।
ବାପା : ତୁମ ଗାଁ ଖବର ଭଲ କି ?	: ତମର୍ ଗାଆଁର ଆଳେ ଭଲ୍ ଭାଲ୍‌ତା ?
ଝିଅ : ବାପା ମାଉସୀ ମକା ଆଣିଛି ।	: ଏ ବୁଆ ମାଉସି ମକା / ଜୁଆରି ଆଣିଛି ।
ବାପା : ତାଙ୍କ ଗାଁରେ ବେଶି ହେବ ।	: ତାଙ୍କର ଗାଁରେ ଜବର ହେବାକ୍ ।
ଝିଅ : ବାପା ମାଉସୀଙ୍କୁ ଶାଢୀ କିଣିଦିଅ ।	: ଏ ବୁଆ ମାଉସିକଇ ଲୁଗା ଘେନି ଆଣିଦେ ।
ବାପା : ମଦ୍ ଖାଇଲେ ଭଲ୍ ନାହିଁ ।	: ମଦ୍ ଖାଇଲେ ଭଲ୍ ନାଇଁ ।
ଝିଅ : ଦୂରରୁ ଆସିଛି ମୋର ମାଉସୀ ।	: ଦୁରିଆ ଜାଗାରୁ ମାଉସି ମୋର ଆସିଛି ।
ବାପା : ଜଙ୍ଗଲକୁ ନେଇଯା ।	: ଝାଳ କୟ୍ ଡ଼ାକି ନେମେ।
ଝିଅ : ବାପା ଆମେ ପତ୍ର ଆଣିବୁ ।	: ଏ ବୁଆ ଆମେ ପତର୍ ଆଣିମୁଁ ।
ବାପା: ଡ଼ଙ୍ଗର ଠୁ କରଡ଼ି ଆଣିବ ।	: ବଣର କର୍‌ଡି ଆଣିବ ।

ଝିଅ : ହଁ ଆଣି ଆସିବ ।	: ହଇ ଆଣିକରି ଆସିବ ।
ବାପା : ମୋର ମାଉସୀ ବେଶି ଭଲ ।	: ବେଶି ନିକ ମାଉଁସୀ ମର୍ ।
ଝିଅ : ମାଙ୍କୁ ଡ଼ାକି ଆଣିବ ।	: ମାଆକଇ ମୁଇଁ ଡ଼ାକି ଆଣିମି ।
ବାପା: ବେଗେ ଯା ।	: ଝାଇ ଝାଇ ଯା ।
ଝିଅ : ହଁ ହଁ ।	: ହଇ ହଇ ।

ହସଖେଳ

ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ (ଭାଗ-୧)

ପାଠ-୧

ଦେଖ୍ ହେଲା କଉ / ଦେଖିକରି କଉ

ମାଛ	: ମାଛ୍
ମୟୂର	: ମଝୁର୍
ବାଘ	: ବାଗ୍ / ବାଘ୍
ହାତୀ	: ହାତୀ/ହାଥ୍
ମାହୁନ୍ତ	: ମାହାନ୍ତିଆ
ହାତୀକୁ ଯିଏ ପୋଷେ ତାକୁ ମାହୁନ୍ତ କୁହାଯାଏ ।	: ହାଥିକଇ ଯିଏ ରଖଇ, ତାକଇ ମାହାନ୍ତିଆ କହନ୍ତି ।
ମୟୂରକୁ ଦେଶର ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।	: ମଝୁର୍କଇ ଦେଶର ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀ ବୋଲି କହନ୍ତି ।

ପାଠ-୨

ଟୁନା ଟୁନି

ଚଉଳ	: ଚଉଳ୍
ଚୂନା	: ଚୂନ୍
ବାଟିଲେ	: ବାଟିଲାଇ
ଅନା	: ଦେଖ୍
ଉପରେ	: ଉମ୍ପରେ
ମାଠିଆ	: ମାଠିଆ
ଚଟ	: ଆସନ୍
ଭାରି	: ଉଜନ୍
ହାଲୁକା	: ଉଲ୍ଲାସ୍
ଛବି	: ଚିତ୍ର

ଚାବି : ଚାବି / କଅଚି
ଧୋତି : ଧୋତି
ପୋଷାକ : ଲୁଗାପଟା
କବିତା : ଗୀତ୍
ଲଗାଇ : ଲଗାଇ
ଚାଖିବା : ଚଖିବା
ଆବୃତ୍ତି : ଗାଇମା / ବଲିବା
ଆବଶ୍ୟକ : ଦରକାର୍
କାର୍ଯ୍ୟ : କାମ୍
ପ୍ରତ୍ୟେକ : ସବୁ
ଆଲୋଚନା : କଥାବାର୍ତ୍ତା
ଅନ୍ୟୂନ : ଅନ୍ୟୁନଁ
ପ୍ରାକ୍ : ପୁରୁଣା, ପୂର୍ଣ୍ଣା
ବିଭିନ୍ନ : କେତେ ପରକାର
କଳ୍ପନା : ଭାବିବା
ପରିବେଶ : ପରିବେଶ୍
ବ୍ୟବହାର : ବେଭାର୍
ସଦସ୍ୟ : ଲକ୍ / ଝଣ
ଦକ୍ଷତା : ତାକତ୍ / ବଲ୍
ବିକାଶ : ବିକାଶ୍
ଚୂନା : ମାଣ୍ଡିଆକୁ ଚୂନା କରିବା । : ଚୁନ୍ : କଦକୁ ଚୁନ୍ କର୍‌ବା ।
ଭାରି : ଓଜନିଆ
ଆବଶ୍ୟକ : ଦରକାର୍
ଆମକୁ ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ । : ଆମ୍‌କଇ ଖାଇଦ ଦରକାର୍ ।
ଗୁଣିଆ ମାନେ କଳ୍ପନା କରି କହନ୍ତି । : ରାଉଳିଆ ମାନେ ଭାବିକରି କହନ୍ତ୍ ।

ପାଠ-୩

ଛେଳି ପାଣିକୁ ଡ଼ରେ / ଛେଲି୍ ପାଣିକଇ ଡରଇ

ବଣ : ଝାଳ / ବଣ୍
ଝରଣା : ଝରଣ୍ / ଝର
ଗରଗର : ଗର୍‌ଗର୍
ଭୟରେ : ଡ଼ରରେ

ଅଭ୍ୟାସ	: ଅଭ୍ୟାସ୍
ମଗର	: ମଙ୍ଗର୍ / ମଗର୍
ନାଲି	: ନାଲ୍
ହଳଦିଆ	: ହଳଦିଆ, ବନ୍‌ରଙ୍ଗ୍
ଯୋଡିବା	: ମିଶାବା
ଅଡାଇବା	: ଉଟୁକାଇବା
ବେଙ୍ଗ	: ବେଙ୍ଗ୍
ଝିଂଟିକା	: ଝିଟିକା, ଫିଲିଙ୍ଗା
ବିଷୟ	: ବିଷଇ
ଶିକ୍ଷକ	: ମାଷ୍ଟର୍
ଅଭିଭାବକ	: ମା, ବୁଆ
ସୂଚନା	: ସୂଚ୍‌ନା
କରାଇ	: କରବା
କରାଯିବ	: କରାଯିଆକ୍
ବୁଝାଇଦେବା	: ବୁଝାବା
ପରିଚାଳନା	: ପରିଚାଳନା
କୋଠରି	: ବଖ୍‌ରା
କଥୋପକଥନ	: କଥାବାର୍ତା
ସରଳ	: ସାଧାସିଧା
ଇତ୍ୟାଦି	: ହେତିକ

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର

ବଣରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ ବାସ କରନ୍ତି ।	: ବଣ୍‌ରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ ରହନ୍ତି ।
ଲୋକଟି ବାଘକୁ ଦେଖି ଭୟଭୀତ ।	: ଲକ୍‌ଟି ବାଘଟକଇ ଦେଖି ଡ଼ରିଗଲା ।
ବେଙ୍ଗ ବର୍ଷା ଆସିଲେ ବୋବାଏ ।	: ବେଙ୍ଗ୍ ବର୍ଷା ହେନେ କି ଗଗଇ ।
ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ସ୍କୁଲର ଦାୟିତ୍ୱ ପରିଚାଳନା କରନ୍ତି ।	: ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ୍ ଇସ୍କୁଲ୍‌ର ସବୁ କାମ ତୁଲାନ୍ତ୍ ।
ଆମ ଘରେ ତିନିଟି କୋଠରି ଅଛି ।	: ଆମର୍ ଘରେ ତିନ୍‌ଟା ବଖରା ଆଛି ।

ପାଠ-୪

ବାଇଁଶ୍ ରାଣୀ

କଦଳୀ	: କଦ୍‌ଲୀ
କମଳା	: କମଳା
ପଗଡ଼ି	: ପାଗ୍, ଠେକା

ପର	:	ପର୍ /ପଙ୍କ୍ସି
ଚଷମା	:	ଚଚ୍‌ମା
ଅଙ୍ଗ	:	ଅଂଶ / ଅଙ୍ଗ୍
ସମ୍ପର୍କ	:	ବଂଧୁ ବାନ୍ଧିବା, ସମନ୍ଧ

ପାଠ-୫

ପିଆଜ	:	ପିଆଜ୍
ଚପଲ	:	ଜୁତା, ଚଟି
କଲମ	:	ପେନ୍, କଲମ୍
ବଳଦ	:	ବଳଦ୍ / ହଳିଆ
ଦା	:	ଦାଆ /ଦାଉ / କଟରା
ମଲମ	:	ମଲମ୍
ଢୋଲ	:	ବାଇଦ, ଢ଼ଲ୍
ଏକରେ ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଲେ ତିନି ହେବ ।	:	ଏକ୍‌ରେ ଦୁଇ ମିଶିନେ ତିନ୍ ହେବାକ୍ ।
ହାତ ଗୋଟିଏ ଦେହର ଅଙ୍ଗ ଅଟେ ।	:	ହାତ୍ ଗୁଟାଇ ଦେହର୍ ଅଂଶ ଅଟଇ ।
ଦେହର କ୍ଷତ ସ୍ଥାନକୁ ଔଷଧ ଲଗେଇବା ।	:	ଦେହର୍ ଘା ଜାଗାକୁଇ ଅଷଦ୍ ଲଗାଇବ ।
ଔଷଧକୁ ମଲମ କୁହାଯାଏ ।	:	ଅଷଜ କି ମଲମ୍ କହନ୍ତ୍ ।

ପାଠ-୬

କହିଲ ଦେଖି

ମୋର୍	:	ମର୍
ବତାଇ	:	ବତାଇ
ଜେଜେ	:	ଦାଦା
ଅରଟ	:	ଅରଟ୍
ଅସରପା	:	ସମାଲ୍‌ପକ୍/ସମାଲି
କୁଣ୍ଡ	:	କୁଣ୍ଡ୍

ପାଠ-୭

ମୁନି ହାଟକୁ ଯାଇଥିଲା/ ମୁନି ହାଟ୍‌କଇ ଯାଇଥିଲା

ସଅଳ	:	ଝାଇଝାଇ / ଝଅଟ୍

ପାଠ-୮
ରାଜାଙ୍କ ଭୋଜି / ରାଜାଙ୍କର ଫିସ୍‌ଟି

ପରଜା	:	ପର୍‌ଜା
ରାଜଉଆସ	:	ରାଜ୍‌ଉଆସ୍
କଢି	:	କଳହ / କଢ
ଦରବ	:	ଦରବ୍
ଡାଙ୍କୁଣୀ	:	ଡାବୁଣୀ / ଘଡ଼ଣୀ
ଉଆସ	:	ଉଆସ୍
ପରଷି	:	ବାଂଟିବା
ଜଟ	:	ଜଟ୍
ମାଙ୍କଡ଼	:	ମାଙ୍କଲ୍ / ମାକଲ୍
ଓଧ	:	ଉଦ୍ / ଓଧ
ଜଳ	:	ପାଣି / ପାନି
କାଙ୍କଡ଼	:	କାଙ୍କଲ/କାଙ୍କଣ

ପାଠ-୯
ସପନି ଅଜାଙ୍କ ସପନ ଦେଖା (ସପନି ଦଦାର ସପନ୍ ଦେଖା)

ଶୀତ	:	ଜାଡ଼୍ / ଶୀତ୍
ଉଷୁମ	:	ଗରମ୍, ଉଷୁମ୍, ତତିଲା
ବିଛଣା	:	କନ୍ଥା ପଟିଆ
ଭୁଷୁଡ଼ି	:	ଧସ୍‌କିବା
ହାଉଳି	:	ଭମ୍‌କାୟ୍ ହେବା
ନବ	:	ନୂଆ / ନୂଆଁ
ଜପ	:	ଜପ୍
ହରଷ	:	ହରଷ୍
ସରସ	:	ସୁନ୍ଦର୍, ବଢ଼ିଆଁ, ସରସ୍
ଆହୁଲା	:	ଆହୁଲା / କାତ୍
ସତର	:	ସତର୍
ହାତୁଡ଼ି	:	ମାରତୁଲ୍ / ହାତଳି
ଶବର	:	କେଳା / ଶବର୍
ପୋଷାକ	:	ଲୁଗାପଟା

ବର୍ଷାତି	:	ରେନିକୁଟ୍, ବର୍ଷାତି
ପାହାଡ଼	:	ବଣ୍, ପାହାଡ଼
ଛକ	:	ଦବାଟି
ବଣ	:	ଜଙ୍ଗଲ୍ / ବଣ୍ / ଝାଲ୍
ତାରା	:	ତରା
କଳ	:	କଲ୍
ପତର	:	ପତର୍
ଅତର	:	ଅତର୍
ବହଳ	:	ବହଲିଆ
ଗହଳ	:	ଗହଲିଆ / ଭିଡ୍
ଲାଭ	:	ଲାଭ୍

ପାଠ : ୬, ୭ , ୮ ଏବଂ ୯ର ର ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର

କାହ୍ନୁରେ ଅସରପା ଚାଲୁଛି ।	:	କାହ୍ନୁରେ ସମାଲି ଚାଲଛି ।
ବାପାର ବାପାଙ୍କୁ ଜେଜେ କୁହାଯାଏ ।	:	ବୁଆର ବୁଆକୁଇ ଦଦା କଉଁ ।
ଏକ ପ୍ରକାର ଔଷଧ ସାପ କାମୁଡ଼ିଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଲଗେଇଲେ ଛାଡ଼ିଯାଏ ।	:	ଏକ୍ ପରରକାର୍ ଅଷଧ୍ ସାପ୍ ଚାବିଥିବା ଜାଗାରେ ଲଗାନେ ଛାଡ଼ିଯାଇ ।
ରମେଶକୁ ଚଂଚଳ ଆସିବାପାଇଁ କୁହାଗଲା ।	:	ରମେଶକଇ ବେଗିବେଗି ଆସିବା କଇ କହିଲାଇ ।
ରଜା ପରଜା ମାନଙ୍କୁ ସୁଖରେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ ।	:	ରଜା ଲୋକ୍ ମାନକଇ ନିକରେ /ଭଲରେ ଦେଖଥିଲାଇ ।
ସାରା ଦେବଗଡ ରାଜଉଆସ ଥିଲା ।	:	ଦେବଗଡ ସାରା ରାଜଉଆସ୍ ଥିଲା ।
ସମାନ ଭାଗରେ ବାଂଟି ନିଅ ।	:	ଏକା ଏକା କରି ବାଂଟି ନେଅଁ ।
ନଦୀରେ ରହିବା ମୂଷାକୁ ଓଧ କୁହାଯାଏ ।	:	ନଦୀରେ ରହଇ ମୂଷାକଇ ଉଦ୍ କହନ୍ତ୍ ।
ଶୀତଦିନେ ଉଷୁମ ଜାଗାରେ ରହିବାକୁ ଭଲଲାଗେ ।	:	ଜାଡ଼୍ ଦିନେ ଗରମ୍ ଜାଗାରେ ରହିବାକଇ ନିକ ଲାଗଇ ।
ଗଣେଶ ପୂଜାରେ ପିଲାମାନେ ଭଲ ନାଚୁଛନ୍ତି ।	:	ଗଣେଶ ପୂଜାରେ ପିଲାଳା ନିକ କରି ନାଚୁଛନ୍ତ୍ ।
ରାଜା ପରଜା ମାନଙ୍କୁ ସୁଖରେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ ।	:	ରଜା ପରଜା ମାନକଇ ନିକରେ / ଖୁସିରେ ଦେଖ ଥିଲାଇ ।
କଳ୍ପନା ମଧ ନାଚ ଦଳରେ ଭଲ କରିଥିଲା ।	:	କଳ୍ପନା ହିଁ ନାଚ ଭିତରେ ନିକ କରିଥିଲା, ନିକ ନାଚଥିଲା ।
କୁଶ ପଥରକୁ ହାତୁଡ଼ିରେ ଭାଙ୍ଗିଦେଲା ।	:	କୁଶ୍ ଟାଙ୍ଗରଟାକଇ ମାର୍ତୁଲ୍‌ରେ ଭାଙ୍ଗିଲା ।
ବଣରେ ଗୟଳ ରହେ ।	:	ବଣ୍‌ରେ ଗୟଲ୍ ରହଇ ।

ପାଠ-୧୦
(ଲିମ୍ବୁ / ଲେମ୍ବୁ)

ଦେଉଳ	:	ଦେଉଲ୍
ବିନ୍ଦୁ	:	ଟିପ୍‌ଟିପ୍
ଲାଞ୍ଜ	:	ନେଞ୍ଜ୍ / ଲାଙ୍ଗୁଲ୍
କିପରି	:	କେମନ୍ତ୍
ଅଲଗା	:	ଠାଣେଠାଣେ / ଅଲ୍‌ଗା
ପକ୍ଷୀ	:	ଚଳଇ
ପାଳିବା	:	ରଖିବା, ପୋଷିବା
ଜିଭ	:	ଜିଭ୍
ଲାଙ୍ଗୁଡ଼	:	ନେଞ୍ଜ୍ / ନାଙ୍ଗୁଲ୍
ଶୁଣ୍ଢ	:	ଥର
ଥଂଟ	:	ଥଂଟ୍
ଝାଡ଼ିବା	:	ଝାଳିବା
ଧୋଇବା	:	ଧଇବା
ଘଷିବା	:	ମାଜିବା
ଗରମ	:	ତତିଲା, ଉଷୁମ
ମାଛି	:	ମାଛି
ବହୁତ	:	ଜବର୍
ଯେପରି	:	ଯେମନ୍ତ୍
ଉପରେ	:	ଉପ୍‌ରେ
ଗଣିବା	:	ହିସାବ କରିବା

ପାଠ-୧୧
କିଟିରି ମିଟିରି (କିଟିର୍ ମିଟିର୍)

ଜଗିଥିଲା	:	ଜଗିଥିଲା
ଖେଳଣା	:	ପୁତୁଳା / ଖେଳଣା
ରଙ୍ଗିନ	:	ରଙ୍ଗିଆ
ଜିନିଷ	:	ଦରବ୍ / ଜିନିଷ୍
ସମ୍ପର୍କ	:	ଚିହ୍ନା, ଜଣା, ସମନ୍ଧ
ବାଇଗଣ	:	ବାଇଗଣ୍

ଘାସ	: ଜୁଡ୍ / ଘାସ୍
ପରିବା	: ପରିବା
ଏହିପରି	: ଇମିତି / ଏମନ୍ତ୍
ଚଢ଼େଇ	: ଚଳଇ
ବଳଦ	: ହଳିଆ
ପ୍ରଜାପତି	: ଫେମ୍ପେଲା
ଫୁଟିବା	: ଫୁଟିବା
ଗୀତ	: ଗୀତ୍

ପାଠ-୧୨

ଦୀପାବଳି

ଦୀପାବଳି	: ଦୀପାବଳି
କୁଣିଆଁ	: କୁଣିଆଁ
ବହୁତ	: ଜବର୍
ଭିଡ଼	: ଠେଲାଠେଲି / ଭିଡ୍
ମହମବତୀ	: ମହମ୍‌ବତୀ
ସାହାଯ୍ୟ	: ଧରମ୍ / ସାଇଜ / ସାଙ୍ଗ୍
ସଜାଇ	: ସଜାଡିବା
ପାଳିବା	: ପୋଷିବା
ମନ୍ଦାର	: ମନ୍ଦାର

ପାଠ-୧୩

ଚତୁରା କୁକୁଳି

କୁକୁଡ଼ା	: କୁକୁଳି
କୁକୁର	: କୁକର୍
ମୀତ	: ମୈତ୍ର /ମଇତର / ମୀତ୍
ଭଲପଡ଼େ	: ନିକ ପଡଇ
ଦିନଯିବା	: ବେଲ୍‌ବୁଡିବା
ହାଲିଆ	: ଥକିବା
ଭୟ	: ଡ଼ର୍
ଭାବିବା	: ଚିନ୍ତାକରିବା
ଚନ୍ଦିବା	: ଠକିବା

ଚାଲାକି	:	ଚତୁର୍
ବୁଝିବା	:	ବୁଝିବା
ରହ	:	ରଇଥା
ଭାରି	:	ଓଜନ୍ / ଭାରି୍
ଦେହ	:	ଦେହ / ଦେଏ
ରଡ଼ି	:	ପାଟି କରିବା
ଗୟଳ	:	ଗୟଲ୍
ନୟନ	:	ଆଁଖି / ଆଁଖ୍
ଜାତୀୟ	:	ଜାତୀୟ
ଭାରୁଆ	:	ଭାରୁଆ
ଶୟନ	:	ଶୁଇବା
ଚୟନ	:	ବାଛିବା
ଗାୟକ	:	ଗାଉଣି
ବୟସ	:	ବୟସ୍
ଭରସା	:	ଭରସା
ତୀର	:	କାଣ୍ଡ୍
ଫିଙ୍ଗିବା	:	ଫିଙ୍ଗ୍ବା
ତାରା	:	ତରା
ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ଇସ୍କୁଲ୍
ମନ୍ଦିର	:	ଦେଉଲ୍
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ କରି ସିଧା ଗାର ଟାଣ ।	:	ଟିପି ଟିପି କରି ସିଧା ଗାର୍ ଟାଣ୍ ।
ହାତୀ ଶୁଣ୍ଢଟି ବହୁତ ଲମ୍ବା ।	:	ହାତୀ ଥର୍ ଜବର ନମା ଆଛି ।
ବଡ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅଲଗା କର ।	:	ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସୁରୁ ସଂଖ୍ୟାକଇ ଅଲ୍ଗା କର୍ ।
ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଅଲଗା ।	:	ପୁଅ ଆରି ଝିଅ ଅଲ୍ଗା ।
ତେମେ ଏମିତି ଉତ୍ତର ଦେବ ଯେପରି ଲୋକ ଖୁସି ହେବେ ।	:	ତୁଇଁ ଇମିତର୍ ଉତର୍ ଦେବେଯେ ଯେମନ୍ତ୍ ଲୁକ୍ଲା ଖୁସି ହେବାଇ ।
ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଦିପାବଳି ପର୍ବ ହୁଏ ।	:	ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଦିଆଲି ପରବ୍ ହେଇ ।
ରାମବାବୁ ଆମର ପଡୋଶୀ ଲୋକ ଅଟନ୍ତି ।	:	ରାମବାବୁ ଆମର୍ ପାସର ଲୁକ୍ ଅଟଇ ।
ରଥଯାତ୍ରାରେ ଲୋକ ଭିଡ଼ ହୋଇଥିଲେ ।	:	ରଥ୍ ଯତରାରେ ଲକ୍ଲା ଯୋର୍‌ରେ ଭିଡ଼୍ ହିଥିଲାଇ ।
ପାଠ ପଢି ପଢି ଦିନ ବିତିଯାଉଛି ।	:	ପାଠ୍ ପଢି ପଢି ଦିନ୍ ବିତଛି ।
ସେ ଜଣେ ଭାରୁଆ ଲୋକଟିଏ ।	:	ସିଏ ଝଣେ ଭାରୁଆ ଲୁକ୍ଟାଏ ।
ସେସ୍ଥାନ ଶୟନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ ।	:	ସଜାଗା ଶୁଇବାକଇ ନିକ ଆଛି ।

ହସଖେଳ

(ଭାଗ-୨)

ପାଠ -୧

ମନ ବଦଳିଲା (ମନ୍ ବଦଲିଲା)

ଫଗୁଣ	:	ଫଗୁଣ୍
ଭାରି	:	ଜବର୍ / ଭାରି
ଖରା	:	ଖରା
ଭରା	:	ଅଧିକ
ଶିକାର	:	ଶିକାର୍/ପାରଧି
ଧନୁ	:	ଧୁଣ୍
ଶୋଷ	:	ଶଷ୍ / ଶୁଷ୍
ଦୟା	:	ଦୟା
ଫୋପାଡ଼ିଦେବା	:	ଫିଙ୍ଗିଦେବା
ଖଡ଼ିକା	:	କମି, ଖଳିକା
ଲୁହା ଭାରି ଓଜନ	:	ଲୁହା ଜୋର୍ ଓର୍‌ଜନ
ଫୁଲ ଫଳ ଭରାଗଛ	:	ଫୁଲ୍, ଫଲ୍ ଥିବା ଗଛ୍

ପାଠ-୨

ଶଙ୍ଖୀ ବିଲେଇର ଶଙ୍ଖା

ମାଙ୍କଡ	:	ମାଙ୍କଲ୍ / ମାକଲ୍
ପୁଡ଼ିଆ	:	ପୁଟୁଲି
ବାଉଳା	:	ବାଉଳି ହେବା
ଚୋବାଇ	:	ଚାବଇ/ଚବାଇ
ହସ	:	ହସ୍ /ହଂସ୍
ମୁଦ୍ରା	:	ଟଙ୍କା, ପଇସା
ଖେଳଣା	:	ପୁତୁଳା / ଖେଲ୍‌ଣା
ହଂସ	:	ହଂସ୍
ଶୁଆ	:	ରାଇକା
ମୂଷା	:	ମୂଷା
ଦାମ	:	ଦର୍
ବୁଢାଟଙ୍କା ପୁଡ଼ିଆ ଧରିଛି ।	:	ବୁଢାଟା ଟଙ୍କା ମଂଟ୍ ଧେରିଛି ।
ସାପ ଦେଖି ବାଉଳା ହେଲା ।	:	ସାପ୍ ଦେଖିକରି ବାଉଳି ହେଲା ।

ପାଠ-୩

ନଦୀବଢି / ନଇବଢି

ଡ଼ଙ୍ଗା	:	ଡ଼ଙ୍ଗା
ବର୍ଷା	:	ବର୍‌ଷା
ଅସୁବିଧା	:	ହଇରାଣ୍
ନିଆଁ	:	ନିଆଁ
ଡ଼ଙ୍ଗା ନଦୀପାର ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ।	:	ଡ଼ଙ୍ଗା ନଦୀ ପାର୍ ହେବାକଇ ବେହାର୍ ହିଅଇ ।
ମୋତେ ଅସୁବିଧା ହଉଛି ।	:	ମକଇ ହଇରାଣ ହେଛି ।

ପାଠ-୪

ନେଉଁଳ ମୂଷାର ଘର ଦନା

ଏକଲା	:	ଏକ୍‌ଲା / ଏକୁଣା
ଅଢେଇ	:	ଦୁଇ ଅଧେ / ଅଢାଇ
ଠେକୁଆ	:	ଖେଳିଆ
ମୁଁ ଏକଲା ଅଛି ।	:	ମୁଇଁ ଏକ୍‌ଲା ଆଛଇଁ ।
ମୋତେ ଅଢେଇ କେଜି ଦିଅ ।	:	ମକଇ ଦୁଇ କିଲ ଅଧା ଦେଅ / ମକାଇ ଅଢାଇ କିଲ ଦେଅ ।

ପାଠ-୫

ବର୍‌ଷା

ବରଷା	:	ବର୍‌ଷା
କଲବଲ	:	ଛଟ୍‌ପଟ୍
ଶୋଷ	:	ଶଷ୍ / ଶୁଷ୍
ଓଠ	:	ଓଠଲି / ଉଠ୍
ଆତୁର	:	ମେଘ୍
ମେଘ	:	ମେଷ୍
ତୋରଣ	:	ତୋରଣ, ଗେଟ୍
ତାକୁ କଲବଲ କରି ମାରିଲେ ।	:	ତାକଇ କଲ୍‌ବଲ୍ କରି ମାରିଲାଇ ।
ରାଜ୍ୟରେ ମରୁଡ଼ି ଦେଖି ଆତୁର ହେଲେ ।	:	ରାଇଜରେ ମର୍‌ଡି ଦେଖିକରି ଛାନିଆଁ ହେଲାଏ ।
ମେଘର ରଙ୍ଗ ନୀଳ ।	:	ମେଘର୍ ରଙ୍ଗ୍ ନୀଳିଆ ।
ଛାତରୁ ପାଣି ଝରିଲା ।	:	ଛାତ୍‌ରୁ ପାଣି ଝରିଲାନେ ।
ତୋରଣ ଖୋଲ ।	:	ଗେଟ୍ ଖୋଲ୍ ।

ପାଠ-୬

ହନୁ ମାଙ୍କଲ୍‌ର କଦ୍‌ଲୀ ଖିଆ

ହନୁ	:	ହନୁ ମାଙ୍କଲ୍
ଭାରି	:	ଓଜନ ଜୁର୍
ନଦୀ	:	ନଦୀ, ନଈ
ମୋଟ	:	ସବୁୟାକ
ଧାଡ଼ି	:	ଧାଳି
ଲମ୍ବା	:	ନମ୍‌ମାଁ / ନମା
ମାପିବା	:	ନାପିବା
ଓସାର	:	ମେରୁ / ଅସାର୍
ଜିଭ	:	ଜିଭ୍
ଖଟା	:	ଆମ୍ବିଳା / ଆମିଳା
ନଦୀକୂଳରେ ଜାମ୍ବୁ ଗଛ	:	ନଦୀକୁଲ୍‌ରେ ଜାମ୍‌ଗଛ୍

ପାଠ-୭

ମୂଷା ରଜା

ଫୁଲମାଳ	:	ଫୁଲ୍‌ମାଲ୍
ମୁକୁଟ	:	ମକୁଟ୍
ଉଭା	:	ସାମ୍‌ନାରେ ଦେଖାହେବା
ଧୂପ	:	ଧୂପ୍ / ଖରା
ଦୀପ	:	ଦୀପ୍
ଜାଳି	:	ଜାଳନ୍ତି
ମଉଜ	:	ମଜା
ଊଣା	:	କମ୍
ଠାକୁରଙ୍କୁ ଫୁଲମାଳ ଦିଅ ।	:	ଦେବ୍‌ତାକି ଫୁଲ୍‌ମାଲ୍ ଦେଅ ।
ରାଜ ମୁକୁଟ ପିନ୍ଧି ବାହାରିଲେ ।	:	ରାଜା ମକୁଟ୍ ପନ୍ଧିକରି ବାହାରିଲାଇ ।
ଆମ ଗାଁରେ ଗଣେଶ ଠାକୁର ଉଭା ।	:	ଆମର ଗାଆଁରେ ଗଣେଶ ଠାକୁର୍ ବାହାରିଛନ୍ତ ।
ଠାକୁରଙ୍କୁ ଧୂପ ଦିଆଯାଏ ।	:	ଦେବ୍‌ତା କି ଧୂପ୍ ଦେନ୍ତ୍ ।
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଦୀପ ଦିଅନ୍ତି ।	:	ସଞ୍ଜରେ ଦୀପ୍ ଦେନ୍ତ୍ ।
କାଠ ଜାଳିବା ।	:	କାଠ୍ ଜାଳନ୍ତ୍ ।
ଶ୍ୟାମ ମଉଜ କରୁଛି ।	:	ଶିଆମ୍ ମଜା କରଛି ।

ପାଠ-୮
ପଳା ପଳା ପୃଥିବୀ ଫାଟିଲା

ଶୃଗାଳ	:	ଶିଆଲ୍
ମୃଗ	:	ମିରିଗ୍
ବାତ୍ୟାକ	:	ବାଟ୍‌ସାରା
ଖାଲିଜାଗା	:	ଖୋଲାଜାଗା / ମେଲାଜାଗା
ପାଳନ	:	ପାଳିବା / ମାନିବା
ଶୃଗାଳ କୁକୁଡ଼ା ଖାଏ ।	:	ଶିଆଲ୍ କୁକୁଳି ଖାଇ ।
ବାତ୍ୟାକ ଗଛ ଲାଗିଛି ।	:	ବାଟ୍ ସାରା ଗଛ ଲାଗିଛି ।
ଖାଲି ଜାଗାରେ ଜିନିଷ ରଖ ।	:	ମେଲା ଖୋଲା ଜାଗାନେ ଜିନିଷ / ସାମାନ୍ ରଖ ।
କୁକୁର ପାଳନ କରିବା ।	:	କୁକୁର ପୋଷିବା ।

ପାଠ-୯
ଓ୍ୱିକେଟ୍ ଟା ଉଡ଼ିଲା

ବୁଲିଆସିବା	:	ବୁଲିଆସିବା
ଚୁଲି	:	ଚୁଲି
ତଲଓ୍ୱାର	:	ଖଣ୍ଡା
ଜବାନ	:	ସିପାଇ
ଆସ ବଜାର ବୁଲି ଆସିବା ।	:	ଆସ୍ ହାଟ ବୁଲି କରି ଆସିବା ।
ଚୁଲିରେ ଭାତ ବସିଛି ।	:	ଚୁଲିକେ ଭାତ୍ ବସିଛି ।
ରାଜବଂଶରେ ତଲଓ୍ୱାର ଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।	:	ରାଜ୍ ବଂଶ୍‌ରେ ଖଣ୍ଡା ଚଲାଇବା ଶିଖଥିଲାଇ ।
ଆମଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି ।	:	ଆମର୍ ଦେଶକି ରଇକ୍ଷା କରନ୍ତ୍ ।

ପାଠ-୧୦
କାଂଚନ୍‌ର ପାଂଚ୍‌ଟା କଥା

ଦିନକର	:	ଏକ ଦିନ୍‌ର୍
ହତା	:	ହତା
କଷଣ	:	ଦୁଃଖ୍
ଉପାୟ	:	ବୁଦ୍ଧି / ଉପାଇ
ସଂଚୟ	:	ଏକାଠି / ଗଦା କରିବା
ଏଇଟା ଦିନକର କାମ ।	:	ଇଟା ଏକ୍ ଦିନର୍ କାମ୍ ।

ଘର ଭିତରେବହୁ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ।	:	ଘର୍ ଭିତ୍‌ରେ ଜବର ଲୁକ୍ ଆଛନ୍ ।
ମହନ ବେଶି କଷ୍ଟରେ ଅଛି ।	:	ମହନ୍ ବହୁତ୍ କଷଟରେ ଆଛି ।
ପୁଅ ପାଇଁ ବାପା ଟଙ୍କା ସଂଚୟ କରୁଛନ୍ତି ।	:	ପୁଅର ଲାଗି ବୁଆ ଟଙ୍କା ଜିମା କରଛନ୍ ।

ପାଠ-୧୧

ଏଡ଼େ ପିଡ୍

ବୈଶାଖ	:	ବୈଶାଖ୍
ଐରାବତ	:	ହାତୀ
ହନୁ	:	ହନୁ ମାଙ୍କଲ୍
ତରଭୁଜ	:	ତରଭୂଜ୍
ଦୈନିକ	:	ସବୁଦିନ୍ / ଦିନ୍‌ଦିନ୍
ମାଂସ	:	ମାଉଁସ/ମାଇଁସ୍
ଐତିହାସିକ	:	ଇତିହାସ୍‌ର କଥା
ବୈଶାଖ ମାସରେ ଆମ୍ବ ପାଚେ ।	:	ବୈଶାଖ୍ ମାସ୍‌ରେ ଆମ୍ ପାଚଇ ।
ଉଦୁଉଦିଆ ଖରା ହେଉଛି ।	:	ଟାଇଁ ଟାଇଁ ଖରା ହେଛି ।
ରଘୁ ଦୈନିକ ପରିବା ଆଣେ ।	:	ରଘୁ ସବୁଦିନ୍ ପନିପରିବା ଆଣଇଁ ।
ହାତୀପଥର ଗୋଟିଏ ଐତିହାସିକ ସ୍ଥାନ ।	:	ହାତୀ ଟାଙ୍ଗର୍ ଗୁଟାଇ ଐତିହାସିକ୍ ଜାଗା ।

ପାଠ-୧୨

ଖଞ୍ଜଣି ବାଜାର୍ ମଁଜା

ଖଞ୍ଜଣି	:	ଖଞ୍ଜଣି
ନାଚ	:	ନାଁଚ୍
ମିରିଗ	:	ମିରିଗ୍
ପିଞ୍ଜରା	:	ପାଞ୍ଜରି / ଘାରି
ମଞ୍ଜା	:	ମଞ୍ଜା/ମୁଞ୍ଜା
ବଳୁଛି	:	ବଳିଛି
ପିଲା ଖଞ୍ଜଣି ବଜାଇ ନାଚୁଛି ।	:	ଟକାଟା ଖଞ୍ଜଣି ବଜାଇ୍ ବଜାଇ୍ ନାଁଚଛି ।
ପିଞ୍ଜରାରେ ଶୁଆ ଅଛି ।	:	ପାରିକେ ରାଇକା ଆଛି ।
କଦଳୀ ଗଛର ମଞ୍ଜା ।	:	କଦ୍‌ଲୀ ଗଛ୍‌ର ମଞ୍ଜି୍ / ମଞ୍ଜ୍ ।

ପାଠ-୧୩

ଟଂଟିକେ କଂଟା ଲାଗିଛି

ସଳଖି	: ସଳକି
ବଇଦ	: ବଇଦ
ତଣ୍ଟି	: ଟଣ୍ଟି
ପିଲାମାନେ ସଳଖ ହୋଇ ଚାଲୁଛନ୍ତି ।	: ପିଲାଲା ସଳଖି କରି ଚାଲଛନ୍ତ୍ ।
ବଇଦ ରୋଗୀକୁ ଭଲ କରନ୍ତି ।	: ବଇଦ ରୁଗୀକଇ ନିକ କରନ୍ତ୍ ।

ପାଠ-୧୪

ଝିଅ ହେବ ହେନେ ଇମିତିର୍

ପରିବାର	: କୁଟୁମ୍
ଅଭାବ	: ମହରଗ୍
ଖରାପ	: ଖେରାପ୍ / ହେମନ୍ତ୍
ଝଡ଼	: ଝଡ଼୍ / ଝଳିଆ
ସହିପାରିବା	: ସମାଳିପାରିବା
ବତାସ	: ତୁଫାନ
ଦୁଃସାହସ	: ସାହସିଆ
କୌତୁକିଆ	: କୁତ୍କୁତିଆ, ଫେତିରିଆ
ବାଟୋଇ	: ବାଟୋଇ
ଝାଳନାଳ	: ଝାଲ୍ନାଲ୍
ପରିବାର କହିଲେ ବାପା, ଅପା, ଭାଇ, ଭଉଣୀ	: କୁଟୁମ୍ କହିନେ ବୁଆ, ଝି, ଭାଇ, ନାନି
ଝଡ଼ ତୋଫାନ କୁ ବଡ଼ ଭୟ ।	: ପାଣି୍ ପବନକଇ ବଡେ ଡ଼ର୍ ।
ପୁରୁଷର ସହିପାରିବା ଭଲଗୁଣ ।	: ଅଣ୍ଡିରାର ସଇବାଟା ନିକ ଗୁଣ୍ ।
ବତାସ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଃଖ ।	: ବତାସ୍ ଓଡ଼ିଶାର୍ ଦୁଃଖ୍ ।
ଅଜୟ ଦୁଃସାହସ ବାଳକ ।	: ଅଜୟ ସାହସିଆ ଟକା ।
ଛେଳିଛୁଆ ଦେଖିବାକୁ କୌତୁକିଆ ।	: ଛେଲିଛୁଆ ଦେଖିବାକୁ ଛିନ୍ଛିନିଆ ।
ଜଣେ ବାଟୋଇ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଛି ।	: ଝଣେବାଟୋଇ ବାଟ୍କେ ଯାଛି ।
ପିଲାଟି ଝାଳନାଳ ହୋଇଛି ।	: ଟକାଟା ଝାଲ୍ନାଲ୍ ହିଛି ।

ପାଠ-୧୫
ରତ୍ନାକରର୍ ଜନମ୍ ଦିନ

ବଡ଼ିଭୋର	: ଭୋର୍ ସକାଲୁଁ
ସ୍ନାନ	: ଗାଧିବା
ପ୍ରଣାମ	: ଜୁହାର
ଉପହାର	: ଉପହାର୍
ପ୍ରସାଦ	: ପର୍‌ଭୁ ଭୁଗ୍
ଅନ୍ନ	: ଭାତ୍
ଜହ୍ନି	: ଜହ୍ନି
ପିଲାମାନେ ବଡ଼ିଭୋରରୁ ଉଠିଲେ ।	: ଛୁଆଲା ସକାଲୁ ସକାଲୁ ଉଠିଲାଇ ।
ପୂଜାରୀ ସ୍ନାନ କରୁଛନ୍ତି ।	: ଦେହୁରୀଟା ଗାଧଛି ।
ପିଲାମାନେ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି ।	: ପିଲାଲା ମାଷ୍ଟରଟାକୟ୍ ଜୁହାର କରନ୍ତ୍ ।
ଆସ ଭାତ ଖାଇବା ।	: ଆଇ ଭାତ୍ ଖାବା ।
ଆମ ବାଡ଼ିରେ ଜହ୍ନି ଲତା ମାଡି ଅଛି ।	: ଆମର ବାଲିରେ ଜହ୍ନି ଲଟି ମାଡିଛି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ
ପାଠ-୧
ହସ୍‌ଖୁସି

କାଉ ଉଡୁଛି ।	: କାଉ ଉଡ଼୍‌ଛି ।
ପାଣି ବଢୁଛି ।	: ପାଣି ବଢ଼୍‌ଛି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବାହାରୁଛନ୍ତି ।	: ବେଲ୍ ବାହାରଛି ।
ପାଣି ନେଉଛନ୍ତି ।	: ପାଣି ନେଛନ୍ତ୍ ।
କରନ୍ତି	: କରନ୍ତ୍
ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଦୋଳି ଖେଳୁଛନ୍ତି ।	: ଟକା ଟକୀ ଦଳି ଖେଳଛନ୍ତ୍ ।
ହରିଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ରହେ ।	: ମିରିଗ୍ ବଣ୍‌ରେ ରହଇ ।
ବଳଦ ଚଷ କରେ ।	: ହଳିଆ ଚାଷ୍ କରଇ ।
ମୟୂରନାଚେ ।	: ମଞ୍ଜୁର ନାଚଇ ।
କୁକୁଡ଼ା ଡାକେ ।	: କୁକୁଳି ରଳଇ ।
କୁକୁର ଭୁକେ ।	: କୁକୁର ଭୁକଇ ।
ବଗିଚରେ ଫୁଲ ଫୁଟିଛି ।	: ବାଲିରେ ଫୁଲ୍ ଫୁଟିଛି ।
ବିଲେଇ ଘରେ ରହେ ।	: ବିଲାଇ ଘରେ ରହଇ ।

ବିଲୁଆ ଘରୁ କୁକୁଡ଼ା ନେଇଯାଏ ।	: ସିଆଳ ଘର୍‌ରୁଁ କୁକୁଳି ଲାକୟ ନେଇଁ ।
ସ୍କୁଲକୁ ଯାଅ ।	: ଇସ୍‌କୁଲକୟ୍ ଯାଅ ।
ବେଙ୍ଗ ପାଣିରେ ରହେ ।	: ବେଙ୍ଗ୍ ପାଣିକେ ରହଇ ।
ନଡ଼ିଆ ମନ୍ଦିରକୁ ଦିଆଯାଏ ।	: ନଡ଼ିଆ ମନ୍ଦିର୍‌କୟ୍ ଦିଆଯାଏ ।

ନିଜ ବେଭାର

ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା ।	: ମା ବାବାକେ ଜୁହାର୍ କରିବା ।
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସ୍ନେହ କରିବା ।	: ଭାଉ ଭଉଣୀକୟ୍ ଆଦର୍ କରିବା ।
ଗୁରୁଜନଙ୍କ କଥା ମାନି ଚଳିବା ।	: ମାଷ୍ଟ୍ରର୍‌ଲାର୍ କଥା ମାନି ଚଲିବା ।
ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା ।	: ଇସ୍‌କୁଲକୟ ଠିକ୍ ବେଳାରେ ଆସିବା ।
ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଧୋଇବା ।	: ଖାବା ଆଗରୁ ହାତ୍ ଧେଇବା ।
ରାସ୍ତା ମଝିରେ ନ ଚାଲିବା ।	: ବାଟ୍ ମଞ୍ଜିରେ ଚଲ ନାଇଁ ।
ବଡଲୋକଙ୍କ ସହ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ ନ କରିବା ।	: ବଡ୍‌ଲୁକ୍ ସାଙ୍ଗେ ଯିଧିବାଦୀ କର ନାଇଁ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ହସଖୁସି

ଗପକହ ।	: ବଖାଣି କହ / ଗପ୍ କହ / କଥାଣ୍ଡୀ କହ ।
ସକାଳ	: ସକାଲ୍
କାଉ ଉଡୁଛି ।	: କାଉ ଉଡଛି ।
ଉଡୁଛି	: ଉଡ଼ଛି
ପାଣି ଖୋଜୁଛି ।	: ପାଣ୍ ଖଜଛି ।
ଗୋଟେ ଜାଗାରେ କୂଅ ଥିଲା ।	: ଗଟେ ଜାଗାରେ କୁଉ ଥିଲା / କୁଆଁ ଥେଲା ।
ସେଥିରେ ହାଣ୍ଡିଥିଲା ।	: ସେଠି ହାଣ୍ଡିଟାଏ ଥିଲା ।
ଦେଖିଲା	: ଦେଖିଲା
ହାଣ୍ଡିରେ ବସିଲା ।	: ହାଣ୍ଡିକେ ବସିଲା ।
ଅଧା ପାଣି ଥିଲା ।	: ଅଳପ୍ ପାଣ୍ ଥିଲା ।
ସେ ଚିନ୍ତା କଲା ।	: ସିଏ ଭାବିଲା ।
ଗୋଡ଼ି ପକେଇଲେ ପାଣି ଉପରକୁ ଉଠିବ ।	: ଗୁଡି ପକାଇଲେ ପାଣି ଉପର୍‌କଇ ଉଠିଆକ୍ ।
ଉଠିଲା	: ଉଠିଲା
କାଉ	: କାଉ / କୁଆ
ଖୁସିରେ ଥଂଟ ବୁଡାଇ ପିଇଲା ।	: ଖୁସିରେ ଟଂଟ ବୁଡାଇ ପିଇଲା ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ
ହସଖୁସି

ଚିତ୍ରଦେଖି	:	ଚିତ୍ର ଦେଖି
ଗପକହ	:	ବଖାଣି କହ / ଗପ୍ କହ
ଉଡୁଛି	:	ଉଡ଼ଛି
ଅଧାପାଣି	:	ଅଳପ୍ ପାଣି
ପକେଇଲେ	:	ପକାଇଦେଲାଇ
ଉପରକୁ	:	ଉପର୍କଇ
ଥଂଟ	:	ଥଂଟ
ପିଲାମାନେ ଚିତ୍ର ଦେଖୁଛନ୍ତି ।	:	ଛୁଆଳା ଚିତ୍ର ଛବି ଦେଖଛନ୍ତ୍ ।
ଜଣେ ଗପ କହୁଛି ।	:	ଝଣେ ବଖାଣି କହଛି ।
ପିଲାଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁଛି ।	:	ପିଲାଟା ଚିତ୍ର ଦେଖ୍ଛି ।
ଚଢେଇ ଉଡୁଛି ।	:	ଚଳଇଟା ଉଡ଼ଛି ।
ହାଣ୍ଡିରେ ଆଧା ପାଣି ଅଛି ।	:	ହାଣ୍ଡିରେ ଅଧାପାଣି ଆଛି ।
ପିଲାମାନେ ପାଣି ପକେଇଲେ ।	:	ପିଲାଳା ପାଣି ପକ୍ଲାଇ ।
ପିଲା ଉପରକୁ ଚଢିଲା ।	:	ପିଲା ଉପରକୟ ଉଠିଲା ।
ବଗ ଥଂଟରେ ମାଛ ଧରିଛି ।	:	ବଗ୍ଟା ଥଂଟକେ ମାଛ୍ ଧେରିଛି ।

ବେଙ୍ଗ୍ଟା କେଁକଟର କରଛି

ଶୀତୁଆ ସକାଳ ।	:	ଶୀତୁଆ ସକାଲ୍ / ଜାଡ଼ ସକାଲ୍ ।
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ କୁହୁଡ଼ି ଭର୍ତ୍ତି ।	:	ଚରିଆଳେ କୁହୁଳି ପୁରିଛି ।
ନୂଆ ସୁର ଅଭ୍ୟାସ କର ।	:	ନୂଆ ସୁର୍ ବାହାର କର୍ ।
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ	:	ବାଟ୍ ଦେଖା, ଆଦେଶ୍
କଇଁଛର ମର୍ଦ୍ଦଳ	:	କଛିଅଁର ମର୍ଦ୍ଦଲ୍
ପାଣି ଧଣ୍ଡର ବଂଶୀ	:	ପାଣି ଧଣ୍ଡର୍ ବଂଶୀ
କଙ୍କଡ଼ା	:	କଙ୍କଳା
ହାର ମୋନିୟମ୍	:	ହାରମାନୀ
ମାଙ୍କଡର ଢୋଲକି	:	ମାଙ୍କଳର ଢ଼ୋଲ୍
ଆଖଡାଘର କମ୍ପି ଉଠିବ ।	:	ଆଖଡ଼ା ଘର୍ କମ୍ପି ଉଠିଆକ୍ ।
ମାଟିରେ ଶୋଇବା	:	ଭଟାରେ ଶୋଇବା / ତଳେ ଶୋଇବା
ବିଜୁଳି ଚମକ	:	ବିଜ୍ଲି ମାର୍ଛି

ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶବ୍ଦରେ	:	ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶବଦ୍ କରଛି
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ	:	ବେଲ୍ ବାହାରିବା
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ	:	ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ
ଉଦ୍ଧାର	:	ଧାର ଆଣିବା / ଉଧାର କରିବା

ବେଙ୍ଗ୍‌ଟା କେଁ କଟର କରଛି

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ	:	ଚାରିଆଲେ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଭଲ ।	:	ଚାରିଆଲେ ନିକ, ବଢ଼ିଆଁ ।
ଗୀତ	:	ଗୀତ୍
ରାମ ସଂଗୀତ ଗାଏ ।	:	ରାମ ଗୀତ୍ ଗାଏ ।
ନୂଆସୁର ଅଭ୍ୟାସ ।	:	ନୂଆଁସୁର୍ ଅଭ୍ୟାସ୍ କରଛି ।
ଧଣ୍ଡସାପ ପାଣିରେ ରହେ ।	:	ପାଣି ଧଣ୍ଡ୍ ପାଣିକେ ରହଇ ।
କଙ୍କଡ଼ା ଖାଆନ୍ତି ।	:	କଙ୍କଲା ଖାଛନ୍ତି ।
ଆଜି ଥଣ୍ଡା ପାଗ ହେଉଛି ।	:	ଆଜି ଥଣ୍ଡା ପାଗ୍ ହେଛି ।
ମାଟିରେ ଇଟା ଗଢ ।	:	ମାଠିକେ ଇଟା ବନାଅଁ ।
ବିଜୁଳି ମାରୁଛି ।	:	ବିଜ୍‌ଲି ମାରଛି ।
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ କୁହୁଡ଼ି ହୋଇଛି ।	:	ସବୁଆଲେ କୁହୁଲି ମାଡିଛି ।
ମୁଁ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଉଛି ।	:	ମୁଇଁ ଗୀତ ଗାଉଁଛଇଁ ।
ସେ ମର୍ଦ୍ଦଳ ବଜାଉଛି ।	:	ସିଏ ମାଦଳ ବଜାଉଛି ।
ସେ କଙ୍କଡ଼ା ଧରୁଛି ।	:	ସିଏ କଙ୍କଲା ଧେରଛି ।
ଆଜି ଥଣ୍ଡା ପାଗ ହେଉଛି ।	:	ଆଜି ଠଣ୍ଡାପାଗ୍ ହେଛି ।
ମୁଁ ମାଟିରେ ଘର କରିଛି ।	:	ମୁଇଁ ମାଣ୍ଡିକେ ଘର କରିଛଇଁ ।
ବର୍ଷାରେ ବିଜୁଳି ମାରୁଛି ।	:	ବରଷାରେ ବିଜ୍‌ଲି ମାରଛି ।
ଆମେ ପୃଥିବୀରେ ଅଛୁ ।	:	ଆମେ ବାସକୀରେ ଆଛୁ ।

ଏକାଠି ହେନେ ବଲ ଆସଇ

ବସିଲା ସଭା ବିଚାରିଲେ	:	ମିଟିନ୍ ହେଲା ଆଉ ବିଚାର୍ କଲାଇ
ଆଖୁ ଚାଷ କରିବା	:	ଆଖୁ ଚାଷ୍ କରିବା
ଯତନେ କିଆରି ତିଆରି କଲେ	:	ଯତନ୍‌ରେ ବିଲ୍ ବନ୍‌ଲାଇ
ବାଛି ବାଛି ଚାରା ଲଗାଇଦେଲେ	:	ବାଛି ବାଛି ତଳି ଲଗାଇ ଦେଲାଇ
କିଆରିରେ ଦେଲେ	:	କିଆରିରେ ଦେଲାଇ

ପାତି ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଦେଲେ ଜଗାଇ	: ପାତି ମାଙ୍କଲକୟ୍ ଜଗାଇ ଦେଲାଇ
ବଢିଗଲା ଆଖୁ ହେଲା ପାକଳ	: ଢ଼େଙ୍ଗା ହେଲା ଆଖୁ ପାକଳ ହେଲା
ହାତୀର ପାଟିରୁ ଗଡ଼ିଲା ଲାଳ	: ହାତୀର୍ ଟୁଣ୍ଡ୍‌ରୁ ପଳୀଲା ଲାଲ୍
ଆଖୁ କିଆରିରେ ପଶିଲା ହାତୀ	: ଆଖୁ ଜମିରେ ଢୁକିଲା ହାତୀ
ଡାକିଲା ପାତି	: ଡାକିଲା ପାତୀ
ଶୁଣିଲେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଆସିଲେ ଧାଇଁ	: ଶୁଣିଲେ ପିମ୍ପଲ୍ ଆସିଲାଇ ଦବଡ଼ି
ହାତୀ ପିମ୍ପୁଡି ଙ୍କ ହେଲା ଲଢେଇ	: ହାତୀ ପିମ୍ପଲ୍ ଲଗାଲଗି ହେଲାଇ
ପିମ୍ପୁଡ଼ି କାମୁଡ଼ା ସହି ନ ପାରି	: ପିମ୍ପଲ୍ ଚାବିବା ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି
ହାତୀ ପଳାଇଲା ଜୀବନ ଧରି	: ହାତୀ ପଲ୍‌ଲା ଜୀବନ କଇନେଇଁ
କିଆରିରେ ହାତୀ ରହିଲା ନାହିଁ	: ଜମିରେ ହାତୀ ନାଁ ରହିଲା
ଖୁସିରେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଉଠିଲେ ଗାଇ	: ଖୁସିରେ ପିମ୍ପଲି ଗାଲେ ଗୀତ
ହାତୀ ଖାଇଯିବ ଆମ ସମ୍ପତି	: ହାତୀ ଖାଇ ଯିବାକ୍ ଆମର୍ ଧନ
ଛାଡ଼ିଦେବୁ ଆମେ	: ଆମେ ନାଛାଡ଼ି ଦେଉଁ

ଏକତାର୍ ବଲ୍

ବାଡ଼	: ଅଟରା / ବେଦାଳ
ମାଙ୍କଡ଼	: ମାଙ୍କଲ୍
ବଢିଗଲା	: ବଢ଼ିଲା
ପାଟି	: ଟୁଣ୍ଡ୍
ଲାଳ	: ଲାଲ୍
ପିମ୍ପୁଡ଼ି	: ପିମ୍ପଲି
ଲଢେଇ	: ଲଡ଼ାଇ / କଳି / ମାର୍‌ପିଟ୍
ସହି ନ ପାରି	: ସହି ନା ପାରି
ଖୁସି	: ଉଷତ୍
ସମ୍ପତି	: ଧନ୍
ମୋର କିଆରି ଅଛି ।	: ମର୍ ଜମି ଆଛି ।
ମୋର ବାଡ ଥିଲା ।	: ମର୍ ଅଟରା ଥିଲା ।
ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛରେ ଅଛି ।	: ମାଙ୍କଲ୍ ଗଛ୍‌କେ ଆଛି ।
ଗଛ ବଢିଗଲା ।	: ଗଛ୍ ବଢିଗଲା ।
ମୋର ମାଟି ଅଛି ।	: ମର ମାଟି ଆଛି ।
ମତେ କାକୁଡ଼ି ଦେଖି ଲାଳ ଗଡ଼ିଲା ।	: ମକଇ କାକଲି ଦେଖିକରି ଲାଲ୍ ପଡ଼ିଲା ।
ପିମ୍ପୁଡ଼ି ମନ୍ଦା ମନ୍ଦା ଅଛନ୍ତି ।	: ପିମ୍ପଲି ଟେଲାଟେଲା ଆଛନ୍ତ୍ ।
ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ ଲଢେଇ କରୁଥିଲେ ।	: ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ୍ ପିଟାପିଟି କରଥିଲାଇ ହେଥିଲାଇ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଗାଁର ସକାଲ୍

ସକାଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେଲେ ।	:	ସକାଲ୍ ବେଲ୍ ବାହାର୍ ହେଲା ।
ଲୋକ ମୁହଁ ଧୋଇ ନିଜନିଜ କାମ କରନ୍ତି ।	:	ଲକ୍‌ଲା ମୁହୁଁ ଧେଇ ଜେଝାଜେଝା କାମ୍ କରଛନ୍ତ୍ ।
ମାଁ ମାନେ ସକାଳେ ଉଠି ଦାଣ୍ଡ ସଫା କରନ୍ତି ।	:	ମାଁ ଲକ୍ ସକାଣୁ ଉଠି ଡାଣ୍ଡ୍ ଖରକ ଛନ୍ତି ।
ପାଣି ଘରକୁ ନିଅନ୍ତି ।	:	ପାଣି ଘରକୟ୍ ନେଏନ୍ତ୍ ।
ଗାଧୋଇ	:	ଗାଧାଇ
ଗଛରେ	:	ଗଛ୍‌କେ
କରନ୍ତି	:	କରନ୍ତି୍
ଆଉ ପିଲାମାନେ ଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳନ୍ତି ।	:	ଆରି ଛୁଆମାନେ ଡ଼ାଣ୍ଡ୍‌କେ ଖେଳନ୍ତ୍ ।
କେତେ ପିଲା ସ୍କୁଲକୁ ଯାଆନ୍ତି ।	:	କେତେ ଛୁଆ ଇସ୍‌କୁଲକଇ ଯାଆନ୍ତ୍ ।
ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି ।	:	ଗାଁ ଡ଼ାଣ୍ଡ୍‌ରେ ବସିକରି କଥାବାର୍ତା କରନ୍ତ୍ ।
ଗିନାଥାଳି ମାଜନ୍ତି ।	:	ଗିନାଥାଳି ମାଜନ୍ତି୍ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ନଲା ଘର୍ ବନମା

ଦୁଇସାଙ୍ଗ	:	ଦି-ସାଙ୍ଗ
ଦୁହେଁ ବୁଲୁଥିଲେ ।	:	ଦିଝଣ ବୁଲଥିଲାଇ ।
କିଛି ଲୋକ	:	କିଛି ଲକ୍
ଗୋଟିଏ ବଡ଼ଗଛରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ।	:	ଗଟେ ବଡ଼ ଗଛ୍‌କେ ଠିଆ ହିଥିଲାଇ ।
ସେ ଗଛରେ ଥିବା ପକ୍ଷୀ ମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ।	:	ସି ଗଛକେ ଥିବା ଚଳଇ ମାନ୍‌ଙ୍କଇ ଭଲ୍ ପାଆଥିଲାଇଁ ।
କଟୁଲୁ କହିଲା ସେଠାରେ ଭିଡ଼ କାହିଁକି ?	:	କଟୁଲ କହଲା ସେଠି ଜବର ଲକ୍ କିସ୍‌କଇ ?
ରଙ୍ଗ କହିଲା ଚାଲ ଯାଇ ଦେଖିବା ।	:	ରଙ୍ଗ୍ କହଲା ଚାଲ୍ ଯାଇ ଦେଖିବା ।
ଦୁହେଁ ସେଠାକୁ ଗଲେ ।	:	ଦିଝଣ୍ ସିଟିକି ଗଲାଇ ।
ଲୁଚିକରି କଥା ଶୁଣିଲେ ।	:	ଛାପିକରି କଥା ଶୁଣିଲାଇ ।
ଡରିଗଲେ	:	ଡରି ଗଲାଇ
ଆମ ଗଛକୁ କାଟିଦେବେ ।	:	ଆମର୍ ଗଛ୍ ଟାକଇ କାଟିଦେବାଇ ।
ବର୍ଷାଦିନ	:	ବରଷା ଦିନ୍
ପକ୍ଷୀମାନେ	:	ଚଳଇମାନେ
କରିବେ	:	କରିମାଇଁ

ଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବ ।	:	ଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବାକ୍ ।
ବିଚାର	:	ଭାବିବା
ରହିବେ କେଉଁଠି ?	:	କେଁଠି ରହିବାଇ ?
ଶୋଇବେ କେଉଁଠି ?	:	ଶଇବାଇ କେଁଠି ?
ପିଲା ପୋଷିବେ କେମିତି ?	:	ଛୁଆ କେମନ୍ତ କରି ପୋଷିବାଇ ?
ବୁଲୁଥିଲେ	:	ବୁଲଥିଲାଇ
ଦୁହେଁ	:	ଦିଝଣ ଯାକ
କାଟିଦେବେ	:	କାଟିଦେବାଇ
ପୋଷିବେ	:	ପାଳିବାଇ / ରଖିବାଇ
ବଗିଚାରେ ବୁଲୁଥିଲେ ।	:	ବାଳିରେ ବୁଲଥିଲାଇ ।
ସେମାନେ ବୁଲୁଥିଲେ ।	:	ସେମାନେ ବୁଲଥିଲାଇ ।
ରାମ ଓ ସାମ ଦୁହେଁ ବୁଲୁଥିଲେ ।	:	ରାମ ହାର ସାମ ବୁଲଥିଲାଇ ।
ପିଲାମାନେ ଦୌଡ଼ି କାଟିଦେବେ ।	:	ପିଲାମାନେ ଦେଉଳ କାଟିଦେବାଇ ।

ଚିତ୍ରକଇ ଦେଖି କଥାଣି କଉ

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ପୋଖରୀ ଥିଲା ।	:	ଗୁଟା ବଣରେ ପୋଖଁରି ଥିଲା ।
ପୋଖରୀରେ କଇଁଛ ରହୁଥିଲା ।	:	ପୋଖଁରୀରେ କଛିମ୍ ରହଥିଲା ।
ଖରାବେଳେ ଠେକୁଆକୁ ଶୋଷ ଲାଗିଲା ।	:	ଖରାବେଳେ ଖେଳିଆକୟ୍ ଶଷ୍ ଲାଗ୍ଲା / କଲା ।
ଠେକୁଆ ପାଣି ଖୋଜି ବୁଲିଲା ।	:	ଖେଳିଆ ପାଣି ଖଜି ବୁଲିଲା ।
ସେ ପୋଖରୀଟିଏ ଦେଖିଲା ।	:	ସିଏ ପଖଁରୀଟାଏ ଦେଖଲା ।
ପାଣି ପିଇବି କହିବାରୁ ମନାକଲା ।	:	ପାଣି ପିଇବି କହିଲାରୁ ମନା କଲା ।
କଇଁଛ: ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲ / ପୋଖରୀର ରାଜା କହିଲା ।	:	କଇଁଛ: ମୁଇଁ ଜଙ୍ଗଲ / ପଖଁରୀର ରାଜା ବଲା ।
ଠେକୁଆ :ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା କହିଲା ।	:	ଖେଳିଆ: ମୁଇଁ ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା ବଲା ।
ସେମାନେ ନିଜକୁ ବଡ଼ କହିଲେ ।	:	ସେମାନେ ନିଜ୍କୁ ବଡ଼ କହିଲାଇ ।
ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଠିକ୍ କଲେ ।	:	ସେବେଁ ସେମାନେ ଠିକ୍ କରିଲାଇ୍ ।
ଯିଏ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଦୌଡ଼ିବ ।	:	ଯିଏ ଜୋରରେ ଘଟିକିଆକ୍ ।
ଯିଏ ଆଗରେ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିକୁ ଯିବ ।	:	ଯିଏ ଆଗେ ପର୍ବତ୍ ମୁଣ୍ଡିକଇ ଯିଆକ୍ ।
ଯିଏ ଆଗ ସେ ହେବ ବଡ଼ ।	:	ଯିଏ ଆଗେ, ସିଏ ହେବ ବଡ଼୍ ।
ଦୌଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ।	:	ଘଟକିବା ଆରମ୍ଭ କଲାଇ ।
କଇଁଚ ତାର ଗତିରେ ଗଲା ।	:	କଇଁଛ୍ ତାର ଗତିରେ ଗଲା ।
ଠେକୁଆ ତାରି ଗତିରେ ଦ୍ରୁତରେ ଗଲା ।	:	ଖେଳିଆ ତାର ଗତିରେ ଜୋର୍ରେ ଗଲା ।

ଦୌଡ଼ିବା ବେଳେ ବାଟରେ ଥକି ଗଲା । : ଘଟକିବା ବେଳେ ବାଟ୍‌ରେ ଥକି ଗଲା ।
ଛାଇରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଲା । : ଛାଇକଇ ଆରାମ / ଥକା ମାରିଲା ।
ଦେଖିଲା କଇଁଛ ବହୁ ପଛରେ ଅଛି । : ଦେଖିଲା କଇଁଛ୍ ଜୁର୍ ପଛରେ ଆଛି ।
ସେ ଭିତରେ ଠେକୁଆ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । : ସେଇ ଭିତ୍‌ରେ ଖେଳିଆ ଶୁଇ ପଲିଲା ।
ତାପରେ ଧିରେଧିରେ କଇଁଛ ପହଂଚିଲା । : ତା'ପଛେ କଇଁଛ୍ ଥିର୍‌ଥିର୍ ପହଂଚିଲା ।
ଠେକୁଆକୁ ପାରି କରି ଆଗକୁ ଗଲା । : ଠେକୁଆକୟ୍ ପାର୍‌ହି କରି ଆଗିଲା କୟଗଲା ।
ଆଗରେ ଯାଇ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିରେ ପହଂଚିଲା । : ଆଗେ ଯାଇ କରି ପର୍ବତ୍ ମୁଣ୍ଡିରେ ପହଂଚିଲା ।
ପରେ ଠେକୁଆ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଦୌଡ଼ିଲା । : ପଛେ ଖେଳିଆ ଜୁରେ ଜୁରେ ଘଟକିଲା ।
ଜିତିଲା କଇଁଛ । : କଛିଅଁ ଜିତିଲା ।
ସେଦିନଠାରୁ କଇଁଛକୁ ବଡ଼ ବୋଲି କହିଲେ । : ସିଦିନ୍‌ଠାଣୁଁ କଛିଅଁ କଇ ବଡ଼ ବୋଲି କହିଲାଇ ।
ଜଙ୍ଗଲରେ ବାଘ ରହେ । : ବଣରେ ବାଗ୍ ରହଇ ।
ଠେକୁଆ ଘାସ ଖାଉଛି । : ଖେଳିଆ ଜୁଡ୍ ଖାଆଛି ।
ଠେକୁଆ ଦ୍ରୁତରେ ଦୌଡେ । : ଖେଳିଆ ଜୁର୍‌ରେ ଘଟକଇ ।
କୁକୁର ଦୌଡୁଛି । : କୁକର୍ ଘଟକଛି ।
ବସ୍ ପହଂଚିଲା । : ବସ୍ ପହଂଚିଲା ।

ଖରା, ବର୍ଷା, ଶୀତ୍

ଗାଁଟିର ନାଁ ଡେଡିପଡା । : ଗାଁଟାର ନାଉଁ ଡ଼େଡ଼୍‌ପଡ଼ା ।
ସେହି ଗାଁରେ ପ୍ରାୟ ଶହେ ଘର । : ସି ଗାରେ ପ୍ରାୟ ଶହେଟା ଘର୍ ।
ସିତୁ ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ଧନୀବ୍ୟକ୍ତି । : ସିତୁ ଗାଁର୍ ସବୁଠାରୁ ଧନୀ ଲୁକ୍ ।
ତାଙ୍କ ନାତୁଣିର ନାମ ସଞ୍ଜୁ । : ତାର୍ ନାନ୍ତଣିର ନାଉଁ ସଞ୍ଜୁ ।
ଜେଜେ ଏତେ ଗରମ କାହିଁକି ହଉଛି । : ଦଦା ଏତେ ଗରମ କିସ୍‌କଇ ହେଛି ।
ଖରାଦିନ ଖରା ହେବ ନି ତ କ'ଣ ହେବ ? : ଖରାଦିନ୍ ଖରାନାହେବାକ୍‌ତା କିସ୍ ହେବାକ ?
ଆଜିକାଲି କ'ଣ ଶୀଘ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଉନାହିଁ ? : ଏଘା କିସ୍ କୟ ଝାଇକରି ସଞ୍ଜ୍ ହେବାକଇ ନାହିଁ ?
ଖରା ଦିନ ବଡ଼ ହୁଏ । : ଖରାଦିନ୍ ବଡ଼ ହିଅଇ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ି ଭୋରରୁ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି । : ବେଳ ସକାଳ୍‌କରୁ ଉଁଅଇ ।
ଡେରିରେ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । : ଡ଼େରିରେ ବେଲ୍ ବୁଡ଼ଇ ।
ଖରାଯୋଗୁଁ ଗଛପତ୍ର ଝାଉଳିଯାଏ । : ଖରା ଲାଗି ଗଛ୍‌ପତର ଶୁକିଯାଇ ।
ଗରମ ପବନ ବହେ । : ତତିଲା ପବନ ବହଇ ।
ବର୍ଷା ହୁଏ ନାହିଁ । : ବର୍ଷା ହେଇନାଇଁ ।
ଏ ସମୟରେ ଜମି ହଳ କରାଯାଏ । : ଇ ସମୟରେ ବିଲ୍‌ରେ ହଳ କରନ୍ତ୍ ।

ଖରାଦିନେ କେଉଁ କେଉଁ ଫଳ ମିଳେ ?	:	ଖରାଦିନେ କେଁ କେଁ ଫଳ ମିଳଇ ?
ଖରାଦିନ ପାଚିଲାଫଳ ମିଳେ ।	:	ଖରାଦିନେ ପାକିଲା ଫଲ୍ ମିଳଇ ।
ଖରାଦିନେ କେଉଁ ଫୁଲ ଫୁଟେ ?	:	ଖରାଦିନେ କେଁ ଫୁଲ୍ ଫୁଟଇ ?
ମଲ୍ଲୀ, ମାଳତୀ, ଟଗର ।	:	ମଲ୍ଲୀ, ମାଲ୍ତୀ, ଟଗର୍ ।
କେବେ ବର୍ଷା ହେବ ?	:	କେଭେ କଇ ବର୍ଷା ହେବାକ୍ ?
ରଜ ପର୍ବକୁ ବର୍ଷା ହେବ ।	:	ରଜ ପରବ୍‌କି ବର୍ଷା ହେବାକ୍ ।
ଚାରିଆଡ଼େ କାଦ ହେବ ।	:	ଚାରିଆଡ଼େ କାଦ ହେବାକ୍ ।
ସପ୍ତାହ ଧରି ବର୍ଷା ହୁଏ ।	:	ହପ୍ତେ ଧରିକରି ବର୍ଷା ହେଇ ।
ନଈ ବଢିହୁଏ ।	:	ନଈବଢ଼ି ହେଇ ।
ବେଶି ଭଲ ଲାଗେ ।	:	ବେଶୀ / ଜବର ଭଲ୍ ଲାଗଇ ।
ବର୍ଷାହେଲେ ଧାନ ବୁଣାହୁଏ ।	:	ବର୍ଷା ହେନେ ଧାନ ବୁଣାହେଇ ।
ବର୍ଷାଦିନ ପରିବା ଚାଷ କରାଯିବ ।	:	ବର୍ଷାଦିନେ ପରିବା ଚାଷ୍ କରାଯିବାକ୍ ।
ଶୀତଦିନ ଅମଳ ହୁଏ ।	:	ଶିତ୍ ଦିନେ ଆଦାଇ ହେଇ ।
ଧାନ ପାଇଲେ ଚାଷି ଖୁସିହୁଏ ।	:	ଧାନ୍ ପାଇଲେ ଚାଷି ଉଷତ୍ ହିଅଇ ।
ଶୀତରୁ କିପରି ରକ୍ଷା ମିଳେ ।	:	ଶିତ୍‌ରୁ କେମନ୍ତ ରଇଖା ମିଳଇ ।
ଶୀତ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧୁ ।	:	ଶୀତ୍ ଲୁଗା ପିନ୍ଧୁ ।
ନିଆଁ ଜଳାଯାଏ ।	:	ନିଆଁ ଜଳାଯାଏ ।
ପାଖରେ ବସାଯାଏ ।	:	ପାସ୍‌କେ ବସାଯାଏ ।
ଖରା ବର୍ଷା ଶୀତ ।	:	ଖରା ବର୍ଷା ଶୀତ୍ ।
ଜେଜେ	:	ଦାଦା
ଶିଘ୍ର	:	ବେଗି/ଝଅଟ
ବେଗି	:	ଝାଇଝାଇ
ଆଜି	:	ଆଜି
ବଡ଼	:	ମେରୁ, ବଡ୍
ଆମ ଗାଁରେ ଗଛପତ୍ର ଅଛି ।	:	ଆମର୍ ଗାଁରେ ଗଛ ପତର ଆଛି ।
ଆମ ଗାଁରେ ନଦୀ ନାଳ ଅଛି ।	:	ଆମର୍ ଗାଁରେ ନଦୀ ନାଲ୍ ଆଛି ।
କାଦୁଅ ମାଟିରେ ତଳି ଲଗାଯାଏ ।	:	କାଦୁଅ ମାଟିକଇ ଧାନ ଲଗାନ୍ତ୍ ।
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।	:	ସଞ୍ଜ ହେନେ ବେଲ୍ ବୁଡ଼ଇ ।
ସପ୍ତାହକୁ ସାତ ଦିନ ।	:	ହପ୍ତାକଇ ସାତ୍ ଦିନ୍ ।
ମୋତେ ମାଁଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗେ ।	:	ମକଇ ମାଁକୁ ନିକ ଲାଗଇ ।

ମାଆର୍ ମିତି କିଏ ହେବାକ୍

ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛିଦିଏ ।	:	ଆଖିଁର ପାଣି ପଂଛିଦେଇ ।
କାଖ କରେ	:	ପାଙ୍ଗୁରି ଦେଇ୍
ମୋତେ ହସେଇ ଦେବ ।	:	ମଂକଇ ହଂସାଇ ଦେବାକ୍ ।
ଗପ କହିବ ।	:	ବଖାଣି କହିବ
ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ ବିଂଚଣାରେ ସୁଆଇଦିଏ ।	:	ଗୀତ୍ ଗାଇଁ ଗାଇଁ ବିଛାଇ କରି ସୁଆଇ ଦେଇ ।
ଦାଣ୍ଡରୁ ଆସିଲେ ଆଗ ମୁଁ ଥିବି ।	:	ଡ଼ାଣ୍ଡରୁ ଆସିଲେ ମୁଇଁ ଥିବି ଆଗ୍ ।
ଧୁଳି ଝାଡିଦିଏ ।	:	ଧୁଳି ଝାଳି ଦେଇ୍ ।
ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇ ଦିଏ ।	:	ମୁଣ୍ଡ୍ ଛାଞ୍ଚୁଣି ଦିଅଇ ।
ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇ ଦିଏ ।	:	ସାଟ୍ ପେଣ୍ଟ ପିଳାଇ ଦେଇ
ହାତ ଟେକି ଦେଖାଏ ଜହ୍ନ ମାମୁକୁ ।	:	ହାତ୍ ଟେକି ଦେଖାଏ ଜନ ମାମୁକୟ୍ ।
ବହି ସଜାଡ଼ି ଦିଏ ।	:	ବହି ସଜାଳିଦେଇ୍ ହେଇ ।
ପାଠ ପଢିବାକୁ ପଠାଏ ।	:	ପାଠ୍ ପଢ଼ିବାକଇ ବଟିଆଇ୍ ।
ଦୁନିଆରେ ମୁଁ ବଡ଼ ।	:	ଦୁନିଆଁରେ ମୁଇଁ ବଡ଼୍ ।
ଶୁଭ ମନାସିବ ।	:	ପାଣି ମାନ୍‌ସିକ୍ କରିବା ।

ମାପରି କିଏସେ ହେବ

ଚଇତ ପର୍ବରେ ଲୋକେ ନାନାଗୀତ ଗାଆନ୍ତି ।	:	ଚଇତ୍ ପରବରେ ଲକୁଲା ଏଟାସେଟା ଗୀତ୍ ଗାଆନ୍ତି ।
ରାମ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡାଉଛି ।	:	ରାମର ଆଁଖିରୁପାଣି ଝର୍‌ଛି ।
ମାଁ କଥା କହି ଝିଅକୁ ଶୁଆଉଛନ୍ତି ।	:	ମାଁ କଥା କହି କରି ଟକିଟାକୁ ସୁଆଛି ।
ଶାଶୁ ବିଛଣା ପକାଇ ଶୋଇଛନ୍ତି ।	:	ଶାଶୁଁ ବିଛଣା ବିଛାଇକରି ଶୋଇଛନ୍ତ୍ ।
ପିଲାମାନେ ଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳୁଛନ୍ତି ।	:	ଟକାଳା ଡାଣ୍ଡ୍‌କେ ଖେଲଛନ୍ତ୍ ।
ପିଲାମାନେ ଜହ୍ନକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।	:	ପିଲାମାନେ ଜନ ଦେଖଛନ୍ତ୍ ।
ଭଣଜା ମାମୁଁ ଘରକୁ ଯାଉଛି ।	:	ଭଣ୍ଡ୍ଜା ମାମୁ ଘର୍‌କଇ ଯାଛି ।

ଲାକୁ ନୂଆଁ ଜାଗା ଦେଖିଲା

ପୁଅର ନାଁ ଲାକୁ	:	ପୁଅର ନାଉଁ ଲାକୁ
ମାଉଁସୀ ବେମାର ଥିଲେ ।	:	ମାଉଁସୀ ଜରା ଥିଲା ।
ଲାକୁ ମା'ସହିତ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ।	:	ଲାକୁ ମାଁହାକର ସାଙ୍ଗେ ଦେଖିବା କଇ ଗଲା ଇ ।
ବାହାରିଲା ଲାକୁ ।	:	ବାହାରିଲା ଲାକୁ

ମା’	:	ମାଁ
ଏଇଟା କେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ?	:	ଏଟା କେଁ ଇସ୍କୁଲ ?
ଏହାର ନାମ ଡ଼ଙ୍ଗଣି ।	:	ଇଆର ନାଉଁ ଡଙ୍ଗଣି ।
ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ।	:	ସରକାରୀ ଇସ୍‌କୁଲ୍ ।
ଏଠାରେ ମୁଁ ପାଠ ପଢୁଥିଲି ।	:	ଇଠାରେ ମୁଁଇ ପାଠ୍ ପଢ଼ଥିଲି ।
ଏଇଟା ଲାକୁର ଗଛ ।	:	ଏଟା ଲାକୁର ଗଛ୍ ।
ସେପଟେ ଚମ୍ପା ଗଛ ।	:	ସେବାଟେ ଚମ୍ପା ଗଛ୍ ।
ଆମ୍ବ, ପଣସ, ମନ୍ଦାର ।	:	ଆମ୍, ପଣସ୍, ମନ୍ଦାର୍ ।
ଏତେ ଗୁଡ଼ିଏ ବଗିଚା ।	:	ହେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ବଗିଚା ।
ପାଣି କୋଉଠି ଦେଉଛ ?	:	ପାଣି କେଁଠି ଦେଛ ?
ଦେଖୁନୁ ବଡ଼ କୂଅ ଅଛି ।	:	ଦେଖ୍ ...ନେ ବଡ଼ କୁହୁ ଆଛି ।
ପମ୍ପରେ ପାଣି ଉଠାଯାଏ ।	:	ପମ୍ପକେ ପାଣି ଉଠାଯାଇ ।
ବଗିଚାରେ ଦିଆଯାଏ ।	:	ବଗିଚାକେ ଦିଆହେଇ ।
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କ’ଣ ସବୁ ହୁଏ ?	:	ଇସ୍କୁଲରେ କିସ୍ କିସ୍ ହେଇ ?
ଏହା ମୁନିଖୋଲ ପଂଚାୟତ ।	:	ଏଇଟା ମୁନିଖୋଲ ପଞ୍ଚାଏତ୍ ।
ଏ ଅଫିସରେ କି କାମ ?	:	ଏ ଅଫିସ୍‌ରେ କିସ୍ କାମ୍ ?
ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ତିଆରି ହୁଏ ।	:	ଗାଁ ରାସ୍ତା ତିଆରି ହେଇ ।
ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ସଭାହୁଏ ।	:	ସିଠି ଗୁଟେ ସଭା ହେଇ ।
ଗାଁରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ସମାଧାନ କରେ ।	:	ଗାଁରେ ବିଚାର କରାଯାଏ ।
କେମିତି ଗଠିତ ହୁଏ ?	:	କେମତ୍ କରୀ ବନାନ୍ତ୍ ?
ଗୋଟିଏ ବଡ ଗାଁ ।	:	ଗୁଟେ ମେରୁ ଗାଁ ।
ଆଉ କେତେ ଛୋଟ ଗାଁ ।	:	ଆଉ କେତେ ସାନ୍ ଗାଁ ।
ଲାକୁ ଦେଖିଲା ନୂଆ ଜାଗା ।	:	ଲାକୁ ଦେଖିଲା ନୂଆଁ ଜେଗା ।
ନନ୍ଦନ କାନନ ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।	:	ନନ୍ଦନକାନନ ଦେଖିବାକଇ ବାହାରିଲାଇ ।
ଆମ ବଗିଚାରେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ଫୁଟିଛନ୍ତି ।	:	ଆମର ବଗିଚାରେ ନିକ ଫୁଲ୍ ଫୁଟିଛି ।
ରାମର ବାଡ଼ିପଟେ ଚମ୍ପାଗଛ ଅଛି ।	:	ରାମର ବାଳି ବାଟେ ଚମ୍ପାଗଛ୍ ଆଛି ।
ଆମ ସ୍କୁଲ ଆଗରେ ଉତ୍ତମ ସଡ଼କ ଅଛି ।	:	ଆମର୍ ଇସ୍କୁଲ ଆଗ୍ରେ ନିକବାଟ୍ ଆଛି ।
ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ବଡ଼ ବନ୍ଧ ଅଛି ।	:	ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦରର୍ ମେରୁ ବନ୍ଧ ଆଛି ।
ଆମ ଗାଁରେ ନୂଆ ଖିଆ କରିବା ପାଇଁ ସଭା ବସିଛନ୍ତି ।	:	ଆମର୍ ଗାଁରେ ନୂଆଁ ଖିଆ କରିବାକଇ ଦରବାର୍ ବସିଛନ୍ତ୍ ।

ଗ୍ରାମ ପଂଚାୟତର ଭଲମନ୍ଦ ସରପଂଚ ବୁଝନ୍ତି ।	: ଗ୍ରାମ ପଂଚାଇତ୍‌ର ଭଲମନ୍ଦ ସରପଂଚ ବୁଝନ୍ତ୍ ।
ଆମର ପର୍ବ ପର୍ବାଣୀ ।	: ଆମର ପୁନଇ ପରବ୍ ।
ଏହା ଦୀପାବଳୀ ପର୍ବ ।	: ଇଟା ଦୀପାବଳୀ ପରବ୍ ।
କେଉଁ ଠାକୁରାଣୀ ପୂଜା ହୁଏ ।	: କେଁ ଦେପ୍‌ତା ପୂଜା ପାଅଇ ।
ସେ ଦିନ ଘରେ କ'ଣ କରନ୍ତି ।	: ସି ଦିନ୍ ଘରେ କିସ୍ କରନ୍ତ୍ ।
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଅମାବାସ୍ୟା ।	: କାତିକ୍ ମାସ୍ ଅନ୍ଧାର ପକ୍ଷ୍ ଅମିସା ।

ଆମର୍ ପୁନେଇଁ ପରବ

ହାଣ୍ଡିରେ ଆଧା ପାଣି ଅଛି	: ହାଣ୍ଡିକେ ଅଧେ ପାଣି ଆଛି ।
ଦୀପାବଳୀ	: ଦୀପାବଳୀ
ପୂଜା	: ପୂଜା
କାର୍ତିକ	: କାତିକ୍
ଅମାବାସ୍ୟା	: ଅମିସା
ମନେ ପକାଇବା	: ମନେ ପକ୍‌କା

ବାର ମାସର୍ ଗୀତ୍

ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ବୈଶାଖ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ	: ଗୀରସମ୍, ବଇଶାଖ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠ୍‌ମାସ୍
ପ୍ରଚଣ୍ଡ	: ପ୍ରବଳ/ ଜୁର୍
ବର୍ଷାରେ ଆଷାଢ ଶ୍ରାବଣ	: ବରଷାରେ ଅଷାଳ, ଶିରାବଣ
ମେଘ ବରଷେ ଘନ ଘନ	: ମେଘ୍ ବରଷଇ ଘନ୍‌ଘନ୍
ଭାଦ୍ରବ ଆଶ୍ୱିନ ଶରତରେ	: ଭୁଦ ଅଶିଣ୍ ଶରତରେ
ନିର୍ମଳ ଶୋଭା ଜଗତରେ	: ଚାରିଆଡେ ସଫା ସୁତୁରା ଦିଶଇ
ହିମେ କାର୍ତିକ ମାର୍ଗଶିର	: ହିମେ କାରତିକ୍ ମଗ୍‌ଶିର୍
ରାତିରେ ପଡ଼ଇ ଶିଶିର	: ରାତ୍‌କଇ ପଳଇ ଶିଶିର୍
ଶୀତରେ ପୌଷ ମାଘ	: ଶୀତ୍‌ରେ ପୁଷ୍ ମାଘ୍
ଫାଲଗୁନ ଚୈତ୍ର ବସନ୍ତରେ	: ଫଗୁଣ ଚଇତ୍ ବସନ୍ତରେ
ମୃଦୁ ମଳୟ ମନହରେ	: ସୁନ୍ଦର ପବନ ମନ୍‌କି ଛିଇଁଥାଏ
ବାର ମାସର କଥା	: ବାର ମାସର୍ କଥା

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଆମ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ / ଆମର୍ ଭାଷା ସାଇତ

ଜନମ ଯେଉଁ ଦେଶରେ	: ଯେଁ ଦେଶ୍‌ରେ ଜନମ୍
ଯାହାର	: ଯା'ର୍
ବଢୁଛି	: ବଢ଼ୁଛି
ଜନନୀ ପାଳୁଚି	: ମାଁ ପାଳଛି
ଗହନ ବନ	: ଲଟା ବଣ୍
ଶ୍ୟାମଳ ତରୁ	: ଶାଗୁଆ ଗଛ୍
ଗହଳ ଲତା	: ବହଳିଆ ଲଟି
ଦେହେ	: ଦେହକେ
ଶୋହେ	: ସୁନ୍ଦର୍ ଦିଶଇ
ଡାଳେରୁ	: ଡାଲ୍‌ରୁ
ଡାଳେ	: ଡାଲେ
ବିହଙ୍ଗ	: ଚଳଇ
ମୁଁ ପିପିଲି ଗୁଡ଼ାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ।	: ମୁଇଁ ପିପିଲି ଗୁଡ଼ାରେ ଜନମ୍ ହିଛଇଁ ।
ମାଁ ଶିଶୁକୁ ଧରିଛି ।	: ମାଁ ଛୁଆଟା କଇ ଧେର୍‌ଛି ।
ଫୁଲ ଗଛ ବଢୁଛି ।	: ଫୁଲ୍ ଗଛ୍ ବଢ଼ୁଛି ।
ଗାଈ ଗୃହ ପାଳିତ ପଶୁ ।	: ଗାଈ ଗୃହପାଳିତ୍ ପଶୁ ।
ଗାଁ ପାଖରେ ଗହନବନ ଅଛି ।	: ଗାଁ ପାସ୍‌କେ ଲଟା ବଣ୍ ଆଛି ।
ତାରାକା	: ତରା
ଜୋଛନା	: ଉକିଆ / ଉକା
ବିମଳା	: ବିମ୍‌ଲା
ଶଶୀ	: ଜନ୍
କୁସୁମଫୁଟି	: ଫୁଲ୍ ଫୁଟିକରି
ସାଗରେ	: ସମୁନ୍ଦର୍
ଲହରୀ	: ଉଲ୍ଲାଲ୍ / ଢେଉ
ଚରଣ	: ପାଦ୍
ସରାଗେ	: ଉସତ୍
ପଲ୍ଲୀ	: ଗାଁ
ସଭିଏଁ	: ସବିଏଁ
ସେନେହେ	: ସର୍‌ଦାରେ

ଆକାଶରେ ତାରାକା ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ।	:	ଆକାଶ୍‌ରେ ତରା ଦେଖାଦେନ୍ତ୍ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଦିନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶୀ ଦେଖାଯାନ୍ତି ।	:	ପୁନଇଁ ଦିନ୍ ପୁରାଜନ୍ ଦେଖାଦେନ୍ତ୍ ।
ସମୁଦ୍ରରେ ଲହରି ବାରମ୍ବାର ମାରେ ।	:	ସମୁନ୍ଦର୍‌ରେ ସବୁବେଳେ ଉଲ୍ଲାଲ୍ ମାରଇ ।

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଆସ ଜନ୍ତାକଇ ଧେରିବା

ପୋଖରୀ	:	ପୁଖରୀ
ସମସ୍ତେ	:	ସବିଏଁ
ଉପାୟ	:	ବୁଦ୍ଧି
ପାଂଚିଲେ	:	ଭାବିଲାଇଁ
ବ୍ୟସ୍ତ	:	ହରବର
ଅନ୍ୟମାନେ	:	ଆରଲା
ବୋଧହୁଏ	:	ହିଥିବାକ୍

କହିବା ଆଗ୍‌ରୁ କରିବା

ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ଇସ୍କୁଲ୍
କାହାଣୀ	:	ବଖାଣି, କଥାଣି
ଚମତ୍କାର	:	ଟାଟକା
ଖୁବ୍	:	ଜବର୍
ସୁସ୍ୱାଦ	:	ମହୁର୍
ଅମଙ୍ଗ	:	ଅରାଜି
ଆରୋଗ୍ୟ	:	ନିରୋଗୀ
ଉପଦେଶ	:	ଭଲ୍ ବାଟ୍ ବତାବା
ସଂକଳ୍ପ	:	ଭଲ୍ କାମ୍ କରିବାକଇ ସ୍ଥିର୍ କରିବା ।
ଚିକିତ୍ସକ	:	ଭଲ ହେବା କଇ/ ବଇଦ/ ଡାକତର
ସୁଫଳ	:	ଭଲ ଫଲ୍
ଶିଘ୍ର	:	ବେଗି
ସ୍ୱାଧୀନତା	:	ନିଜର୍ ଇଛା
ଯାଦୁକର ଚମତ୍କାର ଖେଳ ଦେଖେଇଲେ ।	:	ଯାଦୁବାଲା ଚମତ୍କାର୍ ଖେଲ୍ ଦେଖେଲା ।
ରୋଗୀଟି ଆରୋଗ୍ୟ ହେଲା ।	:	ରୁଗୀଟା ନିକ ହେଲା ।
ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ରାଗ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ କମିଗଲା ।	:	ମାଷ୍ଟର୍‌ଟାର ରାଗ୍‌ଟା ଝାଇକରି ଥମରିଗଲା।

ଭାସିଯା ମର୍ କାଗଜ୍ ଡ଼ଙ୍ଗା

ଝିପିଝିପି	: ଝୁପୁର୍ / ଝୁପୁର୍
ବିଜୁଳି	: ବିଜ୍‌ଲି
ଅସୁମାରି	: ଅସୁମାରି / ଜବର୍
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସେ	: କାର୍ତିକ ମାସ୍‌ରେ
ବୋଇତ	: ଡ଼ଙ୍ଗା
ସାଧବାଣୀ	: ସାଧବାଣି / ସାଧବ୍‌ବୁଢୀ
ଝଡତୋପାନ	: ଝଡ୍‌ବତାସ୍ / ପାଣି ପବନ୍
ଦରିଆ	: ସମୁନ୍ଦର୍
ନାରିକେଳ	: ନଡିଆ
ଭରସା	: ଆଶା
ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ବିଶେଷ କରି ଝିପିଝିପି ବର୍ଷାହୁଏ ।	: ଶ୍ରାବଣ ମାସେ ଜୁରେ ଟୁପୁର୍ ଟୁପୁର୍ ପାଣି ମାରଇ ।
ଆକାଶରେ ମେଘ ଆସିଲେ ବିଜୁଳି ମାରେ ।	: ଆକାଶରେ ମେଘ୍ ଆଇଲେ ବିଜୁଳି ମାରଇ ।
ଝଡ ତୋପାନ ହେଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗିଯାଏ ।	: ଝଳି ପବନ ହେନେ ଘର୍‌ଦ୍ୱାର୍ ଭାଙ୍ଗଇ ।

ସେମାନେ ଆଉଥରେ ହସିଲାଇ

ଯାନିଯାତ୍ରା	: ପରବପର୍ବାଣି / ଯାନି ଯାତ୍‌ରା
ପାହାରେ	: ବାଡ଼ିଏ
ଦୁଃଖ	: ଦୁଃଖ୍
ଶବ୍ଦ	: ଶବଦ୍
ହାଲୁକା	: ଉଷାଶ୍
ହଠାତ୍	: ଝାଇ କରି
ଜବତ	: ଆକଟ
ଯାନିଯାତ୍ରାରେ ବହୁତ ଲୋକ ଠୁଳ ହୁଅନ୍ତି ।	: ଯାନି ଯାତ୍‌ରାରେ ଜବର ଲୁକ୍ ଠୁଳିଆଇ ହିଥାନ୍ତି ।
ବିଲେଇ ସବୁଦିନେ ଭାତ ଚୋରି ଖାଉଥିବାରୁ	: ବିଲାଇ ସବୁଦିନ ଭାତ୍ ଚୁରାଇ ଖାଥିବାରୁ
ଦିନେ ଘର ମାଲିକ ପାହାରେ ଦେଲେ ।	: ଘରର୍ ସାହୁ ବାଡ଼ିଏ ମାରିଲା ।
ଜଣେ ଲୋକ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇବାପାଇଁ ସାହୁକାରଙ୍କୁ ନେହୁରା ହେଲା ।	: ଝଣେ ଲୁକ୍ ଶହେ ଟଙ୍କା ପାଇବାକଇ ମାଲିକ ପାସ୍‌ରେ ନିଲଜ୍ ହେଲା ।
ଘନର ସ୍ତ୍ରୀ ମରିବାରୁ ଦୁଃଖରେ ରହିଛି ।	: ଘରର ତିର୍‌ଲା ମରିବାରୁ ଦୁଃଖରେ ଆଛି ।
ବାଣ ଫୁଟିଲେ ଶବ୍ଦ ହୁଏ ।	: ବାଣ୍ ଫୁଟିଲେ ଶବଦ୍ ହେଇ ।
ବନବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀ ମାନେ ଚୋରିକରି ନେଉଥିବା କାଠକୁ ଜବତ କରନ୍ତି ।	: ଗାଡ୍‌ମାନେ ଚୁରାଇକରି ନେଏଥିବା କାଠଲାକୟ୍ ଜବତ୍ କରନ୍ତ୍ ।

ତର୍ ମିତିର୍ ସାନ୍ ପିଲାଟାଏ

ଗାଁ ଚାହାଳି	:	ଗାଁ ଇସ୍କୁଲ୍
ଚାଟ	:	ପାଠ୍
ଡଉଲଡାଉଲ	:	ଗୁଲ୍ ଗାଲିଆ
ସରସର	:	ସର୍‌ବର୍
ତିଳେହେଁ	:	କଟିଏହିଁ
ସମତୁଲ	:	ସମାନ
ଚାଟସଭା	:	ପାଠ୍ ମଟିଙ୍ଗ୍
ବାରିଷ୍ଟର	:	ଓକିଲ
ଯଶ	:	ନାଁ
କାନେକାନେ	:	କାନେ କାନେ
ଗୌରବ	:	ଟେକ୍‌ପଣ
ମହିମା	:	ମହିମା
ତେଜଭରା	:	ତେଜ୍‌ଭରା
ମହତ୍ୱ	:	ମହତ୍, ଭଲ
ଜ୍ୱର ହେଲେ ତିଳେହେଁ ବିଳମ୍ବ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।	:	ଜର୍ ହେନେ କଟିଏହିଁ ଡ଼େରି କରିବା କଥା ନାଇଁ ।
ସ୍କୁଲରେ ଚାଟସଭା କଲେ ଉନ୍ନତି ହୁଏ ।	:	ଇସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପାଠ୍ ମିଟିଙ୍ଗ୍ କଲେ ମଙ୍ଗଲ୍ ହେଇ ।
ମୃତ୍ୟୁ ଖବର କାନେ, କାନେ କୁହାଯାଏ ।	:	ମଲା ଖବର କାନେକାନେ କହନ୍ତ୍ ।
ଗଛ ଲଗାଇବା ମହତ କାର୍ଯ୍ୟ ।	:	ଗଛ୍ ଲଗବାଟା ଗଟେ ମହତ୍ କାମ୍ ।

ଅଷ୍ଟମ ପାଠ

ସବୁ ଭଲ
(ସବିଏଁ ବଢ଼ିଆଁ)

ପ୍ରଚୁର	:	ଜବର୍
ପୃଥିବୀ	:	ପୃଥ୍ୱୀ / ବାସ୍‌କୀ
ଇତ୍ୟାଦି	:	ଇମିତିର୍
ମରୁଭୂମି	:	ଟାଙ୍ଗରା ଭୂଇଁ
ବାଷ୍ପ	:	କୁହୁଡି / ଫାଗ / କୁହୁଲି୍
ପରିଷ୍କାର	:	ସଫାସୁତର୍
ଏ ବର୍ଷ ପ୍ରଚୁର ବାଇଗଣ ଫଳିଛି ।	:	ଏ ସୁଁ ଜବର ବାଇଗଣ୍ ପଳିଛି ।
ପୃଥିବୀରେ ତିନି ଭାଗ ଜଳଏକଭାଗ ସ୍ଥଳ ।	:	ବାସ୍‌କୀରେ ତିନ୍ ଭାଗ୍ ପାଣି ଭାଗେ ଭୂଇଁ ।

ଅଷ୍ଟମ ପାଠ

ରାଇଜର ଫଲ୍

ମରୁଡି	:	ମରଳି
ଆଉଟୁପାଉଟୁ	:	କଲ୍‌ବଲ୍
ହାହାକାର	:	ହାଇହାଇ
ପଣ୍ଡିତ	:	ପଣ୍ଡିତ୍
କରୁଣା	:	ଦୟାଭାବ୍
ଚକିତ ଚାହାଣି	:	ଟାଟ୍‌କା
ବିପଦ	:	ଦୁଃଖ୍ / ବିପଦ୍
ପ୍ରଣାମ	:	ଜୁହାର୍
ଅନୁରୋଧ	:	ଗୁହାରି
ମାଲିକ୍	:	ସାହୁକାର୍
ସୌଭାଗ୍ୟ	:	ଭଲଭାଗ୍ୟ
ଉତ୍ସାହିତ	:	ଉସତ
ଉନ୍ନତି	:	ଆଗକୁ ବଢିବା, ଧନରେ ବଢିବା
ସହାନୁଭୁତି	:	ସହାନୁଭୁତି
ମରୁଡି	:	ମରଳି
ପିଲାଟି ଖାଇବାକୁ ନପାଇ ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ ହେଲା ।	:	ଛୁଆଟା ଖାବାକଇ ନାଁପାଇ ଆକୁପାକୁ ହେଲା ।
ରାମ କୁ ହରି କରୁଣା କଲା ।	:	ରାମକଇ ହରି ଦୟା କଲା ।
ମୁଁ ମୋ ପିତା, ମାତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ପ୍ରଣାମ କରେ ।	:	ମୁଇଁ ବୁଆ ମାଁ କଇ ସବୁଦିନ୍ ଜୁହାର କରଇ ।
ଆମ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷକ ଉତ୍ସାହିତ କରି ଗଣିତ ପଢାନ୍ତି ।	:	ଆମର ଗଣିତ୍ ମାଷ୍ଟର୍ ଉଷତ୍‌ହି କରି ପାଠ୍ ପଢ଼ାନ୍ତ୍ ।

ଛୋଟିଆ ଫୁଲର ଗନ୍ଧ-ସୁରୁଫୁଲର୍ ବାସନା

ଭଅଁର	:	ଭମ୍‌ରା
ଜଗତ କରତା	:	ଜଗତ୍ ଠାକୁର୍ / ଭଗ୍‌ବାନ୍
ଅପାର	:	ଅନେକ
କରୁଣା	:	ଦୟା, ଧରମ
ଭକତି ଅନ୍ତରେ	:	ଭକତି ମନରେ, ଭକ୍ତି ମନରେ
ପ୍ରଭୁ ପରମେଶ୍ୱର	:	ଈଶ୍ୱର ଠାକୁର, ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ୍
ମାଖି	:	ବୋଲିହେବା, ମାଖ୍ / ଲିପିହେଇ
ପାଖୁଡ଼ା	:	ପାଖୁଲା
ବିତରିବା	:	ବାଂଟିବା / ମହକିବା

ତୋଷି	ମନ୍‌କୁ ଜିତିବା
ଭଅଁର ଫୁଲର ରସ ଶୋଷିଦିଏ ।	ଭମ୍‌ରା ଫୁଲର୍ ରସ୍ ପିଇଦେଇ ।
ରାଜା ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅପାର ଧନ ସଂପତି ରହୁଥିଲା ।	ରାଜା ମାନଙ୍କର ପାସ୍‌ରେ ବହୁତ୍ ଧନ ଦରବ୍ ରହୁଥିଲା / ରହଥିଲା ।
ଧନ୍ୟ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ	ଧଇନ ଭଗ୍‌ବାନ୍ କଇ
ଆନ୍ତରିକ ସହ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କଲେ	ମନ୍ ଲଗାଇ କରି ପୂଜା କର୍ନେଁ
ମନସ୍କାମନା ପୂରଣ ହେବ ।	ନିଜର୍ ସବୁ ଇଚ୍ଛାଲା ପୂରଣ୍ ହେଇ ।
ଧନୀ ଲୋକମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପୋଷାକ ବିତରଣ କରୁଥିଲେ ।	ଧନୀ ଲୁକ୍‌ଲା ତାହାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାରେ ଖାଇଦ, ଲୁଗା ପଟା ବାଂଟ ଥିଲାଇ ।
ସୀତା ରାମର ମନକୁ ଟାଣିନେଲା ।	ରାମର୍ ମନ୍‌ଟାକଇ ସୀତା ଟାଣିନେଲା ।

ଜଙ୍ଗଲ ମିଟିଙ୍ଗ୍

କୋଳାହଳ	ହୁ ହାଲା
ଆୟୋଜନ	ବନ୍ଦବସ୍ତ / ଯୋଗାଳ ହେଲା
ପ୍ରଣାମ	ଜୁହାର୍
କୌଶଳ	ଚ୍‌ଲାକ୍, ଉପାୟ୍ / ବୁଦ୍ଧି
ନୀରବ	ନୀରବ୍, ଚୁପ୍ ଚାପ୍
ଶାସ୍ତି	ଦଣ୍ଡ୍
ସାରସପକ୍ଷୀ	ଚଳଇ, ସାରସ ଚଳଇ
ନିରୀହ	ସରଳିଆ, ନିରୀହ
ସ୍ୱୀକାର	ମନିନେବା
ସ୍ୱାର୍ଥପର	ନିଜରଲାଗି
ସମ୍ମୁଖୀନ	ମୁହାଁମୁହିଁ
ବଜାରରେ କୋଳାହଳ ହୁଏ ।	ହାଟରେ ହୋ ହାଲ୍ଲା ହେଇ ।
ବୟସ୍କ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରିବା ।	ବୁଢ଼ା ଲାକଇ ଜୁହାର୍ କର୍‌ବା ।

ବଣ୍ ହେଲା ବଣି

ପଂଜୁରି	ପଂଜୁର୍ / ଘାରି
ନିଇତି	ଦିନ୍ ଦିନ୍
ମିତ	ସଇ
ବନ୍ଦୀ	ବନ୍ଦ୍, ଆକଟ୍
ଅସ୍ତ୍ର	ଅସ୍ତ୍ର
ଅସହଯୋଗ	ସାହାଯ୍ୟ ନାଁ କରିବା
ପଂଜୁରୀରେ ଶୁଆ, ଶାରୀଙ୍କୁ ପୋଷନ୍ତି ।	ଘାରିକଇ ରାଇକା ରାମିଳାକଇ ପୁଷନ୍ତ୍ ।

ମିତ ସହ ବିଶ୍ୱାସ ଘାତକ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । : ସଙ୍ଗ ସାଙ୍ଗେ ଅବିଶାସୀ କରିବା ନାଇଁ ।
ଚୋରି କଲେ ପୋଲିସ୍ ଚୋରକୁ ନେଇ ବନ୍ଦି କରନ୍ତି । : ଚୋରୀ ହାରି କନେଁ ପୋଲିସ୍ ଚୋର୍‌କଇ ନେଇଁ ଥାନାରେ ଖୁଆଲନ୍ତ୍ ।
ଚୋର ମାନେ ହାତରେ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ବୁଲନ୍ତି । : ଚୋର୍‌ମାନେ ହାତରେ ବୁଡ଼ିଆ କାତି ଧେରିକରି ବୁଲନ୍ତ୍ ।

ନେତା ବକ୍ସି ଜଗବଂଧୁ

ନିକାଟଂନ : ନାଁ ଯିବା ଯାଗା / ନାଁ ଯା ହେଥିବା ଯାଗା
ସର୍ଦ୍ଦାର : ଡାକୁଟା / ମୁଖିଆ
ଦୃଷ୍ଟି : ଦେଖିଆ / ଦେଖିବା
ସମ୍ମାନ : ଜୁହାର୍
ନିର୍ଦ୍ଦୟ : ହରକତ, ଦୟା ଧରମ୍ ନାହିଁ
ସରସ : ବଢ଼ିଆଁ
ରେଢାଖୋଲ ଅଂଚଳରେ ଏକ ନିକାଟଂନ ଜଙ୍ଗଲ ଅଛି । : ରେଢାଖୋଲ ଅଂଚଳରେ / ଜାଗାରେ ଜୋର୍ ଜଙ୍ଗଲ୍ ଆଛି ।
ଚକ୍ଷୁହୀନ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିହୀନ କୁହାଯାଏ । : ଆଖିନାଁଥିବା ଲୋକ୍‌ଲାକଇ କଣା କହନ୍ତ୍ ।
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଉଚିତ । : ବଡ଼ ଲୁକ୍‌କାକଇ ମାନ ସମ୍ମାନ ଦେବାର୍ କଥା ।
ଗୋପାଳ ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି । : ଗୋପାଳ ଝଣେ ଦୟା ଧରମ୍ ଲୁକ୍ ।

କାଗଜ୍ ଖେଲ୍

ରିଙ୍ଗୁ ଓ ମିଙ୍ଗୁ : ରିଙ୍ଗୁ ଆର୍ ମିଙ୍ଗୁ
ଡ଼ଙ୍ଗା : ଡ଼ଙ୍ଗା
ଫଟକା : ଫୁଟ୍‌କା
ଟୋପି : ଟୁପି
ଟ୍ରେ ଟ୍ରେ : ଥାଳି
ପ୍ରଭୃତି : ନାନା ପ୍ରକାର / କେତେ ପର୍‌କାର୍
ଭାଙ୍ଗି : ଭାଙ୍ଗି
କ'ଣ : କିସ୍
ସେହିଭଳି : ସିମିତି
ଖଣ୍ଡେ : ଫାଳେ
ଦାଗ : ଦାଗ୍, ଚିନ୍
ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଚାପିଦିଅ । : ବେଶୀ ଜୋର୍‌ରେ ଯାଙ୍କିଦେ ।
ସ୍ଥାନରୁ କାଟିଦିଅ । : ଜାଗାରୁ କାଟିଦେଅ ।
ଆକୃତି : ହିମିତିର୍, ଢଙ୍ଗର୍

ତ୍ରିଭୂଜ କୁହାଯାଏ ।	:	ତିନ୍ କୋଣିଆଁ କହନ୍ତ୍ ।
ନିଅ ତାହାକୁ ରଙ୍ଗଦିଅ ।	:	ନେଁ ତାକଇ ରଙ୍ଗଦେଅ ।
ତ୍ରିଭୁଜ	:	ତ୍ରିଭୂଜ୍
ତିଆରି	:	ବନମା, ଗଢ଼ିବା
ଅଠାରେ ଲଗାଅ	:	ଅଠାରେ ଲଗାଅ
କଇଁଚି ସାହାଯ୍ୟରେ	:	କଇଁଚି ସାଇଜରେ
ତିନିପଟରେ ଥିବା	:	ତିନିବାଟେ / ତିନ୍‌କଲେ ଥିବା
ବାହୁ କୁହାଯାଏ ।	:	ବାହି କହନ୍ତ୍ ।
କେତୋଟି	:	କେତ୍‌ଟା
ପ୍ରତ୍ୟେକ	:	ସବୁ
ରଖି	:	ରଖି
ଚାରିପାଖରେ	:	ଚାରିଆଡେ / ଚ୍ଚରିଆଲେ
ଟାଣ	:	ଟାଣ୍ / ଧପଟ୍
ପାଉଛ	:	ପାଉଚ / ପାଆଛ
କିପରି	:	କେମନ୍ତ୍
ଆୟତ ଚିତ୍ର	:	ଚ୍ଚରିକଣିଆ ଛବି
ଅଂଶରେ	:	ଫାଲେ
ଚିହ୍ନାଉଥିବା	:	ଚିହ୍ନାଇଁ ଦେବା
କାଠି	:	କାଠି
ଖଡ଼ିକା	:	ଖଳିକା
ଯୋଡି	:	ଲଦି

ଜିନିଷକଇ ଦେଖିକରି ଜାଣିମା
ଗଣିତ ମଜା

ବୃତ୍ତ	:	ଗୋଲେଇ / ଗୋଲ୍
ଧାର	:	ଧାର୍
ବକ୍ର	:	ବଙ୍କା
ସରଳ	:	ସିଧା, ସଳଖ୍
ସରଳରେଖା	:	ସିଧାଗାର୍
ବକ୍ରରେଖା	:	ବଙ୍କାଗାର୍
ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ସ	:	ଜ୍ୟାମିତି ବାକସ୍
ଟ୍ୟାନ୍ ଗ୍ରାମ୍	:	ଟ୍ୟାନଗ୍ରାମ୍
ଟ୍ୟାନଗ୍ରାମ ଚିତ୍ର	:	ଟ୍ୟାନଗ୍ରାମ୍ ଚିତ୍ର

କୁଲ	:	କୁଲ୍
ବ୍ୟବହାର	:	ବେଭାର୍
କେବଳ	:	କେବଲ୍
ଘର ଅଗଣା	:	ଘର୍ ଡାଣ୍ଡ୍
ମୁରୁଜ	:	ମୁରୁଜ୍
ବିନ୍ଦୁ	:	ଟୋପା
ଅଙ୍କନ	:	ଚିତିର / ଅଙ୍କନ୍
ଡାହାଣପଟେ	:	ଭୁଜୁଣିଆଡ଼େ / ସିଧାହାତ୍ କଲେ
ଗ୍ଲାସ	:	ଗିଲାସ୍
ଗ୍ରିଡରେ	:	ଗ୍ରୀଡ୍‌ରେ
ବସ୍ତୁ	:	ଜିନିଷ୍
ବାହୁ	:	ବାହୁ
ଦୈର୍ଘ୍ୟ	:	ନମା
ନିମ୍ନରେ	:	ତଳେ
ବର୍ଗଚିତ୍ର	:	ବର୍ଗଚିତ୍ର
ଆୟତଚିତ୍ର	:	ନମା ଚ଼ରିକଣିଆ ଚିତ୍ର
ଭଳି	:	ମିତି
କ୍ଷୁଦ୍ରତମ	:	ଇଡିକିଟିଏ / ଛୁଟିଆ
ବଳକା	:	ବଳିଲା
ସାହାଯ୍ୟ	:	ସାଇଜ୍
ଲକ୍ଷ୍ୟ	:	ନଜର୍,ନଞ୍ଜର୍
ବର୍ଗାକାର	:	ସମାନ ଚ଼ରିକୋଣିଆ
ସଜାଡ଼	:	ସଜାଡ଼ / ସଜାଲ୍
ସମ୍ପର୍କ	:	ସଂପର୍କ
ବିପରୀତ	:	ଆର୍‌ପଟ
ସୃଷ୍ଟି	:	ତିଆରି
ଏହାଦ୍ୱାରା	:	ଇଆର୍ ଦ୍ୱାରା
ସାରଣୀ	:	ସାରଣୀ
ମୁଣ୍ଡୁଳା	:	ଗୋଲେଇ, ମଣ୍ଡଳା
ବାହୁସଂଖ୍ୟା	:	ବାହୁସଂଖ୍ୟା
କୋଣ	:	କଣ୍
କର୍ଣ୍ଣ	:	କାନ୍, କର୍ଣ୍ଣ

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ବସ୍ତୁର୍ ଆକୃତି ଜାଣିମା

ସର୍କସ	: ସର୍କସ୍
ଗୋଲକ	: ଗୋଲକ, ଗୋଲ୍
ସିଲିଣ୍ଡର	: ସିଲିଣ୍ଡର୍
ଆଇସିକ୍ରିମ୍	: ଆଇସ୍କ୍ରିମ୍
ବରଫ	: ହେମ୍ / ବରଫ୍
ଆୟତଘନ	: ନମା ନିଦା ଚରିକଣିଆ ଜିନିଷ
ସମଘନ	: ସମାନ ଚରିକଣିଆ ଜିନିଷ
କୋନ	: କୋନ୍
ବ୍ୟାଟେରୀ	: ବେଟାରି
ଦିଆସିଲି	: ମାଚିସ୍
ଚଟାଣ	: ଭୁଇଁ
ଡିଜାଇନ୍	: ବଢିଆଁ / ବଢିଆଁ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ	: ସବୁ / ପୁରା
ନକ୍ସା	: ନକସା
ପହଂଚିବା	: ପହଂଚିବା
ଶ୍ରେଣୀଗୃହ	: ପାଠ୍ ପଢା ଘର୍ / କିଲାସ୍ ଘର୍
ରୋଷେଇ ଘର	: ରନ୍ଧାଘର୍
ନଳକୂପ	: ଟାଙ୍କି, ନଳକୂଅ
ଗଣିବା	: ଗଣିବା
ଯେପରି	: ଯେମଂତ୍
ସେହିପରି	: ସେମନ୍ତ
ଏହିପରି	: ଇମିତି
କଂଟା	: କଂଟା
ସଂଖ୍ୟା	: ସଂଖ୍ୟା
କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ	: ଧାଣି, ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କ୍ରମରେ
ତୀରଚିହ୍ନ	: କାଣ୍ଡ୍ ଚିହ୍ନ / କାଣ୍ଡ୍ ଚିନ୍
ଗତ	: କାଲ୍‌ହର / କାଲ୍
ଏକଅଙ୍କ	: ଗଟେ ଅଙ୍କ୍
ଦୁଇ ଅଙ୍କ	: ଦୁଇ ଅଙ୍କ୍

ତିନି ଅଙ୍କ	:	ତିନିଟା ଅଙ୍କ୍
ଚାରି ଅଙ୍କ	:	ଚାରି ଅଙ୍କ୍
ପାଂଚ ଅଙ୍କ	:	ପାଂଚ ଅଙ୍କ୍
ଛଅ ଅଙ୍କ	:	ଛଅ ଅଙ୍କ୍
ସାତ ଅଙ୍କ	:	ସାତ ଅଙ୍କ୍
ଏକ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ	:	ଏକାଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ
ବାଟି	:	ବାଟି
ତଳ ଘର ପୁରଣ କର	:	ତଳର୍ ଘରଟା ପୂରଣ୍ କର୍
ଉଦାହରଣ	:	ଉଦାହରଣ୍
୮୯	:	ଅଣାନବେ

ଜାଗା ଜାଣିବା

କେଉଁ ରେଳ ଡବା	:	କେଁ ରେଲ୍‌ଡ଼ବା
ଦ୍ୱାଦଶ ଡବା	:	ବାର ନଂ, ବାରଡବା
ପଂଚଦଶ	:	ପନ୍ଦର୍
ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତି	:	ଆଗର୍‌ଟା
ବସିଥିବା	:	ବସିଥିବା
ମଧ୍ୟରେ	:	ମଝିରେ / ମଇଧ
ଏକାଦଶରୁ ବିଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	:	ଏଗାରରୁ କୁଳିଏ ଯାକେ
ପୁରଣବାଚକ	:	ପୂରଣ ବାଚକ
ସଂପର୍କରେ	:	ସଂପର୍କରେ
ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରିବେ	:	ପିଲାଲାକଇ ପଚାରିବେ
ପୁରଣବାଚକ ସଂଖ୍ୟା	:	ପୂରଣ ବାଚକ ସଇଁଖା
ଆଗପଛ ଦେଖିବା	:	ଆଗ୍‌ପଛ୍ ଦେଖିବା
ଆଗ ପଛ ଜାଣିବା	:	ଆଗ୍ ପଛ୍ ଜାଣିବା
ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମାନେ ସଭା କଲେ ।	:	ପଶୁ ଚଳଇ ମିଟିଙ୍ଗ୍ କଲାଇ ।
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାଳେଣି ପଡ଼ିଲା ।	:	ତାଙ୍କର୍ ଭିତ୍‌ରେ ଭାଳେଣୀ ପଡିଲା ।
ମଣିଷମାନେ ଜଙ୍ଗଲ କାଟୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ?	:	ଲୁକ୍‌ଲା ବଣ୍ କାଟଛନ୍ତ୍ କିଶ୍ କଇ ?
ଜଙ୍ଗଲ ସଫାହେଲେ ଆମେ କେଉଁଠି ରହିବା ?	:	ବଣ୍ ସାଫା ହେନେଁ ଆମେ କେଁଠି ରହିଁବା ?
କ'ଣ ଖାଇବା ?	:	କିସ୍ ଖାବା ?
କୋକିଶିଆଳି ଉଠି କହିଲା ।	:	ଶିଆଳ୍ ଉଠିକରି କହିଲା ।
ପରବର୍ତ୍ତି ସଂଖ୍ୟା	:	ପଛ ସଇଁଖା

ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତି ସଂଖ୍ୟା	: ମଝି ସଇଁଖା
ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତି ସଂଖ୍ୟା	: ଆଗ ସଇଁଖା
ଯୋଗ ଓ ବିୟୋଗ ସଂଖ୍ୟା	: ମିଶାଣ ଫେଡ଼ାଣ ସଇଁଖା
ଏକାଦଶ	: ଏକାଦଶ୍
ଦ୍ୱାଦଶ	: ଦ୍ୱାଦଶ୍
ତ୍ରୟୋଦଶ	: ତ୍ରୟଦଶ୍
ଚତୁଃଦଶ	: ଚତୁର୍ଦଶ୍
ପଂଚଦଶ	: ପଂଚଦଶ୍
ଷୋଡ଼ଶ	: ଷଡ଼ଶ
ସପ୍ତଦଶ	: ସପ୍ତଦଶ୍
ଅଷ୍ଟଦଶ	: ଅଷ୍ଟଦଶ୍
ଊନବିଂଶ	: ଊନବିଂଶ୍
ବିଂଶ	: କୋଳିଏ / କୁଳି
ସାନ ବଡ଼	: ସାନ୍ ବଡ୍
ବଡ଼ ଛୋଟ	: ବଡ୍ ସାନ୍
ବୃହତର	: ସବୁଠାରୁ ବଡ଼
କ୍ଷୁଦ୍ରତର	: ସବୁଠାରୁ ସାନ୍
ସ୍ଥାନୀୟମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟକର ।	: ସ୍ଥାନୀୟ ମାନ୍ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।
ବୁହାଇଲେ	: ବୁହାଇ ଦେଲେ
ମିଶାଣ	: ମିଶାଣ୍
ସମାଧାନ କର	: ସମାଧାନ କର
ଅନୁମାନ କରି ଯୋଗଫଳ କରିବା ।	: ଅନ୍‌ମାନ୍ କରି ମିଶାଣ୍ ଫଳ କରିବା ।
ବାଦ୍	: ଛାଡ଼ିଦେବା
ମନେ ମନେ ହିସାବ କର ଓ କହ ।	: ମନେ ମନେ ହିସାବ କର୍ ଆଉ କଉ ।
କେଉଁ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଫେଡ଼ିଲେ ଫେଡାଣ ଫଳ ପନ୍ଦର ହେବ ?	: କେଁ କେଁ ସଂଖ୍ୟାକଇ ଫେଡିନେ ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ୧୫ ହେବାକ୍ ?

ପାଠ-୧୦

ଫେଡ଼ାଣ୍

ପତ୍ର ଗଣିବା ।	: ପତର୍ ଗଣିବା ।
କାହାର ବେଶୀ କାହାର କମ ।	: କା'ର ଜବର କାହାର କମ୍ ।
ସୀତା ୧୦୦ଟି ପତ୍ର ତୋଳିଲା ।	: ସୀତା ୧୦୦ଟିପତର୍ ତଳିଲା ।

ଗୀତା ୬୦ଟି ପତ୍ର ତୋଳିଲା ।	:	ଗୀତା ୬୦ଟି ପତର୍ ତଳିଲା ।
ସୀତାର ପତ୍ର ବେଶୀ ନା ଗୀତାର ପତ୍ର ବେଶୀ କେମିତି ଜାଣିଲ ?	:	ସୀତାର ପତର୍ ଜବର୍କି ଗୀତାର ପତର୍ ଜବର୍ ବେଶୀବଲି କେମନ୍ତ ଜାଣିଲ ?
ଗୋଟିଏ ବଣରେ ବାଘସଂଖ୍ୟା ୫୮୫ । ଓ ଭାଲୁ ୯୫୪	:	ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ୍‌ରେ ବାଗ୍ ସଂଖ୍ୟା । ୫୮୫ ଆଉ ଭାଲୁ ୯୫୪
ଓ ହରିଣ ୫୨୮ଓ ଠେକୁଆ ୨୮ଥିଲେ ।	:	ଓ ମିରିଗ୍ ୫୨୮ ଓ ଖେଳିଆ ୨୮ ଥିଲାଇ ।
ବାଘ, ଭାଲୁ ମିଶି କେତେ ଥିଲେ ?	:	ବାଗ୍ ଭାଲୁ ମିଶି କେତେ ଥିଲାଇ ?
ବାଘ ଓ ଠେକୁଆ ମିଶି କେତେ ଥିଲେ ?	:	ବାଗ୍ ଓ ଖେଳିଆ ମିଶି କେତେ ଥିଲାଇ ?

ଆସ ଗଣିମା

କ୍ରିକେଟ ଖେଳ ।	:	କିର୍‌କେଟ୍ ଖେଲ୍ ।
ଗୋଟିଏ ଓଭର କେତେଟି ବଲ ପଡ଼ିବ ।	:	ଏକ୍ ଓଭରରେ କେତଟା ବଲ ଫିଙ୍ଗିବା ।
ରାମ ୫ ଓଭରରେ ୩୫ ରନ୍ କଲା ।	:	ରାମ ୫ ଓଭରରେ ୩୫ ରନ୍ କଲା ।
ଗୋଟିଏ ଓଭର ୬ଟି ବଲ୍ ଫିଙ୍ଗାଯାଏ ।	:	ଏକ ଓଭର୍‌ରେ ୬ଟି ବଲ୍ ଫିଙ୍ଗା ହେଇ ।

'ଓ' ଆସ ବାଂଟିବା 'କୁ'

ତୁମେ ଯେତେ ଆମେ ସେତେ ।	:	ତମେ ଯେତିକି ଆମେ ସେତିକି ।
ଆମ ପଛରେ ଆହୁରି ସେତେ ।	:	ଆମ ପଛକଇ ଆରି ସେତିକି ।
ଆମେ ସମସ୍ତେ ଅଠର ।	:	ଆମେ ସବୁଯାକ ହିକରି ଅଠର ।

ସମୟ କହଇ ମୁଇଁ ଠିକ୍

ଘଂଟା	:	ଘଡି, ଘଂଟା
ହାତଘଂଟା	:	ହାତ ଘଡି
ଘଂଟାରେ ଏକ ଠାରୁ ବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।	:	ଘଡିରେ ଏକ ଠାରୁ ବାଆର ଯାକେ ସଂଖ୍ୟା ଆଛି ।
ଘଂଟାରେ ତିନୋଟି କଂଟା ଅଛି ।	:	ଘଡିରେ ତିନ୍‌ଟା କଂଟା ଆଛି ।
ଦିନରାତି ଚବିଶ ଘଂଟା ।	:	ଦିନରାତି ମିଶାନେ ଚବିଶ୍ ଘଂଟା ।
ଦିନକୁ ବାର ଘଂଟା ।	:	ଦିନକଇ ବାର ଘଂଟା ।
ରାତିକୁ ବାର ଘଂଟା ।	:	ରାତି କଇ ବାର ଘଂଟା ।
ଦଶ ଘଂଟା ହେଲେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉ ।	:	ଦଶ ଘଂଟା ହେନେ ଇସ୍‌କୁଲ ଯାଉଁ ।
ଖରାବେଳେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ହୁଏ ।	:	ବେଳାରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ହେଇ ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ଚାରିଟାରେ ଛୁଟି ହୁଏ ।	:	ସଞ୍ଜ୍ ଚାରିଟାରେ ଛୁଟି ହେଇ ।
ପାହାନ୍ତିଆରେ ଉଠିବା ।	:	ପାହାନ୍ତାରେ ଉଠିବା ।
ରାତି ଆଠ ଘଂଟାରେ ଶୋଇବା ।	:	ରାତି ଆଠ ଘଂଟାରେ ଶୋଇବା ।

ଟଙ୍କା ପଇସା ହିସାବ

୧ ପଇସା	:	ଏକ୍ ପଇସା
୫ ପଇସା	:	ପାଂଚ୍ ପଇସା
୨୦ ପଇସା	:	କୁଳିଏ ପଇସା
୨୫ ପଇସା	:	ପଚିଶ୍ ପଇସା / ଚରଣା
୫୦ ପଇସା	:	ପଚାସ୍ ପଇସା / ଆଠଣା
୭୫ ପଇସା	:	ପଂଚସ୍ତରି ପଇସା / ବାରଣା
୧ ଟଙ୍କା	:	ଏକ୍ ଟଙ୍କା / ଟଙ୍କାଟାଇ
୨ ଟଙ୍କା	:	ଦୁଇ ଟଙ୍କା / ଦିଟଙ୍କା
୫ ଟଙ୍କା	:	ପାଂଚ୍ ଟଙ୍କା
୧୦ ଟଙ୍କା	:	ଦଶ୍ ଟଙ୍କା
୨୦ ଟଙ୍କା	:	କୁଳିଏ ଟଙ୍କା
ବାଇଗଣ ୧ କେଜି ୧୦ ଟଙ୍କାରେ ମିଳେ ।	:	ବାଇଗଣ ୧ କିଲକଇ ୧୦ ଟଙ୍କାରେ ମିଳଇ ।
ଟମାଟ ୧ କେଜି ୨୦ ଟଙ୍କାରେ ମିଳେ ।	:	ପାଚଲ ଘଣ୍ଟା ୧ କିଲୋ କୁଳିଏ ଟଙ୍କାରେ ମିଳଇ ।
ବାଇଗଣ ଓ ଟମାଟ କିଣିଲେ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।	:	ବାଇଗଣ୍ ଓ ପଚଲ୍ ଘଣ୍ଟା କିଣିଲାଇ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବାକଇ ହେବାକ୍ ।
ରାମ ୧୦ ଟଙ୍କା ନେଇ ୬ ଟଙ୍କା ପେନ୍ କିଣିଲା, କେତେ ଟଙ୍କା ବଳିଲା ।	:	ରାମ୍ ଦଶ୍ ଟଙ୍କା ନେଁଇ ୬ ଟଙ୍କାରେ ପେନ୍ ଘେନିଲା, ଆରି କେତ୍ ଟଙ୍କା ବିଳିବାକ୍ ।
କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରୁ ଶିଖିବା ।	:	କେଲେଣ୍ଡରରୁ ଜାଣିବା ।
ବର୍ଷ	:	ବର୍ଷ
ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ୩୧ ଦିନ ।	:	ପୁଷ୍ ମାସ୍ଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ ।
ଫେବୃଆରୀ ମାସ ୨୮ ଦିନ ।	:	ମାଘ୍ ମାସ୍ଟା ୨୮ ଦିନିଆଁ ।
ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୩୧ ଦିନ ।	:	ଫଗୁଣ ମାସ୍ଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ ।
ଏପ୍ରେଲ୍ ମାସ ୩୦ ଦିନ ।	:	ଚଇତି ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ ।
ମଇ ମାସ ୩୧ ଦିନ ।	:	ବଇଶାଖ୍ ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ ।
ଜୁନ୍ ମାସ ୩୦ ଦିନ ।	:	ଜେଷ୍ଟ୍ ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ ।
ଜୁଲାଇ ମାସ ୩୧ ଦିନ ।	:	ଆଶାଳ ମାସ୍ଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ ।
ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୩୧ ଦିନ ।	:	ଶାବଣ ମାସ୍ଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ ।
ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୩୦ ଦିନ ।	:	ଭୁଦ ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ ।
ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ୩୧ ଦିନ ।	:	ଆଶିନ୍ / ଦଶରା ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ ।

ନଭେମ୍ବର ମାସ ୩୦ ଦିନ ।	:	କାର୍ତିକ୍ ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ ।
ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୩୧ ଦିନ ।	:	ମଗ୍‌ଶିର୍ ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ ।

ମାପ

ଚାଖଣ୍ଡ	:	ଚ଼ଖ୍‌ଣ୍ଡେ
ଇଂଚେ	:	ଏକ୍ ଇଂଚ୍ / ଇଂଚେ
ହାତେ	:	ଏକ୍ ପାଦ୍, ହାତେ
ହରିର ଉଚ୍ଚତା ୪ ଫୁଟ	:	ହରି ୪ ଫୁଟ ଉଂଚା
ବାଡ଼ି	:	ଠେଙ୍ଗା
ସ୍କେଲ୍	:	ଇସ୍‌କେଲ୍
ଦାମର କୂଅ ଗଭିରତା ୨୦ ମିଟର ।	:	ଦାମର କୁଅଟାର ଖାଲ୍ ୨୦ ମିଟର ।
ରାମ ପାଇଁ ୧ ମିଟର କନା ଦରକାର ।	:	ରାମ ପାଇଁ ୧ ମିଟର କପଡ଼ା ଦରକାର ।
ଆନୁମାନିକ ମାପ	:	ଅନମାନିଆଁ ନାପ୍
ପ୍ରକୃତ ମାପ	:	ସଠିକ୍ / ଠିକ୍ ମାପ / ସଠିକ୍ ନାପ

ପାଠ-୧୪

ଓଜନ ଓ ପରିମାଣ ଜାଣିବା ।	:	ଓଜନ୍ ଆଉ ପରିମାଣ୍ ଜାଣିମା ।
ତେଙ୍ଗୁରା	:	ଜଣାଇବା
ଚାଉଳ, ଡାଲି, ଚିନି, ଗହମ, ଆଳୁ, ପିଆଜ କେଜିରେ ଓଜନ କରାଯାଏ ।	:	ଚ଼ଉଲ୍, ଡାଲି, ଚିନି, ଗହମ, ଆଳୁ, ପିଆଜ୍ କିଲ ପଲାରେ ନାପନ୍ତି ।
କିରାସିନି (ଲିଟରରେ ମପାଯାଏ)	:	କିରାସିନି (ପଲାରେ ମପାଯାଏ)
କିଲୋମିଟର	:	କିଲୋମିଟର / ମାଇଲ
୧ କେଜି	:	୧ କିଲୋ
୧/୨ ଅଧାକେଜି ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍	:	୧/୨ ଅଧାକିଲେ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍
୧ଲିଟର ୧୦୦୦ମି.ଲି.ଲିଟର	:	୧ଲିଟର ୧୦୦୦ମି.ଲି.ଲିଟର
୫୦୦ ମିଲିଲିଟର	:	୧/୨ ଲିଟର

ତଇଥ ଜାଣିମା

ବଣରେ କେଉଁ ଜୀବମାନେ ରହନ୍ତି ।	:	ଜଙ୍ଗଲ୍‌ରେ କେଁ କେଁ ଜୀବ ମାନେ ରହନ୍ତ୍ ।
କେତେ ପ୍ରକାର ବାଘ ଦେଖିଛ ।	:	କେତ୍ ପରକାର୍ ବାଘ୍ ଦେଖିଛସ୍ ।
କେତେ ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ଦେଖିଛ ।	:	କେତେ ପରକାର୍ ପକ୍ଷୀ ଦେଖିଛସ୍ ।
କେତେ ପ୍ରକାର ଫୁଲ ଦେଖିଛ ।	:	କେତେ ପରକାର୍ ଫୁଲ୍ ଦେଖିଛସ୍ ।
କେତେ ପ୍ରକାର ଗଛ ଦେଖିଛ ।	:	କେତେ ପରକାର୍ ଗଛ୍ ଦେଖିଛସ୍ ।

ଚିତ୍ରଟାକଇ ଚିହ୍ନ

ତ୍ରିଭୁଜ : ତ୍ରିଭୁଜ
ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର : ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର
ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର : ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର
ଗୋଲ : ଗୋଲ୍ ସିଧାଗାର ଟାଣିବା
ଭୂମି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିବା ସିଧାଗାର । : ଭୂଇଁ ଉପରେ ଠିଆ ହେଉଥିବା ସିଧା ଗାର ।
ଭୂମି ଉପରେ ଶୋଇଥିବା ଭଳି ସିଧାଗାର । : ଭୂଇଁ ଉପରେ ଶୋଇଥିବା ଭଳି ସିଧାଗାର୍ ।
ଭୂମି ଉପରେ ତେରେଛା ଭାବେ ସିଧାଗାର । : ଭୂଇଁଉପରେ ତେରଛା ଭାବ୍‌ରେ ସିଧାଗାର୍ ।
ସ୍କେଲ ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ ଗାର ଟାଣ । : ଇସ୍କେଲ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗାର୍ ଟାଣ ।
କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରି ? : କେଁ କେଉଁ ଜିନିଷ୍ ବେଭାର୍ କରି ସିଧାଗାର ଟାଣିପାରିବ ?

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର

ଗୋଜିଆ ପାହାଡ଼ ଗୋଟିଏ ତ୍ରିଭୁଜର ଉଦାହରଣ । : ଗୁଜିଆ ପାହାଡ଼ ଗୋଟେ ତ୍ରିଭୁଜର ଉଦାହରଣ୍ ।
ରୁମାଲ ଗୋଟିଏ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ । : ରୁମାଲ ଗୋଟେ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ ।
ଦିଆସିଲି ଗୋଟିଏ ଆୟତକ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ । : ମାଚିସ୍ ଗୋଟେ ଆୟତ କ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ ।

ଗଡ଼ବା

୧. କଦଳୀ : କଦଳୀ
୨. କ୍ରିକେଟ ବ୍ୟାଟ : କ୍ରିକେଟ୍ ବ୍ୟାଟ୍
୩.ବଲ : ବଲ୍
୪.ଚକ : ଚକ୍
୫.ଇଟା : ଇଟା
୬.ରୁଲବାଡ଼ି : ଗୋଲବାଡ଼ି
୭.କମଳା : କମଳା
୮.ପ୍ଲେଟ : ପ୍ଲେଟ୍

ଦଳ ଦଳ କରି ଗଣିଆଁ

ଗାଁ ହାଟରେ ବିକ୍ରି କରିବା ଜିନିଷ : ଗାଁ ବଜାରରେ ବିକିବାର ଜିନିଷ୍
୧.ଲେମ୍ବୁ : ଲେବୁ
୨.ନଡ଼ିଆ : ନଡିଆ
୩.କଦଳୀ : କଦଳୀ
୪.୧ ପୁଞ୍ଜା : ମୁଠେ
୫.୧ ଯୋଡ଼ା : ଯୋଡ଼ିଏ

ସାନ୍ ବଡ଼୍ ସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନିବା

୧. ୫ ଟଙ୍କା ଓ ୨ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ କାହାର ବେଶୀ ।	:	୫ ଟଙ୍କା ୨ ଟଙ୍କା ଭିତରେ କେଁଟା ବେଶୀ ।
୨. ଧାଡି ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୁଅ ଓ ୧ ଠାରୁ ୧୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଗଣିବା ।	:	ଧାଲିରେ ଠିଆହେଇ ୧ ରୁ ୧୦ ପରଯନ୍ତ୍ ସଂଖ୍ୟା ଗଣିମା ।
୩. କିଏ ଆଗରେ ପହଂଚିବ ?	:	ଆଗରେ କିଏ ପହଁଚିବାକ୍ ?
୪. ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପାହଚ ଗଣ, ମିସ୍କୁଲତା ପାହାଚ ଗଣି ମୁଁ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବି ।	:	ତମର୍ ଇସ୍କୁଲର ପାହାଚ ଗଣ, ମିସ୍କୁଲତା ଗଣିକରି ମୁଁଇ ବାକ୍ୟରେ ବେଭାର କର୍‌ବି ।
୫. କେଉଁ ଜିନିଷ ଘୋଷାଡ଼ି ନେଇପାରିବା ତାହା ଲେଖ ।	:	କେଁ ଜିନିଷ୍ ଲାକଇ ଘଷାରି କରି ନେଇ ପାର୍‌ବା ସେଲାକ ଲେଖିବା ।
୬. ଇଟ୍ଟା, କ୍ରିକେଟ, ବ୍ୟାଟ, ପ୍ଲେଟ ।	:	ଇଟା, କ୍ରିକେଟ୍, ବ୍ୟାଟ୍, ପ୍ଲେଟ୍
୭. ଗୋଟିଏ ପୁଞ୍ଜା କହିଲେ କେତୋଟି ?	:	ଗୋଟେ ପୁଂଜା ହେନେ କେତଟା ?
୮. ଗୋଟିଏ ପୁଞ୍ଜା ୪ ଟା ।	:	୧ ପୁଞ୍ଜା ହେନେ ୪ଟା ।

ମିଶାଣ୍ କରିବା

୧. ରାମ ଧରିଥିବା ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?	:	ରାମ କେତ୍‌ଟା ଫୁଲ୍ ଧେରିଛି ?
୨. ଶ୍ୟାମ ଧରିଥିବା ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?	:	ଶ୍ୟାମ କେତ୍‌ଟା ଫୁଲ୍ ଧେରିଛି ?
୩. କିଏ ଅଧିକ କିଏ କମ ଧରିଛି କହ ?	:	କିଏ ଜୋର୍ ଆଉ କିଏ ଅଲପ୍ ଧେରିଛି କହ ?
୪. ୫ଟି ଛେଳି ଓ ୬ଟି ଛେଳି ମିଶି କେତେ ହବ ?	:	୫ଟା ଛେଳି ଓ ୬ଟା ଛେଳି ମିଶିନେ କେତେ ହେବାକ୍ ?
୫. ବସ୍‌ରେ ୫୫ ଜଣ ଲୋକଯାଇପାରିବେ ।	:	ବସ୍‌ରେ ଦୁଇକୋଳି ପନ୍ଦରଜଣ ଲୋକ୍ ଯାଇ ପାର୍‌ବେ ।
୬. ସାର୍ଟ ଓ ପ୍ୟାଂଟ ମିଶାଇ କିଣିଲେ କେତେ ଟଙ୍କା ହେବ ?	:	ସାଟ୍ ହେଲା ପେଣ୍ଟ ମିଶାଇ କରି ଘେନିନେ କେତେ ଟଙ୍କା ହେବାକ୍ ?
୭. ଛତା ଓ ବ୍ୟାନର ଦାମ କେତେ ହେବ ?	:	ଛତା ଓ ବ୍ୟାନର୍ ରେଟ୍ କେତେ ହେବାକ୍ ?
୮. ଗୋଟିଏ ପେନର ଦାମ କେତେ ?	:	ଗୋଟେ ଡଟ୍‌ର ରେଟ୍ କେତେ ହେବାକ୍ ?
୯. ଗୋଟିଏ ପେନସିଲର ଦାମ କେତେ ?	:	ଗୁଟେ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ର ରେଟ୍ କେତେ ?
୧୦. ପେନ ଓ ପେନସିଲର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ?	:	ଡଟ୍ ହେଲା ପେନ୍‌ସିଲର ରେଟ୍ କେତେ ହେବାକ୍ ?

ଫେଡାଣ କରିବା ପ୍ରଶ୍ନ

୧. ୫ ରୁ ୩ ଗଲେ କେତେ ?	:	୫ ରୁ ୩ ଗନେ କେତେ ?
୨. ୧୦ ରୁ ୩ ଗଲେ କେତେ ?	:	୧୦ ରୁ ୩ ଗନେ କେତେ ?
୩. ୮୦ ରୁ ୨୦ ଗଲେ କେତେ ?	:	ଅଶୀରୁ କୋଡ଼ିଏ ଗନେ କେତେ ?

(+) ମିଶାଣ୍

ଗୋଟିଏ ଛେଳିର ଦାମ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ହେଲେ :		ଗୁଟେ ଛେଳିର ଦାମ୍ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ହେନେ
୨ଟି ଛେଳିର ଦାମ୍ କେତେ ?		୨ଟା ଛେଳିର ରେଟ୍ କେତେ ହେବାକ୍ ?

(-) ଫେଡ଼ାଣ୍ /ପ୍ରଶ୍ନ

୫ ରୁ ୩ ଗଲେ (କେତେ)	:	୫ ରୁ ୩ ଗନେ କେତେ ?

ଶୂନ ମିଶବା ହେଲା ଫେଡ଼ିଆ

(କ) ୫ରେ ୦ ମିଶାଇଲେକେତେ ?	:	୫ ରେ ୦ ମିଶାନେ କେତେ ?
(ଖ) ୧୦ରୁ ୫ ଗଲେ କେତେ ?	:	୧୦ରୁ ୫ ଗନେ କେତେ ?
(ଗ) ୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା କେତେ ?	:	୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା କେତେ ?

ମିଶ୍ବା ବଦଳରେ ଗୁଣିମା

(କ) ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ପେନ୍ଥାରେ କେତଟି ଫୁଲ ଅଛି ।	:	ଗୁଟେ ଫୁଲ୍ ନେନ୍ଥାରେ କେତଟା ଫୁଲ ଆଛି ।
(ଖ) ସେହିପରି ୫ ଟି ଫୁଲ ମାଳରେ କେତଟି ଫୁଲଥିବ ?	:	ସିମିତିର୍ ୫ଟା ଫୁଲ୍ ମାଳକେ କେତେଟା ଫୁଲ ଥିଆକ୍ / ଥିବାକ୍ ?
(ଗ) ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଗଣ ।	:	ଧାଳି ଧାଳି ଗଣ୍ ।
(ଘ) ଗୋଟିଏ ଚାବି ପେନ୍ଥାରେ କେତଟି ଚାବି ଅଛ ?	:	ଗୁଟେ ଋବି ନେନ୍ଥାକେ କେତେଟା ଋବି ଆଛି ?
(ଙ) ୫ ଟି ଚାବି ପେନ୍ଥାରେ କେତଟି ଚାବି ଅଛି ?	:	୫ଟା ଋବି ମେନ୍ଥାକେ କେତଟା ଋବି ଆଛି ?
(ଚ)ଦୁଇଟି ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠି କେତେ ?	:	ଦୁଇଟା ହାତର ଆଙ୍ଗ୍ଳି କେତଟା ?

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କର

୫ରେ ୦ (ଶୂନ) ମିଶିଲେ କେତେ ?	:	୫ ରେ ୦ ମିଶିନେ କେତେ ହିଆକ୍ ?
୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା = ୫୦ ଟଙ୍କା	:	୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା = ୫୦ ଟଙ୍କା
୫୦ (ପଚଶ ଟଙ୍କା)		୫୦= ଦିକୁଳି ଦଶଟଙ୍କା

ସମାନ ଭାଗରେ ବାଂଟିବା

୧. ୧୦ଟି ଆମ୍ବ ୫ ଜଣ ବାଂଟି ଖାଇଲେ ।	:	୧୦ଟା ଆମ୍ ୫ଝଣ୍ ବାଂଟି ଖାଲାଇ ।
୨. ୨୦ଟି କମଳା ୪ ଜଣକୁ କେତେଟି କମଳା ପଡ଼ିବ ?	:	୨୦ଟା କମଳା ୪ ଝଣ୍କଇ କେତେଟା କମଳା ପଡିଆକ୍ ?
୩. ୮୦ଟି କଦଳୀ ୧୦ ଜଣ ପିଲା, ଜଣକା କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ କଦଳୀ ଖାଇବେ ?	:	୮୦ଟା କଦଲ୍ୀକି ୧୦ ଝଣ ପିଲା କେତେଟା ଲେଖା ଖାବାଇ ?
୪. ୫ଟି ଶୁଆରେ ଗୋଟିଏ ଦଳ ସେହିପରି ୮ଟି ଦଳରେ କେତେ ରହିବେ ?	:	୫ଟା ଶୁଆରେ ଗୁଟେ ଦଲ୍ ସିମିତି ୮ଟା ଦଳରେ କେତେ ରହିବାଇ ?

ଟଙ୍କା ପଇସା ଦିଆନିଆ କରିବା

୧ ଟଙ୍କା	:	୧ ଟଙ୍କା
୨ ଟଙ୍କା	:	୨ ଟଙ୍କା (ଦିଟଙ୍କା)
୫ ଟଙ୍କା	:	ପାଂଚ ଟଙ୍କା
୧୦ ଟଙ୍କା	:	୧୦ ଟଙ୍କା (ଦି ପାଞ୍ଚ୍ ଟଙ୍କା)
୨୦ ଟଙ୍କା	:	୨୦ ଟଙ୍କା(କୋଳିଏ ଟଙ୍କା)
୫୦ ଟଙ୍କା	:	୫୦ ଟଙ୍କା(ଦିକୁଳି ଦଶ୍ ଟଙ୍କା)
୧୦୦ ଟଙ୍କା	:	୧୦୦ ଟଙ୍କା(ପାଞ୍ଚ କୁଳି ଟଙ୍କା)
୧୦୦୦ ଏକ ହଜାର	:	ହଜାରେ ଟଙ୍କା
୫୦୦୦ ପାଂଚ ହଜାର	:	ପାଂଚ ହଜାର୍
୧୦,୦୦୦ ଦଶ ହଜାର	:	ଦଶ୍ ହଜାର୍

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର / ବାଇକରେ ବେଭାର୍

୧. ୧୦ଟି ଆମ୍ବକୁ ୫ ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଣ୍ଟିଲେ ୧ ଜଣକୁ କେତୋଟି ଆମ୍ବ ପାଇବେ?	:	୧୦ ଟା ଆମ୍ ୫ ଝଣ୍ ବାଂଟିନେ କେତେଟା ଲେଖା ପାଇବାଇ ?
୨. ଗୋଟିଏ ଗାଈର ଦାମ = ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା, ହେଲେ ୨ଟି ଗାଈର ଦାମ କେତେ ?	:	ଗୁଟେ ଗାଈର୍ ଦାମ୍ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ହେନେ ୨ଟା ଗାଈର୍ ଦାମ୍ କେତେ ଦାମ୍ ହେବାକ୍ ?

ପାଠ-୧୨

ନମା କେତେ ଜାଣିଆଁ

ତୁମେ କେତେ ଲମ୍ବା ଅଛ ?	:	ତମେ କେତେ ନମା ଆଛ ?
ଟେବୁଲର ଲମ୍ବା କେତେ ?	:	ଟେବୁଲର ନମା କେତେ ?
ପେନ୍‌ର ଲମ୍ବା କେତେ ?	:	ପେନ୍‌ର ନମା କେତେ ?
କବାଟର ଲମ୍ବା କେତେ ?	:	ଦୁଗାଲ୍‌ର ନମା କେତେ ?
ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରୀର ଲମ୍ବା କେତେ ?	:	ଶ୍ରେଣୀ ଘରର୍ ନମା କେତେ ?

ପାଠ-୧୩

ଓଜନ୍ ଉଲାସ୍ କି ଭାରି ଜାଣିବା

ନିକିତି	:	ବିଷାଡ଼ାଙ୍ଗ / କିଲ ଦଣ୍ଡି / କିଲପଲା
ହାତୀ	:	ହାତୀ
ବିଲେଇ	:	ବିଲାଇ
ମିନୁ	:	ମିନୁ
ତୁମେ ଚାଉଳ ବସ୍ତା ନେଇପାରିବ କି ?	:	ତୁମେ ଚଉଳ ବସ୍ତା ନି ପାରିବ କି ?

ତୁମେ ଲୁଣ ପ୍ୟାକେଟ ଉଠାଇ ପାରିବ କି ?	:	ତମେ ନୁଣ୍ ପକେଟ୍ ଉଠାଇ ପାରିବ କି ?
ବିଲେଇ ବଡ଼ ନା ହାତୀ ବଡ଼ ।	:	ବିଲାଇ ବଡ଼ କି ହାତୀଟା ବଡ଼ ।
ମାଛ ବଡ଼ନା ବେଙ୍ଗ ବଡ଼ ।	:	ମାଛ୍ ବଡ଼୍ ନା ବେଙ୍ଗ୍ଟା ବଡ଼୍ ।

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର / ବାଇକରେ ବେଭାର

ନିକିତି ଦ୍ୱାରା ଚାଉଳ ଓଜନ କରାଯାଏ ।	:	କିଲପଲା ରେ ଚାଉଲ୍ ଓଜନ୍ କରାହେଇ ।
ମାଛ ନିକିତି ଦ୍ୱାରା ଓଜନ କରାଯାଏ ।	:	ମାଛ୍ କିଲପଲା ରେ ଓଜନ୍ କରାହେଇ ।

ଗିଲାସ୍ ନିକରିପାଣି ନାପିଆ

ବାଲଟି	:	ବାଲଟି / ବାଲ୍ଟିଣି
ମଗ	:	ମଗ୍
ଗ୍ଲାସ	:	ଗିଲାସ୍ / କମ୍ପ୍
ବୋତଲ	:	ବୋତଲ୍
କେଉଁଥିରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ପାଣି ଧରିବ ?	:	କେଁ ଟାରେ ବଢେ ଅଳପ୍ ପାଣି ଧେରିଆକ୍ ?
ବାଲ୍ଟିରେ ଅଧିକ ପାଣି ଧରିବ ନା ବୋତଲରେ ।	:	ବାଲ୍ଟିକେ ଜୋର ପାଣି ଧରିଆକ୍ ନାଁ ବୋତଲ କଇ ।

ବାର ମାସିର ନାଁ ଜାଣିଆଁ

ବର୍ଷ	:	ବରଷ୍
ମାସ	:	ମାସ୍
ବୈଶାଖ	:	ବୈଶାଗ୍
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ	:	ଜେଠ ମାସ୍
ଆଷାଢ଼	:	ଅଶାଲ୍
ଶ୍ରାବଣ	:	ଶ୍ରାବଣ
ଭାଦ୍ରବ	:	ଭୁଦ
ଆଶ୍ୱିନ	:	ଅଶିଣ୍
କାର୍ତ୍ତିକ	:	କାର୍ତିକ
ମାର୍ଗଶିର	:	ମଗଶିର୍
ପୌଷ	:	ପୁଷ୍
ମାଘ	:	ମାଘ୍
ଫାଲଗୁନ	:	ଫଗୁଣ
ଚଇତ୍ର	:	ଚ଼ଇତ୍

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କର

ବାର ମାସରେ ଏକ ବର୍ଷ ହୁଏ ।	:	ବାର୍ ମାସରେ ଗୁଟେ ବର୍ଷ / ବରଷ୍ ହେଇ ।
ବୈଶାଖ ମାସ ବେଶୀ ଖରା ହୁଏ ।	:	ବୈଶାଗ୍ ମାସ ଜୁର୍ ଖାରା ହେଇ ।
ଆଷାଢ଼ ମାସ ଧାନ ଚାଷ କରାଯାଏ ।	:	ଆଶାଲ୍ ମାସ୍‌ରେ ଧାନ ଚାଷ କରାହେଇ ।
ମାର୍ଗଶୀର ମାସରେ ବେଶୀ ଶୀତ ହୁଏ ।	:	ମଗ୍‌ଶୀର୍ ମାସ୍‌ରେ ଜୋର୍ ଶୀତ୍ ହେଇ ।
ଚୈତ୍ର ମାସରେ ଚୈତ୍ର ପର୍ବ ପାଳନ ହୁଏ ।	:	ଚ଼ଇତ୍ ମାସରେ ଚଇତ୍ ପରବ୍ ପାଳନ ହେଇ ।
ସପ୍ତାହ		**ହପ୍ତା**
ରବିବାର		ରଇବାର୍
ସୋମବାର		ସମ୍‌ବାର୍
ମଙ୍ଗଳବାର		ମଙ୍ଗଲ୍‌ବାର୍
ବୁଧବାର		ବୁଧ୍‌ବାର୍
ଗୁରୁବାର		ଗୁର୍‌ବାର୍
ଶୁକ୍ରବାର		ଶୁକୁର୍‌ବାର୍
ଶନିବାର		ଶନିବାର୍
ବୁଧବାର ପରେ କେଉଁ ବାର ଆସେ ।	:	ବୁଧବାର ପଛେ କେଁ ବାର ଆସଇ ।
ସୋମବାରର ତିନିଦିନ ପରେ କେଉଁବାର ପଡ଼ିବ ?	:	ସୋମବାରର୍ ତିନି ଦିନ ପରେ କେଁବାର୍ ପଡ଼ିଆକ୍ ?
ଗତ କାଲି କେଉଁ ବାର ପଡ଼ିଥିଲା ।	:	କାଲ୍‌ର କେଁ ବାର୍ ପଡ଼ିଥିଲା ।
ବୈଶାଖ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସରେ ଅଧିକ ଆମ୍ବ ମିଳେ ।	:	ବୈଶାଖ୍ ଜେଷ୍ଟ୍ ମାସରେ ଜୋର୍ ଆମ୍ ମିଳଇ ।
ଆଷାଢ ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ଧାନ ରୁଆ ହୁଏ ।	:	ଆଶାଲ୍ ଶ୍ରାବଣ ମାସ୍‌ରେ ଧାନରୁଆ ହେଇ ।
ମାଘ ପୌଷ ମାସରେ ଅଧିକ ଶୀତ ହୁଏ ।	:	ମାଘ୍, ପୁଷ୍ ମାସ୍‌ରେ ଜୋର୍ ଜାଡ଼ ହେଇ ।
ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ୨ ତାରିଖକୁ ଗାନ୍ଧି ଜୟନ୍ତି କହିଥାଉ ।	:	ଆକ୍ଟୋବର୍ ମାସ୍ ୨ ତାରିଖକଇ ଗାନ୍ଧୀଜୟନ୍ତି କଉଁ ।
ନଭେମ୍ବର ମାସ ୧୪ ତାରିଖରେ ଶିଶୁ ଦିବସ ପାଳନ କରାଯାଏ ।	:	ନଭେମ୍ବର୍ ମାସ୍ ୧୪ ତାରିଖରେ "ଶିଶୁଦିବସ" ପାଳନ କରାହେଇ ।
ଆମେ ଜାନୁଆରୀ ମାସ ୨୩ ତାରିଖକୁ ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତୀ କହିଥାଉ ।	:	ଆମେ ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ୨୩ ତାରିଖକଇ ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତି କହିଥାଉଁ ।
ଅପ୍ରେଲ ମାସ ୧ ତାରିଖକୁ ଉତ୍କଳ ଦିବସ ପାଳନ କରାଯାଏ ।	:	ଏପ୍ରିଲ ମାସ୍ ୧ତାରିଖ୍‌କି ଉତ୍କଳ ଦିବସ ପାଳନ୍ କରାହେଇ ।
ସାତବାରରେ ଏକ ସପ୍ତାହ ହୁଏ ।	:	ସାତ ବାରରେ ଗୁଟେ ହପ୍ତା ହେଇ ।

ରବିବାର ସପ୍ତାହର ପ୍ରଥମ ଦିନ ।	:	ରଇବାର୍ ହପ୍ତାହର୍ ପହିଲ୍ ଦିନ ।
ଗୁରୁବାର ଦିନ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜା କରାଯାଏ ।	:	ଗୁରବାର୍ ଦିନେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକଇ ପୂଜା କରନ୍ତ୍ ।

ସଜାଇ ସୁଜୁ କରିଥା

ରାମ ଭଲ ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧିଛି ।	:	ରାମ ନିଙ୍କ ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧିଛି ।
ତୋ ଫ୍ରକର ଅଂଟାରେ ଚୁମୁକି ଲାଗିଛି ।	:	ତର୍ ଫ୍ରକର ଅଂଟାରେ ଚିମୁକି ଲାଗିଛି ।
ତୋ ସାର୍ଟରେ ଫୁଲ ଚିତ୍ର ଲାଗିଛି ।	:	ତର୍ ସାର୍ଟରେ ଫୁଲଫୁଟା ଚିତ୍ର ଲାଗିଛି ।
କିଏ ଝୋଟି କରି ପାରିବ ।	:	କିଏ ଝଟି କରି ପାରିଆକ୍ ।

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଜଣା ଅଜଣା

ଘର ଭିତରେ କାମ ।	:	ଘର୍ ଭିତ୍ରେ କାମ୍ ।
ସମସ୍ତେ ମିଶି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ।	:	ସବୁଲା ମିଶିକରି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ।
ସମସ୍ତେ ମିଶି ଖାଇବା ।	:	ସବୁଲା ମିଶିକରି ଖାଇବା / ଖାବା ।
ମିଳିମିଶି ଖେଳିବା ।	:	ମିଶିକରି ଖେଲ୍‌ବା ।
ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି କେଜି ଚଉଳ ମାଗିବା ।	:	ଧାଲି୍ କରି କେଜିଏ ଚଉଳ ମାଗିବା ।
ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ସାକ୍ଷତ କରିବା ।	:	ଧାଲି୍ କରି ଡାକ୍ତର କଇ ଦେଖା କରିବା ।

ଘର ବାହାର କାମ୍

ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ନଳକୂପରୁ ପାଣି ଆଣିବା ।	:	ଧାଲି କରି ନଲକୁଉରୁ ପାଣି ଆଣିବା ।
ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ବସ୍‌ରେ ଚଢ଼ିବା ।	:	ଧାଲି କରି ବସ୍‌ରେ ଉଠିବା ।
ରାସ୍ତାରେ ନିୟମ ମାନି ଚଳିବା ।	:	ବାଟ୍‌ରେ ନିୟମ୍ ମାନି କରି ଚଲିବା ।

ଶୃଙ୍ଖଳିତ ବ୍ୟବହାର

ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା ।	:	ବୁଆ ମାଁଙ୍କୁ ଜୁହାର୍ କରିବା ।
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସ୍ନେହ କରିବା ।	:	ଭାଇ ଭଣୀ ଗାକଇ ଶରଧା କରିବା ।
ଗୁରୁଜନଙ୍କ କଥା ମାନିଚଳିବା ।	:	ବଡ଼୍‌ଲାର କଥା ମାନି ଚଲିବା
ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା ।	:	ଇସ୍କୁଲ୍‌କଇ ଠିକ୍ ସମଇରେ ଆସିବା ।
ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଧୋଇବା ।	:	ଖାବାର ଆଗରୁଁ ହାତ୍ ଧେଇବା ।

ରାସ୍ତା ମଝିରେ ଚାଲିବା ନାହିଁ ।	:	ବାଟ ମଝିକେ ନାଇଁ ଚାଲିବା ।
ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ କରିବା ନାହିଁ ।	:	ବଡ଼ ମାନକଇ ଯକ୍ତିତର୍କ ନାଇଁ କରିବା ।
ଚାଲିବା ଶଗଡ଼ରେ ହାତ ମାରିବା ନାହିଁ ।	:	ଚାଲିବା ହଲିଆ ଗାଡିରେ ହାତ୍ ନାଇଁ ମାରିବା / ମାରିଆ ।
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ମାର୍‌ପିଟ କରିବା ନାହିଁ ।	:	ଭାଇ ଭଉଣୀଲାକଇ ନାଇଁ ପିଟିବା / ପିଟିବା ।
ଶ୍ରେଣୀରେ ଶିକ୍ଷକ ପଢାଉଥିଲା ବେଳେ ଗପ କରିବା ନାହିଁ	:	କିଲାସ୍‌ରେ ମାଷ୍ଟର୍ ପଢ଼ାଥିବା ବେଳକଇ କଥା ନାଁହେବା ।

ଇସ୍କୁଲ୍‌ର ନିୟମାଁ ଏକାଠି କର୍

ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା ।	:	ଇସ୍କୁଲ୍‌କଇ ଠିକ୍ ସମଇରେ ଆସିବା
ଗୁରୁଜନଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା ।	:	ବଡ଼ ମାନକଇ ଜୁହାର୍ କରିବା
ମନ ଦେଇ ପାଠ ପଢିବା ।	:	ମନ୍ ଦେଇକରି ପାଠ୍ ପଢ଼୍‌ବା
ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରିବାନାହିଁ ।	:	ମାଷ୍ଟ୍ରର ନାଇଁଥିବା ବେଲ୍‌କଇ ପାଟିତୁଣ୍ଡ୍ ନାଇଁ କରିବା ।
ସକାଳୁ ଉଠି ମୁହଁ ଧୋଇବା ।	:	ସକାଲୁ ଉଠି ମୁହୁଁ ମୁନ୍ଧିବା ।

ରାସ୍ତାର ସଙ୍କେତ / ବାଟର ଚିହ୍ନ

ନାଲିବତି ଜଳିଲେ ଗାଡ଼ି ରହିବ ।	:	ନାଲ୍‌ବତି ଜଳିନେଁ ଗାଡ଼ି ରହିୟାକ୍ ।
ହଳଦିଆ ବତି ଜଳିଲେ ଯିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ ।	:	ହଳଦିଆ ବତୀ ଜଳିନେଁ ଯିବାଲାଗି ସଜ ହିଅନ୍ତ୍ ।
ସବୁଜ ବତୀ ଜଳିଲେ ନିରାପଦରେ ଯାଇପାର ।	:	ଶାଗୁଆ ବତୀ ଜଳିନେଁ ଆରାମ୍‌ରେ ଯାଇହିଅଇ ।

କେଁଠି କିସ୍ ହେଇ

ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠ ପଢାହୁଏ ।	:	ଇସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପାଠ୍ ପଢ଼ା ହେଇ ।
ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ରୋଗୀ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ।	:	ଡାକ୍‌ତରଖାନାରେ ରୋଗୀ ଲାକଇ ଚିକିତ୍ସା କରନ୍ତ୍ ।
ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଟଙ୍କା ଜମା କରାଯାଏ ।	:	ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଲାରେ ଟଙ୍କା ଠୋଲ୍ କରନ୍ତି ।
ପୋଲିସ ଥାନାରେ ଅପରାଧିଙ୍କୁ ବନ୍ଦି କରାଯାଏ ।	:	ପୋଲିସ୍ ଥାନାରେ ଦୋଷିଲାକଇ କିଳି କରି ରଖଇ ।
ଡାକ ଘରେ ଚିଠି ପକାଯାଏ ।	:	ଡାକଘରେ ଚିଠିଲା ପକାନ୍ତି ।
ଚିଠି ପତ୍ର ।	:	ଚିଠି ପତର୍ ।
ପାର୍ସଲ	:	ପାର୍ସଲ୍

ଶୃଙ୍ଖଳା ପ୍ରହରୀ

ବନ୍ଧୁକ	:	ବନ୍ଧୁକ୍
ହାଜତ ଥାନା	:	ହାଜତ୍ ଥାନା

ଟେଲିଫୋନ	:	ଟେଲିଫୁନ୍
ବାଡ଼ି	:	ବାଡ଼ି

ଦମକଲ୍

ଦମକଲ	:	ଦମ୍କଲ୍
ଘରପୋଡ଼ି	:	ଘର୍ପୋଡ଼ି / ଘର୍ ପୁଡି

ଦଦାର ବିଚର ବଦ୍‌ଲିଲା

ଋଣ	:	ଋଣ୍, ଧାର୍
ମ୍ୟାନେଜର	:	ମେନ୍‌ଜର୍
ଚଷରଣ	:	ଚଷ୍ ରଣ୍
କୁକୁଡ଼ା ଋଣ	:	କୁକୁଲି ରଣ୍

ବ୍ୟବହାର

ପୋଲିସ୍ ବନ୍ଧୁକ ଧରେ ।	:	ପୋଲିସ୍ ଟା ବନ୍ଧୁକ୍ ଧରଇ ।
ଜେଲରେ କଏଦି ରହନ୍ତି ।	:	ଜିଅଲ୍‌ରେ କଏଦି ରହଅନ୍ତ୍ ।
ନିଆଁ ଲାଗି ଘର ପୋଡ଼ିଯାଏ ।	:	ନିଆଁଟା ଲାଗିନେଁ ଘର୍ ପୁଡ଼ଇ ।
ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଋଣ ମିଳିଥାଏ ।	:	ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ ରଣ୍ ମିଳଇ ।
ନିଆଁ ଲାଗିଲେ ଦମକଳ କୁ ଫୋନ କରାଯାଏ ।	:	ନିଆଁ ଲାଗିନେଁ ଦମକଲ୍ ଗାଡିଟାକଇ ଫୁନ୍ କରନ୍ତ୍ ।

ଆମର୍ ଶାସନ ଆମର୍ ହାତେ

ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ	:	ଗ୍ରାମ ପଂଚାଇତ୍
ସରପଞ୍ଚ	:	ସର୍‌ପଂଚ୍
ମେମ୍ବର	:	ମେଁବର୍
ମୁନସିପାଲଟି	:	ମୁନସି ପାଲ୍‌ଟି
ସଭ୍ୟ	:	ସଭ୍ୟ
ବିଡ଼ିଓ	:	ବିଡ଼ିଓ

ଅଦାଲତ

ଓକିଲ	:	ଉକିଲ

ଗୁମସ୍ତା	:	ଗୁମାସ୍ତା
ଜର୍ଜ	:	ଜଜ୍
ହାଇକୋର୍ଟ	:	ହାଇକୁର୍ଟ୍
ଜିଲ୍ଲାପାଳ	:	ଜିଲ୍ଲାପାଲ୍ / କଲକ୍ଟର
ଜିଲ୍ଲା	:	ଜିଲ୍ଲା

ବଣଭୋଜି

ମାଂସ	:	ମାଉଁସ୍ / ମାଇଁସ୍
କାଠ	:	କାଠ୍
ତେଲ	:	ତେଲ୍
ଡାଲି	:	ଡାଲି
ଦିଆସିଲି	:	ମାଚିଶ୍
ଲୁଣ	:	ନୁଣ୍

ବ୍ୟବହାର

କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଗ୍ରାମକୁ ନେଇ ଗ୍ରାମ ପଂଚାୟତ ଗଠନ ହୁଏ ।	:	କେତେ ଗୁଲିଏ ଗାଁ ନିକରି ଗ୍ରାମ ପଂଚାୟତ ଗଠିତ ହେଇ ।
ପଂଚାୟତର ମୁଖିଆଙ୍କୁ ସରପଂଚ କୁହାଯାଏ ।	:	ପଂଚାୟତ୍‌ର ମୁଖିଆକୁ ସରପଂଚ୍ କହନ୍ତି ।
ବି.ଡ଼ି.ଓ. ବ୍ଲକର ମୁଖ୍ୟ ଅଧିକାରୀ ।	:	ବିଡ଼ିଓ ବ୍ଲକ୍‌ର ମେନ୍ ଲୋକ୍ ।
ଓକିଲ କୋର୍ଟରେ କାମ କରନ୍ତି ।	:	ଓକିଲ୍ କୋର୍ଟରେ କାମ୍ କରଇ ।
ଜିଲ୍ଲାର ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଅଟନ୍ତି ।	:	ଜିଲ୍ଲାର ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ଜିଲ୍ଲାପାଲ୍ କହନ୍ତ୍ ।

ମାନଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଆ

ଝରକା	:	ଝର୍‌କା
କଳାପଟ୍ଟା	:	କଲାପଟ୍ଟା
ପୂର୍ବଦିଗ	:	ପୁରୁବୁଦିଗ୍
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗ	:	ପଶ୍ଚିମ୍ ଦିଗ୍ / ପଛିମ୍ ଦିଗ୍
ଦେଶନାମ	:	ଦେଶରନାମ୍

ପଂଚମ ପାଠ୍

ପୁରାତନରୁ ନୂତନ	:	ପୁରୁଣାଁ ରୁ ନୂଆଁ
ଆଦିମ ମଣିଷ	:	ଆଗରଲୁକ୍ / ଆଗରଲୋକ୍
ଆଜିର ମଣିଷ	:	ଆଜିର୍ ଲୁକ୍
ବାସଗୃହ	:	ରହିବାଘର୍
ଶାଢ଼ୀ	:	ଶାଡି
ଖାଦ୍ୟ	:	ଖାଇଦ
ବିଜୁଳି	:	ବିଜ୍ଲି,ଏଲ୍‌କେଟ୍ରି
ଆମ ଘରେ ଦୁଇଟି ଝରକା ଅଛି ।	:	ଆମର୍ ଘରେ ଦୁଇଟା ଝର୍‌କା ଆଛି ।
କଳାପଟାରେ ଲେଖାଯାଏ ।	:	କଲାପଟାରେ ଲେଖା ହେଇ୍ ।
ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି ।	:	ପୁରୁବ୍ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହେଇ୍ ।
ଆମ ଦେଶର ନାମ ଭାରତ୍ ।	:	ଆମ ଦେଶର୍ ନାଁ ଭାରତ୍ ।
ଆଗ ଲୋକମାନେ ବଣରେ ରହୁଥିଲେ ।	:	ଆଗର ଲୋକ୍‌ଲା ବଣରେ ରହଥିଲାଇ ।
ଆଜିକାଲି ଲୋକମାନେ ବଣରେ ରହନ୍ତି ନାହିଁ ।	:	ଆଜିକାଲି ଲୁକ୍‌ଲା ବଣରେ ନାଁ ରହଁନ୍ ।
ବିଜୁଳି ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାନକଳ ଚଳେ ।	:	ବିଜୁଳି ସାହାରେ ଧାନକଲ୍ ଚଲୟୀ ।
ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ।	:	ସୁଷମ୍ ଖାଦ୍ୟ ଖାବା ।
ବଣ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ।	:	ବଣ୍ ଦେଖିବାକଇ ସୁନ୍ଦର୍ ।
ବାପା, ମାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବ ।	:	ବାବା, ମାଙ୍କୁ ଜୁହାର କର୍‌ିବ ।
ମୋତେ ଭାରି ଭୋକ ହେଉଛି ।	:	ମକଇ ଜୋର୍‌ରେ ଭୋକ୍ କରଛି ।
ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଜୁହାର ହେବେ ।	:	ବଡ଼୍ ଲୋକ୍ ମାନଙ୍କୁ ଜୁହାର୍ କରିବ ।

ଷଷ୍ଠ ପାଠ

ମୁଖ୍ୟ ପରିବାର (ନିଜ କୁଟୁମ୍ବ)

ବାଘ	:	ବାଘ୍
ବଣ	:	ବଣ୍
ପରିବାର	:	କୁଟୁମ୍ବ୍
ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବ	:	ଖାଇବାର୍ ଅଭାବ୍
ହାଟ	:	ହାଟ୍

ବାପା	:	ବୁଆ
ମାଆ	:	ମାଁ
ଭୋକ	:	ଭୋକ୍
ଟଂଟି	:	ଟଣ୍ଟି

ଆମରି ଗୁରୁଜନ

ପସନ୍ଦ କାମ	:	ମନ୍‌କଇ ହେଲାମିତି କାମ
ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ କାମ	:	ମନକଇନାଇଁ କାମ୍
ନମସ୍କାର	:	ଜୁହାର୍
ସମ୍ମାନ	:	ସମ୍ମାନ୍
ବୟସ୍କଲୋକ	:	ବୁଢ଼ାଲୋକ୍

ଆଖିଖୋଲିଲା

ପୁଅ	:	ପୁଅ
ଝିଅ	:	ଝି
ଅଂଟା	:	ଅଂଟା
ରୋଷେଇ	:	ରନ୍ଧା
ବାସନ	:	ବାସନ୍
ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ	:	ବରଷ୍‌କର ଉତ୍ସବ, ପରବ୍

ନୁହେଁ ମୁ ଶ୍ରମିକ

କୂଅ	:	କୁଉ
ଅସରପା	:	ସମାଲିପୋକ
ଛେଳି	:	ସେଳି / ଛେଲ୍
ବହି	:	ବହି
ମେଘ	:	ମେଘ୍
ତଲାରି	:	ତଲାରି
ପର୍ବତ	:	ପର୍ବତ୍
ପବନ	:	ପବନ୍

ସୁନାହାର	:	ସୁନାହାର୍, ସୁନା ମାଳ
ଆମ୍ବଗଛ	:	ଆମ୍ ଗଛ୍
ପାଣି	:	ପାଁଣି
ସୂର୍ଯ୍ୟ	:	ବେଏଲ୍, ବେଲ୍
ଚନ୍ଦ୍ର	:	ଜହ୍ନଁ, ଜନ୍

ବେଭାର୍

ସବୁଦିନ ନିଜ ଦାଣ୍ଡକୁ ଝାଡୁ କରିବା ।	:	ସବୁଦିନ୍ ନିଜର ଡାଣ୍ଡ୍ ବଢ଼୍‌ବା ।
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବର୍ଷକୁ ଥରେ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ କରାଯାଏ ।	:	ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବର୍ଷକୁ ଥରେ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ କରାଯାଏ ।
ବାସନ କୁସନ ମାଜିବା ।	:	ତାଟିଆ ବେଲା ମାଜିବା ।
ମାଆମାନେ ଘରେ ବାସନ କୁସନ ମାଜନ୍ତି ।	:	ମାଆ ମାନେ ଘରେ ବେଲା ତାଟିଆ ମାଜନ୍ତି ।
ଘରେ ଅସରପା ବାସ କରନ୍ତି ।	:	ଘରେ ଅସରପା ବାସ୍ କରନ୍ତି୍ ।
ଝିଅ ପିଲାମାନେ ସୁନାହାର ପିନ୍ଧନ୍ତି ।	:	ଟକିଲା ସୁନାହାର ପିନ୍ଧନ୍ତି୍ ।

ଜିଇଁଲା ମଲା

ସାପ	:	ସାପ୍
ପିଲା	:	ପିଲା
ବସ	:	ବସ୍
ଟ୍ରକ	:	ଟରକ୍
ମୂଷା	:	ମୂଷା
ଗାଇ	:	ଗାଇ
ବରଗଛ	:	ବଲ୍‌ଗଛ୍
ମେଣ୍ଢା	:	ମେଣ୍ଢା
ଇଟା	:	ଇଟା
ରେଡ଼ିଓ	:	ରେଡ଼ିଓ
ପଙ୍ଖା	:	ପଙ୍ଖା

ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀ

ବରଗଛ	: ବଲ୍ ଗଛ୍
କଦଳୀ ଗଛ	: କଦ୍ଲୀ ଗଛ୍
ଆମ୍ବ ଗଛ	: ଆମ୍ ଗଛ୍
ମାଙ୍କଡ଼	: ମାଙ୍କଲ୍
ପକ୍ଷୀ	: ଚଲ଼ଇ
କୁକୁର	: କୁକର୍
ଝିଅପିଲା	: (ଟକିଛୁଆ)

ଗଛ୍

ଗଛର ମୂଳ	: ଗଛର୍ ମୁଲ୍
ଗଛର ପତ୍ର	: ଗଛର୍ ପତର
ଗଛର ଚେର	: ଗଛର୍ ଚେର୍
ଗଛର ଫଳ	: ଗଛର୍ ଫଲ୍
ଗଛର ଫୁଲ	: ଗଛର୍ ଫୁଲ୍
ସାପ ଗାତରେ ରହେ ।	: ସାପ୍ ଘରକେ ରହଇ ।
ବସ ରାସ୍ତାରେ ଯାଏ ।	: ବସ୍ ବାଟ୍ରେ ଯାଆଇ ।
ବରଗଛ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଅଛି ।	: ବର ଗଛ୍ଟା ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ୍ରେ ଆଛି ।
ଇଟାରେ ଘର ତିଆରି ହୁଏ ।	: ଇଟାକେ ଘର୍ ବନା ହେଇ ।
ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛରେ ରହେ ।	: ମାଙ୍କଲ୍ ଗଛ୍ରେ ରହଇ ।
ଝିଟିପିଟି କାନ୍ଥରେ ରହେ ।	: ଛିପ୍କିଲ୍ / ଝିଟିପିଟି କାନ୍ଥକେ ରହଇ ।
ଗଛର ପତ୍ର	: ଗଛ୍ର୍ ପତର୍
ଗଛରେ ଫଳ ଫଳିଛି ।	: ଗଛ୍କେ ଫଲ୍ ଫଲିଛି ।
ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହୁଏ ।	: ପୁରୁବ୍ ଦିଗ୍ରେ ବେଲ୍ ବାହାରଇ ।
ଆମ ଦେଶର ନାମ ଭାରତ ।	: ଆମ ଦେଶଟାର୍ ନାଉଁ ଭାରତ୍
ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ ପ୍ରଧାନ ଅଟେ ଭାତ ।	: ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ ଭାତ୍ଟା ପ୍ରଧାନ୍ ।

ପଶୁ ପକ୍ଷୀର୍ ଖାଇବ ଜିନିଷ୍

ବାଘ	:	ବାଘ୍
ବାହାଘର	:	ବାହାଗର୍
ପଶୁପକ୍ଷୀ	:	ପଶୁପକ୍ଷୀ
ଭାଲୁ	:	ଭାଲୁ
ବିଲୁଆ	:	ଶିଆଲ୍
ହାତୀ	:	ହାତୀ
ରାଇଜରେ	:	ରାଇଜ୍‌ରେ
ମାଂସ	:	ମାଉଁସ୍ / ମାଇଁସ୍
ମିଳିମିଶି	:	ମିଶିକରି
ସମସ୍ତେ	:	ସବିଏଁ
ଗାଈ	:	ଗାଈ
କୁକୁର	:	କୁକର
ବିଲେଇ	:	ବିଲାଇ
ପାରା	:	ପାରା
ଶୁଆ	:	ରାଇକା
ଘାସ	:	ଘାସ୍
କୁଣ୍ଡା	:	କୁଣ୍ଡା
ପାଳ	:	ପାଆଳ / ପାଲ୍
ତୋରାଣୀ	:	ଭାତ୍ ପାଣି

ବ୍ୟବହାର

ବାଘ ବଣରେ ରହେ ।	:	ବାଘ୍ ଜଙ୍ଗଲ୍‌ରେ ରହଇ ।
ଆଜି ଆମ ଗାଁରେ ବିବାହ ହେବ ।	:	ଆଜ୍ ଆମର୍ ଗାଁରେ ବାହାଗର୍ ହେବାକ୍ ।
ବିଲେଇ ମାଛ ଖାଏ ।	:	ବିଲାଇ ମାଛ୍ ଖାଆଇ ।
କୁକୁର ଭୋଭୋ କରିବ ।	:	କୁକୁର୍‌ଟା ଭୁକ୍‌ଭୁକ୍ କରିଆକ୍ ।
ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ଖେଳିବା ।	:	ସଭିଏଁ ମେଳିମିଶି ଗଦା ହୋଇ ଖେଳିବା ।
ଆଜି ଭୋଜିରେ ମାଂସ ହେବ ।	:	ଆଜି ଭୋଜିରେ / ଫିସ୍‌ଟିରେ ମାଉଁସ୍ ହେବାକ୍ ।

ପପୁ ସପନେ ଶିଖିଲା

ସ୍ୱପ୍ନରେ	:	ସପନ୍‌ରେ
ଆଖି	:	ଆଁଖ୍
ନାକ	:	ନାକ୍
କାନ	:	କାନ୍
ପାଟି	:	ଟୁଣ୍ଡ୍
ଜିଭ	:	ଜିଭ୍
ହାତ	:	ହାତ୍
ଥଣ୍ଡାପାଣି	:	ହେମାଳ ପାଁଣି
ସଫାକର	:	ସଫାକର୍
ଉଜ୍ଜଳ	:	ଉଜଳ୍ / ଆଲ
ଗୀତ	:	ଗୀନ୍ତ୍
କଂଟା	:	କଣ୍ଟା
ପାଚେ	:	ପାଚଇ
ଶିଙ୍ଘଂଣି	:	ଶିଘାଂଣିଁ
ମୁଣ୍ଡ	:	ମୁଣ୍ଡ୍
ଘା	:	ଘା
ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ଆଙ୍ଗୁଳି / ଆଙ୍ଗଲି୍
ନଖ	:	ନଁଖ୍
ଯତ୍ନ	:	ଯତନ୍
ମୂଳରେ	:	ମୂଳ୍‌କେ
ଚର୍ମ	:	ଛାଲ୍
ପାନିଆ	:	ପଁହ୍ନିଆଁ
ଉକୁଣି	:	ଉଖୁଣି
ରକ୍ତ	:	ରକତ୍
କୁଣ୍ଡାଇବା	:	କଣ୍ଡ୍‌ବା
କୁଣ୍ଡିଆ	:	କୁଣ୍ଡିଆ, ଖସୁ

ବେଭାର୍

ସାଧାରଣତଃ ରାତିରେ ସ୍ୱପ୍ନ ହୁଏ ।	:	ସାଧାରଣତଃ ରାତ୍‌କେ ସପନ୍ ହେଇ ।
ନାକ ଦ୍ୱାରା ବାସନା ଜଣାଯାଏ ।	:	ନାକ୍‌କେ ବାସ୍ ନା ଜାଣି ହେଇ ।
ଘରଟା ସଫା କର୍ ।	:	ଘର୍‌ଟା ସାଫା କର୍ ।
ଖଜୁରୀ ଗଛରେ କଂଟାଥାଏ ।	:	ଖୁଜୁରୀ ଗଛ୍‌କେ କଂଟାଥାଏ ।
ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କୁ ଯତ୍ନ ନେବା ଉଚିତ୍ ।	:	ସାନ୍ ଛୁଆଗାକଇ ଯତନ ନେବା ଉଚିତ୍ ।
ପାନିଆ ଦ୍ୱାରା ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଯାଏ ।	:	ପନିହାଁକେ ମୁଣ୍ଡ୍ ରାଞ୍ଜଲନ୍ତି ।

ଆମର ଦିହର୍ ଭିତର ଅଙ୍ଗ୍

ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍	:	ଫଁକ୍‌ସା
ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡ	:	ଦୁକ୍‌ଦୁକି
କଲିଜା	:	କଲିଜା / ଭୁକ୍
ରକ୍ତନଳୀ	:	ରକତ୍‌ନଳୀ
ପାକସ୍ଥଳୀ	:	ପାକସ୍ଥଳୀ
ପାଟି	:	ଟୁଣ୍ଡ୍
ମଳଦ୍ୱାର	:	ପୁଣ୍ଟି

ବସ୍ତୁ

ଟେବୁଲ	:	ଟେବୁଲ୍
ଦାଆ	:	କଟ୍‌ରି
ଚାବିପେନ୍ଥା	:	ଛବି ନେନ୍ଥା
ଚିମୁଟା	:	ଚିମୁଟା, ସଣ୍ଡାଷି
ଚିଠି	:	ଚିଠି
ଟାଙ୍ଗିଆ	:	ବୁଢ଼ିଆ
ମୁଦି	:	ମନ୍ଦି
ବହି	:	ବହି
ମାଠିଆ	:	କଲସୀ
ଚୁଡ଼ି	:	ବଳା,ଚୁଲି

ବେଲୁନ	: ବେଲୁନ୍
ବାଲି	: ବାଲି
କାଙ୍କଡ଼	: କାଙ୍କଣ / କେଟେଲା
ଦର୍ପଣ	: ହାର୍ସି
କମଳା	: କମ୍ଳା
ତେଲ	: ତେଲ୍
ସୋରିଷ	: ସର୍ସ
ଚିନି	: ଚିନି
ଇଟା	: ଇଟା

ବ୍ୟବହାର

ଆମ ଛାତିରେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଅଛି ।	: ଆମ୍ ଛାତିକେ ଫକ୍‌ସା ଆଛି ।
ଆମ ପେଟରେ ପାକସ୍ଥଳୀ ଅଛି ।	: ଆମରପେଟ କେ ପାକସ୍ଥଳୀ ଆଛି ।
ଆମେ ପାଟି ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥାଉ ।	: ଆମେ ଟୁଣ୍ଡ୍‌ରେ ଖାଇଦ ଖାଁଉଁ ।
ଆମେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ବସିବା ।	: ଆମେ ଟେବୁଲ୍ ଉପର୍‌କେ ବସ୍‌ବା ।
ଦାଆ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାନ କଟାଯାଏ ।	: କଟରି ସାହାଯ୍ୟରେ ଧନ୍ କାଟା ହେଇ ।
ଇଟା ଦ୍ୱାରା ଘର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଏ ।	: ଇଟାକେ ଘର୍ ବନା ହେଇ ।
ଆସ ବହି ପଢିବା ।	: ଆଇ୍ ବହି ପଢ଼୍‌ବା ।
ଟାଙ୍ଗିଆ ଦ୍ୱାରା ଗଛ ହଣାହୁଏ ।	: ବୁଡ଼ିଆକେ ଗଛ୍ ହଣା ହେଇ୍ ।

ଜଳ / ପାଣି

ମାଛ	: ମାଛ୍
ବେଙ୍ଗ	: ବେଙ୍ଗ୍
ହଂସ	: ହଂସ୍
ଗେଣ୍ଡା	: ଗେଁଣ୍ଡା
ହରିଣ	: ମିରିଗ୍
କୁତ୍ରା	: କଟାରି
କୂଅ	: କୁହୁ
ରାନ୍ଧିବା	: ରାନ୍ଧିବା

ସମୁଦ୍ର	:	ସମୁଦର୍ / ସମ୍ଦର୍
ପୋଖରୀ	:	ପଙ୍ଖ୍ରୀ
ଝରଣା	:	ଝର୍ଣା / ଝରନ୍
ମେଘ	:	ମେଘ୍

ପାଆଁଣି ମଇଳା ହୁଏ କିପରି

ଲୁଗା ସଫା କରିବା ।	:	ଲୁଗାସାପା କରିବା ।
ମଇଁଷିଙ୍କୁ ସଫା କରିବା ।	:	ମଇଁଷ୍କୁ ଗଧୁଆବା ।
ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାରେ ଝାଡ଼ା ଫେରିଲେ ।	:	ପଙ୍ଖରୀ ହିଲରେ ହଗିଲେ ।
ଲୁଗା ସଫା କଲେ ।	:	ଲୁଗା ସଫା କଲେ ।
ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାକେ ଗଛଥିଲେ ।	:	ପଙ୍ଖରୀ ହିଲରେ ଗଛ୍ଥିଲେ ।

ବେଭାର୍

ଆମେ ପୃଥିବୀରେ ବାସ କରୁ ।	:	ଆମେ ବାସ୍କୀରେ ବାସ୍ କରୁଁ ।
ଶୀତ ଦିନେ ବହୁତ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ ।	:	ଶୀତ୍ ଦିନେ ଜୁର୍ କାକର୍ ହେଇ୍ ।
ବର୍ଷା ଦିନରେ ବହୁତ ବର୍ଷା ହୁଏ ।	:	ବର୍ଷାଦିନେ ଜୋର୍ ବର୍ଷା ହେଇ ।

✻●✻